T.C.
DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI
DİYANET AKADEMİSİ
EĞİTİM PROGRAMLARI VE KOORDİNASYON DAİRE BAŞKANLIĞI

YÜKSEK İHTİSAS EĞİTİM PROGRAMI

ANKARA-2025

Bu eğitim programının uygulanması 08.04.2025 tarihli ve E-88331529-774.01.02-6196511 sayılı onay ile uygun görülmüştür.

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ 5

I. PROGRAMIN HAZIRLANMASINDA TEMEL ALINAN İLKELER 9

II. PROGRAMIN GENEL AMAÇLARI 9

III. PROGRAMIN GENEL UYGULAMA ESASLARI 10

IV. ARAPÇA HAZIRLIK PROGRAMI 11

1. PROGRAMIN YAPISI 11

2. ARAPÇA HAZIRLIK PROGRAMI UYGULAMA ESASLARI 11

3. PROGRAM TABLOSU (ALANLAR, DERSLER VE DÖNEMLER) 13

4. ARAPÇA HAZIRLIK PROGRAMI ALANLARI, ÖĞRETİM ESASLARI VE KAZANIMLARI 14

A. DİL BİLGİSİ 14

1. SARF 14

2. NAHİV 21

B. OKUMA-ANLAMA 30

1. ARAPÇA METİN OKUMALARI 31

2. BELAGAT 38

3. KUR'AN MEÂLİ 41

C. YAZILI-SÖZLÜ ANLATIM 43

1. YAZILI ANLATIM 44

2. SÖZLÜ ANLATIM 49

D. ÇEVİRİ 55

V. YÜKSEK İHTİSAS EĞİTİM PROGRAMI 58

1. PROGRAMIN YAPISI 58

2. KLASİK METİNLERİ OKUMA ESASLARI 58

3. PROGRAM TABLOSU (ALANLAR, DERSLER VE DÖNEMLER) 59

4. YÜKSEK İHTİSAS EĞİTİM PROGRAMI ALANLARI, ÖĞRETİM ESASLARI VE KAZANIMLARI 61

A. KUR'AN-I KERİM 61

B. TEFSİR 66

1. KUR'AN MEÂLİ 67

2. TEFSİR TARİHİ VE USÛLÜ 70

3. TEFSİR METİNLERİ 73

4. GÜNCEL TEFSİR PROBLEMLERİ 76

C. HADİS 79

1. HADİS TARİHİ VE USÛLÜ 81
2. HADİS ARAŞTIRMA TEKNİKLERİ 84
3. HADİS ANLAM VE YORUM 86
4. GÜNCEL HADİS PROBLEMLERİ 88
5. HADİS METİNLERİ 91
D. FIKIH 93
1. FIKIH İLMİNE GİRİŞ 95
2. FIKIH USÛLÜ 98
3. FIKIH KÜLLÎ KAİDELER 104
4. AHVAL-İ ŞAHSİYYE 105
5. FETVA USÛLÜ 107
6. FERÂİZ 109
7. GÜNCEL FIKIH MESELELERİ 110
8. FIKIH METİNLERİ 114
9. FIKIH MUKAYESELİ METİNLER 117
E. İSLAM DÜŞÜNCESİ 119
1. ELEŞTİREL DÜŞÜNCE VE MANTIK 120
2. AKAİD-KELAM 123
3. GÜNCEL İNANÇ PROBLEMLERİ 128
4. ÇAĞDAŞ İSLAMİ AKIMLAR 131
5. YAŞAYAN DÜNYA DİNLERİ 134
6. TASAVVUF 138
7. İSLAM FELSEFESİ VE ÇAĞDAŞ İSLAM DÜŞÜNÜRLERİ 140
F. DİN HİZMETLERİ VE UYGULAMASI 144
1. HİTABET 146
2. MANEVİ DANIŞMANLIK VE REHBERLİK 148
3. YÖNETİM VE MEVZUAT 152
4. UYGULAMA/STAJ 154

GİRİŞ

Toplumu din konusunda aydınlatmakla görevli Diyanet İşleri Başkanlığı, yürüttüğü din hizmetlerinin daha kaliteli ve toplumun ihtiyaçlarına cevap verecek hale gelmesi için personelinin bilgilerini yenilemekte ve becerilerini geliştirmektedir. Bu amaçla farklı görevler yürüten personelin, dini düşünce ve hayatı ilgilendiren konularda ortaya çıkan sorunlara çözüm üretmeleri; söz konusu meselelere karşı bilgi ve birikimleri ile inisiyatif alabilmeleri, topluma etkin ve kuşatıcı bir din hizmetinin sunulmasında gereken donanıma sahip olmaları amacıyla hizmet içi eğitim kurs ve seminerleri düzenlemektedir.

Başkanlık teşkilatında görev yapacak nitelikli personel yetiştirmek amacıyla yürütülen eğitim faaliyetlerinden birisi de Başkanlığa bağlı Dini Yüksek İhtisas Merkezlerinde yürütülen hizmet içi eğitim ihtisas kursudur.

İhtisas kursu müftü ve vaizlerin; daha iyi yetişmelerini sağlamak ve verimliliklerini artırmak, dini kaynaklara doğrudan başvurabilmelerini sağlamak ve dini konularda toplumun ihtiyacına cevap verecek mütehassıs elemanları süratle yetiştirmek amacıyla ilk olarak İstanbul Haseki Eğitim Merkezinde 20 Ocak 1976 tarihinde düzenlenmeye başlamıştır. Başlangıçta eğitim süresi iki yıl olarak planlanmıştır.

1976 yılından günümüze kadar gerek programda gerekse kursun süresinde mukteza-i hale uygun bazı değişiklikler olmuştur.

1983 yılında kursun süresi 24 aydan 30 aya çıkarılmış; 1988 yılında programa 10 ay süreli Arapça hazırlık eğitimi eklenmiştir.

1995 yılında ise hazırlık ve ihtisas bölümü uygulamasına devam edilmesine rağmen hazırlık bölümünden 4 ay, ihtisas bölümünden ise 2 ay azaltılarak kursun toplam süresi tekrar 24 aya düşürülmüştür.

1999 yılında ihtisas eğitimi ile ilgili geniş çaplı değerlendirmelerde bulunmak; söz konusu eğitimin bir program dahilinde yürütülmesini sağlamak üzere Başkanlık yetkilileri ile eğitim merkezlerinden temsilcilerin yer aldığı bir komisyon kurulmuştur. Yapılan çalışmalar neticesinde "Hazırlık Bölümü" ve "İhtisas Bölümü" olmak üzere iki bölümden oluşan bir program hazırlanmıştır. Bu programla ihtisas kursunun süresi 3'er aylık dönemlerle 9 ay hazırlık, 18 ay ihtisas olmak üzere 27 ay olarak belirlenmiştir.

Çağın gelişen ve değişen şartları, Diyanet İşleri Başkanlığı'nın yurt içi ve yurt dışı hizmet alanlarının gelişmesi ve çeşitlenmesi, eğitim ve din eğitimi bilimlerinde ortaya çıkan yeni yönelimler ve nitelikli personele duyulan ihtiyaç vb. hususlar ihtisas kurslarında uygulanan programların tekrar gözden geçirilip bilimsel program geliştirme anlayışıyla yeni bir değerlendirmeye tabi tutulmasını ihtiyaç haline getirmiştir. İşte bu ihtiyaçtan hareketle bilimsel program geliştirme anlayışı çerçevesinde ilk defa 2004 yılında akademisyen ve alan uzmanlarından oluşan program geliştirme komisyonu kurularak ilke, hedef, amaç, içerik ve

kazanımları açısından modern eğitim bilimi yöntemlerine uygun olarak ihtisas eğitim programı hazırlanmış ve 2007 yılında uygulamaya konulmuştur.

2010 yılında 633 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunda 6002 sayılı kanunla yapılan yeni düzenlemeyle birlikte ihtisas eğitiminin yasal alt yapısı sağlamlaştırılmış, ihtisas kursu düzenlemek üzere taşra teşkilatında doğrudan Başkanlığa bağlı Dini Yüksek İhtisas Merkezleri kurulması karara bağlanmış, Dini Yüksek İhtisas Merkezlerinin iş ve işlemlerini takip etmek ve ihtisas eğitimlerini planlamak üzere merkezde Eğitim Hizmetleri Genel Müdürlüğü bünyesinde Dini Yüksek İhtisas Merkezleri Daire Başkanlığı kurulmuştur. Söz konusu yasa ile birlikte ihtisas kurslarının amacı "En az lisans düzeyinde dinî yükseköğrenim görmüş olan personelin, Başkanlığın görev alanı ile ilgili konularda hizmet içinde bilgisini artırması ve uzmanlaşması" şeklinde belirlenmiştir.

Yasa ile birlikte Diyanet İşleri Başkanlığı'nın teşkilat yapısında ve görev alanlarında geniş çaplı değişiklikler olmuştur. Özellikle cami dışı din hizmetleri ve yaygın din eğitimi alanında Başkanlığın faaliyet sahası genişlemiştir. Söz konusu faaliyet alanlarında etkin bir din hizmetinin sunulmasına yönelik Diyanet İşleri Başkanlığı Personel Yeterlikleri gözden geçirilerek güncellenmiştir. Bu gelişmeler ışığında Dini Yüksek İhtisas Merkezlerinde uygulanan programların yeniden değerlendirilmeye tabi tutulması ihtiyacı doğmuştur. Yaygın din eğitimi ve din hizmetleri alanında oluşan yeni duruma göre personelin yetiştirilmesi amacıyla 2013 yılında İhtisas Eğitim Programı güncellenmiştir. Güncelleme ile birlikte söz konusu program, Arapça Hazırlık, Temel İslam Bilimleri, Vaaz ve İrşat Hizmetleri Bilgi ve Beceri Geliştirme olmak üzere üçer aylık 10 dönemden ve toplam 30 aydan oluşacak şekilde yapılandırılmıştır.

2016 yılında alandan gelen geri bildirimler, program takip çalışmaları, uygulayıcılarla yapılan toplantılarda elde edilen verilerden hareketle Vaaz ve İrşat Hizmetleri Bilgi ve Beceri Geliştirme bölümünde kursiyerlere kazandırılmak istenen bilgi ve beceriler bağımsız bir bölüm yerine söz konusu bölümde yer verilen derslere kredileri azaltılarak ihtisas eğitim programında yer verilmiştir. Yeni programla hazırlık eğitimi 4 dönem şeklinde planlanarak 12 aya, ihtisas eğitimi ise 7 dönem halinde planlanarak 21 aya çıkarılmıştır.

2018 yılında yapılan güncelleme ile birlikte Arapça hazırlık bölümü 1440 krediden İhtisas bölümü ise toplam 2520 krediden oluşacak şekilde yapılandırılmıştır.

İhtisas Eğitim Programı ile ilgili son güncelleme 2021 yılında yapılmıştır. Program 3 dönem hazırlık 8 dönem ihtisas olmak üzere toplam 11 dönem olacak şekilde güncellenmiştir. Güncelleme ile ihtisas kursiyerlerinin analiz, sentez ve yorum becerilerini geliştirmek, inanç, ibadet ve ahlak alanlarında güncel problemlere yönelik çözüm üretmelerini sağlamak, klasik metinleri sadece Arapça dil kurallarına uygun okumaktan öte metinlerin toplumun güncel dini yaşantısı ile irtibatını kurarak daha etkin bir din hizmeti sunmaları amacıyla programın ders, kredi, kaynak ve kazanımlarında birtakım değişiklikler yapılmıştır.

Bu kapsamda;

- Tefsir alanında programın başından sonuna kadar Kuran-ı Kerim'i anlamanın önemli bir öğesi olarak meal dersi konulmuş, değişik zamanlarda farklı metot ve usule göre yazılan 11 farklı tefsirden sureler belirlenerek kursiyerlerin geniş bir perspektiften Kuran-ı Kerim'i anlamaları hedeflenmiştir.
- Hadis alanında, belirlenen kredide kazanımları en üst düzeyde karşılamak ve kursiyerlere bütüncül bir bakış açısı kazandırmak amacıyla ez-Zebidî'nin et-Tecridü's-Sarih adlı eserinin yanı sıra dokuz farklı hadis şerhinden özellikle din hizmetleri alanında sürekli müracaat edilebilecek bölümlerin okunup değerlendirilmesi öngörülmüştür.
- Çağın fıkhi problemlerine sahih kaynaklara dayalı doğru bilgiyle kursiyerlerin çözüm üretebilmeleri hedeflenmiş, bu doğrultuda klasik ve güncel metinlerden doğru usulle yararlanmayı önceleyen bir anlayışla fıkıh alanı ders içerikleri şekillendirilmiştir.
- Kursiyerlerin inanç problemlerine doğru düşünmenin ilkeleri çerçevesinde çözüm üretme becerilerini geliştirmek amacıyla İslam düşüncesi alanındaki derslerin kredileri artırılarak içerik güncel konularla zenginleştirilmiş ve yardımcı literatürle desteklenmiştir.

Gelişen ve değişen şartlar, Türkiye'de ortaöğretim ve yükseköğretim düzeyinde din eğitimi ve öğretiminde nicelik ve niteliksel gelişmeler, toplumun standartları yüksek din hizmetine duyduğu ihtiyaç, İslam dünyasında yaşanan gelişmeler din eğitimi ve din hizmeti sunan personelin yetiştirilme süreçlerine yeniden eğilmeyi ve bu konuda yeni paradigmalar ortaya koymayı gerektirmiştir. Aynı şekilde hizmet içi eğitimin kapsam sorunu, personel eğitimleri için ayrılan bütçe ve eğitimlerin yapılacağı mekanların sınırlılığı, cami dışı din hizmeti alanlarının çeşitliliği, yaygın din eğitiminin muhatap kitlesinin arasına okul öncesi yaş grubu ile engelli, mülteci ve yetişkinlerin dâhil olması bu alanlarda görev alacak personelin köklü ve sistematik bir eğitimden geçmesini zorunlu hale getirmiştir.

Bu amaçla başka kurumlarda da örnekleri bulunan Başkanlığa bağlı bir akademinin kurulmasına yönelik çalışmalara başlanmıştır. Başkanlığın ilgili birimlerinde Akademinin misyonu, kurumsal yapısı, statüsü, görevleri ile ilgili müzakereler yapılmış, 2012 yılından itibaren kanun taslakları oluşturulmuştur. Zaman içerisinde bu taslaklar değiştirilmiş ve geliştirilmiştir. Uzun yıllara sâri yapılan çalışmalar neticesinde hazırlanan Diyanet Akademisi kanun teklifi 16 Mart 2022 tarihinde oy birliği ile TBMM'de yasalaşmıştır. Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun ile Devlet Memurları Kanunu'nda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair 7383 Sayılı Kanun, 24.03.2022 tarih 31788 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Bu kanuna göre, Diyanet İşleri Başkanlığı doğrudan personel almak yerine hizmetlerinin omurgasını oluşturan imam-hatip, müezzin-kayyım, Kur'an kursu öğreticiliği ve vaizlik

kadrolarına aday din görevlisi statüsünde öğrenci alımları yapacaktır. Bu öğrenciler, belirlenen yeterliklerini kazanmaya yönelik hazırlanan program çerçevesinde eğitime tabi tutulacaklardır. Böylece müezzin-kayyımlık, imam-hatiplik becerisi, Kur'an kursu öğreticiliği formasyonu ve vaizlik ehliyeti adaylara görevlerine başlamadan önce kazandırılarak Başkanlığın, görev alanları açısından daha nitelikli, doğru bilgiyle donanımlı, kurum aidiyeti güçlü, tek doğruyu kendi düşünce ve anlayışından ibaret görmeyen, İslam'ın inanç, ibadet ve ahlaka dair rahmet yüklü emir ve yasaklarını kuşatıcı bir tarzda topluma tebliğde ve temsilde yeterli ve kazanmış olduğu yeterliklerle özgüven sahibi personel vasıtasıyla topluma daha etkin din hizmeti sunması sağlanmış olacaktır.

Diyanet Akademisiyle birlikte imam-hatip, müezzin-kayyım, Kur'an kursu öğreticisi ve vaiz adaylarına yönelik eğitimlerin hepsi mesleki eğitim şeklinde isimlendirilerek Diyanet Akademisinde mesleki eğitim kapsamında uygulanacak programların her bir dönemi 14 hafta ders ve 15. hafta sınav olacak şekilde yapılandırılmıştır.

Hali hazırda uygulanan "İhtisas Eğitim Programı", "Yüksek İhtisas Eğitim Programı" adıyla Akademinin mesleki eğitim dönemlerine uygun olarak güncellenmiştir.

Dini Yüksek İhtisas Merkezlerinde uygulanan programlar alanı etkileyen birçok değişken göz önünde bulundurularak güncellenmektedir. Bu değişkenler; personel yeterlikleri, kurumsal ihtiyaçlar ve toplumun din hizmetleri alanındaki beklentileri şeklinde ifade edilebilir. Çeşitli dönemlerde programda güncellemeye gidilse de programın temel felsefesinde ve başat hedefinde herhangi bir sapma söz konusu değildir. Yurt içinde ve yurt dışında yaygın din eğitimi ve din hizmetlerini geçmişin zengin tecrübesine dayanarak günümüzün imkânları ile sunabilen, tüm beceri alanları ile birlikte Arapçaya hâkim, Kur'an'ın anlam dünyasına vakıf, temel İslam ilimlerinde nüfuz sahibi, çağın ruhunu kavramış personel yetiştirilmesi yüksek ihtisas eğitiminin en önemli hedefidir. Bu vesile ile yüksek ihtisas eğitiminin geliştirilmesi, kurumsallaşması için çaba sarf eden ve bu alana katkı sunanlardan ahirete irtihal edenlere Allah'tan rahmet, berhayat olanlara sağlık ve afiyetler diliyoruz.

DİYANET AKADEMİSİ BAŞKANLIĞI

I. PROGRAMIN HAZIRLANMASINDA TEMEL ALINAN İLKELER

1. Arapça Hazırlık bölümünde kursiyerlerin Arapçayı bütün yönleriyle öğrenmeleri; yüksek ihtisas eğitim bölümünde ise Temel İslam Bilimleri alanında tutarlı ve bütüncül bir bakış açısı kazanmaları amaçlanmıştır.
2. Programın öğrenme alanları yapılandırılırken ilimlerin iç hiyerarşik yapısını sağlamak ve öğrenmeyi kolaylaştırmak amacıyla; tarih, usul, anlama, yorumlama ve problem çözme şeklinde sistematik bir yol izlenmiştir.
3. Kursiyerlerin bilgileri ezberleyerek, edilgen bir biçimde öğrenmeye çalışmaları yerine, öğrenme-öğretme sürecine aktif olarak katılmaları benimsenmiştir.
4. Programda kursiyerlerin edindikleri bilgi ve becerileri güncelleştirmeleri öngörülmüştür.
5. Programda kursiyerlerin din görevliliği hizmetini en güzel şekilde yapabilmesini sağlayacak temel becerileri kazanmaları amaçlanmıştır.
6. Ölçme ve değerlendirme sürecinin mümkün olduğunca objektif olması için, öğrenme alanlarının genel kazanımları ve ünite açılımları, yararlanılabilecek kaynaklar ve ilgili açıklamaların çerçeve halinde verilmesi metodu benimsenmiştir.

II. PROGRAMIN GENEL AMAÇLARI

Yüksek ihtisas eğitim programının amacı, Başkanlık personelini;

1. Duygu ve düşüncelerini Arapça sözlü ve yazılı olarak etkili ve anlaşılır biçimde ifade eden,
2. Klasik ve modern döneme ait farklı içerikteki metinleri okuyabilen, anlayabilen ve yorumlayabilen,
3. Ulusal ve uluslararası geçerliliği olan Arapça dil sınavlarının gerektirdiği donanıma sahip,
4. Başta Kur'an-ı Kerim olmak üzere İslami ilimlerle ilgili temel kaynakları ve güncel çalışmaları kullanabilme becerisine sahip olan,
5. İslami ilimler alanında temayüz etmiş, klasik ve modern çalışmaları etkin kullanabilen,
6. İslami ilimleri kendi terimleri ve özgün yöntemleri ile kavrayan,
7. İslam düşüncesi ve medeniyetinin Tefsir, Hadis, Kelam, Fıkıh ve Tasavvuf gibi temel disiplinleri ile ilgili bilgilerini geliştiren,
8. Tarihi ve güncel dini oluşum ve akımları değerlendirebilen,
9. Problemler karşısında mantıkî tutarlılığa ve eleştirel düşünebilme becerisine sahip olan,
10. Edindiği bilgi ışığında dini konularda toplumun sorularına ve ihtiyaçlarına cevap verebilen,
11. Edindiği bilgiyi sorgulayan ve bilgilerini toplumun dini ve ahlaki sorunları ile bağlantılı olarak analiz ve sentez yoluyla güncelleştirebilen,
12. Güncel dini sorunları çözümlerken, Kur'an, sünnet ve kültürel mirası birlikte değerlendirebilen,
13. Din hizmetinin gerektirdiği temel becerilere sahip olan,
14. Bilgiye ulaşmada kitle iletişim araçlarından yararlanan, bu araçlardan gelen mesajlara karşı eleştirel bakış açısı kazanan ve seçici olan,
15. Temsil kabiliyeti, aidiyet bilinci ve kurumsal mevzuat bilgisine sahip olan,
16. Demokratik değerlere ve insan haklarına saygılı, sosyal katılım becerisi gelişmiş, iletişim, rehberlik ve yorum yeteneğine sahip olan,

bireyler haline getirmektir.

III. PROGRAMIN GENEL UYGULAMA ESASLARI

1. Yüksek ihtisas eğitimine yeni başlayan kursiyerlerin program başlangıcında yaşayabilecekleri uyum sorununun giderilmesine yönelik tedbirler alınmalıdır.
2. Kursiyerler her dönem başında, işlenecek dersle ilgili dersin hedefleri, içeriği ve uygulama esaslarına yönelik bilgilendirilmelidir.
3. Klasik metin derslerinde kursiyerlerin Türkçeye aynen tercüme yapma yerine okunan metinden çıkarımlarda bulunma ve metindeki olgu ve düşünceleri ayırt etme becerilerinin geliştirilmesine dikkat edilmelidir.
4. Program süresince kursiyerlerin ilgi ve dikkatleri canlı tutulmalıdır.
5. Program, verilecek ödev ve etkinliklerle desteklenmelidir.
6. Derslerden etkin ve verimli bir şekilde istifade edilebilmesi için eğitim görevlileri yardımcı kaynaklardan da faydalanarak derse hazırlanmalıdır.
7. İlgi, ihtiyaç ve beklentiye göre program kapsamında tespit edilen temel ve yardımcı kaynaklardan yararlanmanın yanı sıra, eğitim görevlisi tarafından ek materyaller geliştirilmelidir.
8. Kursiyerlerin derse daha etkin katılımı sağlanmalı ve bu konuda eğitim görevlisi tarafından gerekli ortam hazırlanarak kursiyerler teşvik edilmelidir.
9. Derslerin daha etkin ve verimli geçmesi için görsel, işitsel ve yazılı materyallerden yararlanılmalıdır.
10. Eğitim görevlisi tarafından kursiyerlerin ilgi, ihtiyaç ve beklentileri tespit edilmeli, uygun öğretim yöntem ve tekniklerinin kullanımı ve öğretim ortamının bu çerçevede düzenlenmesi sağlanmalıdır.
11. Derslerin işlenişinde konunun yapısına göre eğitim görevlisi tarafından farklı eğitim-öğretim yöntemlerinden yararlanılmalıdır.
12. Programın uygulanması sırasında konuların özelliğine göre uzman kişilerden istifade edilmelidir.
13. Yüksek ihtisas kursiyerlerinin metin (bitirme ödevi ve mütalaa) üretmelerine yönelik gerekli tedbirler alınmalı ve metin üretme hususunda motive edilmeleri sağlanmalıdır.
14. Kursiyerlerin programda Arapça ile ilgili yer verilen bütün alanlarda tespit edilen bilgi ve becerilere Arapça hazırlık bölümünde ulaşmış olmaları sağlanmalıdır.
15. Yüksek ihtisas bölümünde Arapça bir amaç olmaktan çıkarılarak bir araç halinde kullanılmalıdır.
16. Programda yer alan bütün alanlarda elde edilmiş bilgilerin beceri haline getirilmesine yönelik rehberlik çalışmalarına yer verilmelidir.
17. Öğrenmenin bütün aşamalarında uygun ölçme ve değerlendirme yöntemlerine yer verilmelidir.
18. Tefsir ve hadis metinleri derslerinde kursiyerlerin din hizmetlerini etkin yürütmelerine yönelik Başkanlıkça belirlenen ayetler ve hadisler, ilgili dönemlerde ezberlenmelidir.
19. Yüksek ihtisas eğitim programının tefsir, hadis, fıkıh ve İslam düşüncesi alanlarında Başkanlıkça belirlenecek makaleler, ilgili derslerde müzakere edilmeli ve sınavlarda değerlendirilmelidir.
20. Yüksek ihtisas eğitimi süresince kursiyerlerin bitirme ödevi ve dini bir konuda mütalaa hazırlamaları sağlanmalıdır.
21. Programda yer alan mütalaa alanı, bitirme ödevi, mütalaa yazımı ve rehberlik faaliyetleri ile ilgili uygulama esasları Başkanlıkça belirlenir.

IV. ARAPÇA HAZIRLIK PROGRAMI

GİRİŞ

Kur'an'ın dili olan Arapça, başta ülkemiz olmak üzere Müslümanlar için ayrı bir öneme sahiptir. Bu bağlamda, Diyanet İşleri Başkanlığı da personelinin İslam dininin temel kaynaklarından yararlanarak görev alanlarının gerektirdiği hizmeti etkin yapabilmeleri amacıyla Arapça öğretimine ayrı bir önem vermiş ve Başkanlığa bağlı Dini Yüksek İhtisas Merkezlerinde Arapça Hazırlık Programı başlatılmıştır.

1. PROGRAMIN YAPISI

Arapça Hazırlık Programı 14 hafta ders, bir hafta sınav olmak üzere 15'er haftalık 2 dönemden oluşmaktadır. Dönemler haftada 36 saat olarak planlanmış olup, toplam 1008 saat ders öngörülmüştür.

Program;

1. Dil Bilgisi
2. Okuma-Anlama
3. Yazılı-Sözlü Anlatım
4. Çeviri
5. Mütalaa

olmak üzere toplam 4 temel alan ve bu alanlarda elde edilmiş kazanımların kursiyerlerde beceri haline gelmesine katkı sağlayacak Mütalaa alanından oluşmaktadır. Her alan farklı alt dallar (dersler) şeklinde programa yerleştirilmiştir.

2. ARAPÇA HAZIRLIK PROGRAMI UYGULAMA ESASLARI

1. Hazırlık dönemi başında yeni gelen kursiyerlere programın yapısı, uygulama esasları, hedef ve kazanımları, eğitim süreci, sınavlar, hak ve sorumluluklar vb. konularda intibak eğitimi verilmelidir.
2. Kursiyer ile eğitim görevlisi arasındaki iletişimi güçlendirmek, kursiyerin eğitim görevlisinin bilgi ve tecrübesinden daha fazla faydalanmasını sağlamak, alanlarla ilgili elde edilen bilgilerin beceri haline gelmesini temin etmek amacıyla kursiyerler küçük çalışma grupları halinde eğitim görevlilerine dağıtılmalıdır.
3. Sınıf mevcudunun ideal dil öğretimi kriterlerine uygun olmasına dikkat edilmelidir.
4. Konular işlenirken basitten karmaşığa, somuttan soyuta doğru bir sıra takip edilmelidir.
5. Program uygulanırken kursiyerlerin hazırbulunuşlukları dikkate alınmalı, konuların anlatımı kursiyerlerin seviyelerine göre ayarlanmalıdır.
6. Programda olabildiğince uygulamaya öncelik verilmelidir.
7. Kursiyerler tarafından yapılan hatalar eğitim görevlisi tarafından anında düzeltilerek kalıcı hale gelmesi engellenmelidir.

8. Konuların özelliklerine uygun öğretim materyallerinden (internet, gazete, dergi, TV yayınları, sözlük vb. yazılı, görsel ve işitsel yayınlar) faydalanılmalıdır.
9. Kursiyerlere sözlük kullanım becerisi kazandırılmalı ve sözlük kullanımı alışkanlık haline getirilmelidir.
10. Eğitim ortamı, kursiyerleri dili kullanmaya zorlayacak şekilde düzenlenmelidir. Bu kapsamda eğitim ortamında yer alan panoların ve diğer uygun mekanların şiir, hikaye, makale, gazete küpürleri, atasözü, deyim gibi Arapça afişlerle donatılması ve bunların periyodik olarak güncellenmesi sağlanmalıdır.
11. Kursiyerlerin ulusal ve uluslararası geçerliliği olan Arapça dil sınavlarına katılmaları teşvik edilmelidir.
12. Kursiyerlerin dinlenme zamanlarını değerlendirebilmeleri amacıyla imkanlar ölçüsünde Arapça çizgi filmler, videolar, testler, hikâye metinleri, bulmacalar, kelime kartları gibi enstrümanların yer aldığı basit dil laboratuvarları oluşturulmalıdır.

3. PROGRAM TABLOSU (ALANLAR, DERSLER VE DÖNEMLER)

ALANLAR	I. DÖNEM	II. DÖNEM	TOPLAM
DİLBİLGİSİ	Sarf-I **14x4=56**	Sarf-II **14x4=56**	**112**
	Nahiv-I **14x6=84**	Nahiv-II **14x8=112**	**196**
OKUMA ANLAMA	Arapça Metin Okumaları-I **14x6= 84**	Arapça Metin Okumaları-II **14x6= 84**	**168**
	Belağat-I **14x2= 28**	Belağat-II **14x4= 56**	**84**
	Kur'ân Meâli-I **14x4=56**	Kur'ân Meâli-II **14x2=28**	**84**
YAZILI-SÖZLÜ ANLATIM	Sözlü Anlatım-I **14x6=84**	Sözlü Anlatım-II **14x6=84**	**168**
	Yazılı Anlatım-I **14x2=28**	Yazılı Anlatım-II **14x2=28**	**56**
ÇEVİRİ	Çeviri **14x2=28**	**---**	**28**
MÜTALAA	Mütalaa **14x4=56**	Mütalaa **14x4=56**	**112**
HAFTALIK KREDİ	**36**	**36**	**1008**

4. ARAPÇA HAZIRLIK PROGRAMI ALANLARI, ÖĞRETİM ESASLARI VE KAZANIMLARI

A. DİL BİLGİSİ

DİLBİLGİSİ ALANI ÖĞRETİM ESASLARI

1. Sarf ve Nahiv bilgisi derslerinin öğretiminde olabildiğince uygulama yapılmalıdır.
2. Sarf dersinde kelime çekimlerinin kursiyerlerde zihin karışıklığına sebebiyet vermeden yapılabilmesi için anlamlı ezberler yaptırılmalıdır.
3. Nahiv konularında bilgi aktarımından ziyade konuların anlamlandırılması esas alınmalıdır.
4. Nahiv konularının dil ve anlam bakımından kattığı zenginlik üzerinde durulmalıdır.
5. Kuralların istisnaları varsa, kurallarla birlikte örnek verilerek öğretilmelidir.
6. Konular işlenirken ezberlemekten ziyade kavramayı gerçekleştirmek için gerekli yerlerde Türkçe kelime bilgisiyle karşılaştırmalar yapılmalıdır.

1. SARF

SARF DERSİ KAZANIMLARI

1. Arapça eğitiminde Sarf bilgisinin önemini kavrar.
2. Emsile-i muhtelife ve emsile-i muttarideyi sayar.
3. Sülasi mücerred ve mezid, rubai mücerred ve mezid bâbları özellikleriyle birlikte tanır ve karşılaştığı sülasi fiillerin hangi bablardan geldiğini açıklar.
4. İsim, fiil ve harflerin çeşitleri ve özelliklerini açıklar.
5. Mazi fiili muzariye, malum fiili meçhule, lazım fiili müteaddiye çevirir.
6. Mezid kalıba çevrilen fiilin kazanmış olduğu anlam farklılıklarını açıklar.
7. İ'lal kuralları çerçevesinde fiillerin köklerinde çekim sırasında meydana gelen değişimleri fark eder.

SARF-I (I. DÖNEM, 14x4=56)

HAFTA	SAAT	KONULAR	KAYNAKLAR
1	2	Sarf ilmine giriş	DİA, Sarf maddesi. Hüseyin Günday-Şener Şahin, Arapça Dilbilgisi (Sarf Bilgisi), Alfa Yayınları, İstanbul 2001.
	2	Emsile-i muhtelife	Mecmûatü's-Sarf (Emsile), s. 8-10.
2	2	Emsile-i muttaride: Mazi, muzari, masdar gayr-ı mîmî	Mecmûatü's-Sarf (Emsile), s. 10-16.
	2	Emsile-i muttaride: İsm-i fâil, ism-i mef'ûl; cahd-ı mutlak ve mustağrak, nefy-i hâl ve istikbal, emir ve nehiy	Mecmûatü's-Sarf (Emsile), s. 16-41.
3	2	Emsile-i muttaride: İsm-i fâil, ism-i mef'ûl; cahd-ı mutlak ve mustağrak, nefy-i hâl ve istikbal, emir ve nehiy	Mecmûatü's-Sarf (Emsile), s. 16-41.
	2	Emsile-i muttaride: İsm-i zaman ve mekân, masdar mîmî, ism-i âlet, masdar merre ve nev', ism-i tasğir, ism-i mensûb, mübalağalı ism-i fâil, ism-i tafdîl, taaccub fiilleri	Mecmûatü's-Sarf (Emsile), s. 42-48.
4	2	Sülasi mücerred babları	Mecmûatü's-Sarf (Bina), s. 50-57.
	2	Sülasi mezid bablar: İf'âl, tef'îl, müfâale, infiâl, iftiâl babları	Mecmûatü's-Sarf (Bina), s. 58-64.
5	2	Sülasi mezid bablar: İf'ilâl, tefe'ul, tefâul, istif'âl, if'îâl, if'ivvâl, if'îlâl babları	Mecmûatü's-Sarf (Bina), s. 64-74.

	2	Rubai mücerred ve mülhakları	Mecmûatü's-Sarf (Bina), s. 74-80.
6	2	Rubai mezid fîh ve mülhakları	Mecmûatü's-Sarf (Bina), s. 80-90.
	2	Aksam-ı semâniye Aksam-ı seb'a: Sahih, misâl, ecvef, nakıs ve lefîf	Mecmûatü's-Sarf (Bina), s. 90-95.
7	2	Aksam-ı Seb'a: Mudâaf (idğâm) ve mehmûz	Mecmûatü's-Sarf (Bina), s. 96-100.
	2	Uygulama: Misal, ecvef, nâkıs, lefîf, mudâaf ve mehmûz fiillerin emsile-i muhtelife ve muttaride çekimleri	Mecmûatü's-Sarf (Bina), s. 90-100.
8	2	Genel olarak sülasi ve rubai bablar	Mecmûatü's-Sarf (Maksûd), s.102-108.
	2	Masdarın kısımları ve yapılışları	Mecmûatü's-Sarf (Maksûd), s. 108-112.
9	2	Mazi, muzari fiiller ile vasıl ve kat' hemzeleri	Mecmûatü's-Sarf (Maksûd), s. 112-118.
	2	Emir, nehiy, ism-i fâil, ism-i mef'ûl ve mübalağa vezinleri	Mecmûatü's-Sarf (Maksûd), s. 118-122.
10	2	Sahih fiillerin çekimleri: Mazi, muzari, te'kid nunu, masdar, ism-i fâil, ism-i mef'ûl, emir ve nehiy	Mecmûatü's-Sarf (Maksûd), s. 122-128.
	2	Sahih fiiller: Rubâi mücerred, rubâi mezid, humâsî (tefe'ul ve tefâul bablarında ibdal), südasi filler	Mecmûatü's-Sarf (Maksûd), s. 128-136.
11	2	Lazım ve mütaaddi fiiller; mufâale, tefâul bablarının anlam özellikleri; iftial babı ile ilgili ibdal kuralları, Dehrace, iftiâl, tefe'ul, tefâul, if'âl ve istif'âl babların anlam özellikleri	Mecmûatü's-Sarf (Maksûd), s. 136-142.

	2	Mizan-ı Sarfi, Kalb-i Mekani	Tatbiku's-Sarfi, s.10-18
12	2	İ'lâl ve ibdâl kuralları	Mecmûatü's-Sarf (Maksûd), s. 142-154. Tatbiku's-Sarfî, s. 149-154.
	2	İ'lâl ve ibdâl kuralları	Mecmûatü's-Sarf (Maksûd), s. 154-158. Tatbiku's-Sarfî, s. 149-154.
13	2	İ'lâl ve ibdâl kuralları	Mecmûatü's-Sarf (Maksûd), s. 158-164. Tatbiku's-Sarfî, s. 149-154.
	2	İ'lâl ve ibdâl kuralları	Mecmûatü's-Sarf (İzzî), s. 204-218. Tatbiku's-Sarfî, s. 149-154.
14	2	İ'lâl ve ibdâl kuralları	Mecmûatü's-Sarf (İzzî), s. 218-230. Tatbiku's-Sarfî, s. 149-154.
	2	İ'lâl ve ibdâl kuralları	Mecmûatü's-Sarf (İzzî), s. 230-264. Tatbiku's-Sarfî, s. 149-154.
15	**DÖNEM SONU SINAVI**		

SARF-II (II. DÖNEM, 14x4=56)

HAFTA	SAAT	KONULAR	KAYNAKLAR
1	2	Sahih ve mu'tel fiiller mücerred ve mezid bablar: Sülasi ve rubâi mücerred ile mezidler (İf'âl, tef'îl, müfâale babları)	Tatbiku's-Sarfî, s. 19-36.
	2	Sahih ve mu'tel fiiller mücerred ve mezid bablar: Sülasi ve rubâi mücerred ile mezidler (İf'âl, tef'îl, müfâale babları)	Tatbiku's-Sarfî, s. 19-36.
2	2	Sülasi mezid bablar ve anlam özellikleri: İnfiâl, iftiâl, tefe'ul, tefâul, if'ilâl, istif'âl, if'îâl, if'îlâl, if'ivvâl babları ve anlam özellikleri Mezid rubâî bablar ve anlam özellikleri. Geçen konularla ilgili alıştırma ve uygulamalar	Tatbiku's-Sarfî, s. 37-43.
	2	Sülasi mezid bablar ve anlam özellikleri: İnfiâl, iftiâl, tefâul, tefe'ul, tefâul, if'ilâl, istif'âl, if'îâl, if'îlâl, if'ivvâl babları ve anlam özellikleri Mezid rubâî bablar ve anlam özellikleri. Geçen konularla ilgili alıştırma ve uygulamalar	Tatbiku's-Sarfî, s. 37-43.
3	2	Fiillerin zamirlere isnadı: Sahih fiiller (mücerred ve mezid çekimleriyle birlikte salim, mehmûz, muda'af)	Tatbiku's-Sarfî, s. 44-49.
	2	Fiillerin zamirlere isnadı: Sahih fiiller (mücerred ve mezid çekimleriyle birlikte salim, mehmûz, muda'af)	Tatbiku's-Sarfî, s. 44-49.
4	2	Fiillerin zamirlere isnadı: Mu'tel fiiller (mücerred ve mezid çekimleriyle birlikte misal ve ecvef)	Tatbiku's-Sarfî, s. 50-53.

	2	Fiillerin zamirlere isnadı: Mu'tel fiiller (mücerred ve mezid çekimleriyle birlikte nakıs ve lefif fiiller) Alıştırma ve uygulamalar	Tatbiku's-Sarfî, s. 53-57.
5	2	Te'kid nunu: Tanım, kapsam, hükümleri ve çekimi	Tatbiku's-Sarfî, s. 58-65.
	2	Te'kid nunu: Tanım, kapsam ve hükümleri ve çekimi	Tatbiku's-Sarfî, s. 58-65.
6	2	Masdarlar: Sülasi ve rubâi mücerred ile mezid fiillerin masdarları Masdar mîmî, masdar sınâî, masdar merre ve masdar hey'e	Tatbiku's-Sarfî, s. 66-74.
	2	Masdarlar: Sülasi ve rubâi mücerred ile mezid fiillerin masdarları Masdar mîmî, masdar sınâî, masdar merre ve masdar hey'e	Tatbiku's-Sarfî, s. 66-74.
7	2	Müştakkât: İsm-i fail ve mübalağa sigaları	Tatbiku's-Sarfî, s. 75-78.
	2	Müştakkât: İsm-i fail ve mübalağa sigaları	Tatbiku's-Sarfî, s. 75-78.
8	2	Müştakkât: Sıfat-ı müşebbehe, ism-i mef'ûl	Tatbiku's-Sarfî, s. 79-84.
	2	Müştakkât: Sıfat-ı müşebbehe, ism-i mef'ûl	Tatbiku's-Sarfî, s. 79-84.
9	2	Müştakkât: İsm-i zaman, ism-i mekân ve ism-i âlet	Tatbiku's-Sarfî, s. 84-87.
	2	Taaccüb sigaları	Tatbiku's-Sarfî, s. 88-91.
10	2	İsm-i tafdîl	Tatbiku's-Sarfî, s. 91-95.
	2	Sahih ve maksur isimler	Tatbiku's-Sarfî, s. 99-103.
11	2	Memdûd ve menkûs isimler	Tatbiku's-Sarfî, s. 103-108.
	2	Cem'i teksir	Tatbiku's-Sarfî, s. 109-124.
12	2	Cem'i teksir	Tatbiku's-Sarfî, s. 109-124.

	2	İsm-i tasğîr: Sülasi ve rubâi isimler	Tatbiku's-Sarfî, s. 125-129.
13	2	İsm-i tasğîr: Humasi isimler Terhim Alıştırmalar	Tatbiku's-Sarfî, s. 129-133.
	2	İsm-i mensûb: İsm-i mensûb yapılırken kelimenin sonunda meydana gelen değişiklikler	Tatbiku's-Sarfî, s. 134-140.
14	2	İsm-i mensûb: İsm-i mensûb yapılırken kelimenin içinde meydana gelen değişiklikler	Tatbiku's-Sarfî, s. 140-145.
	2	İsm-i mensûb: İsm-i mensûb yapılırken kelimenin içinde meydana gelen değişiklikler	Tatbiku's-Sarfî, s. 140-145.
15	**DÖNEM SONU SINAVI**		

YARDIMCI KAYNAKLAR

1. Abdülhak el-Câvî, Tedrîcü'l-Edânî (Taftâzânî'nin "Şerhu's-Sa'd alâ Tasrîfi'z-Zencânî" ile birlikte).
2. Ahmed b. Muhammed el-Hamlâvî, Şeze'l-Arf fî Fenni's-Sarf.
3. Ali Rıza Kaşeli, Tasrîfu'l-Ef'âl ve'l-Esmâ.
4. Cürcânî, eş-Şerhu'ş-Şerîfi'l-Cürcânî.
5. Dahdâh,
    - ✓ Mu'cemu Tasrîfi'l-Ef'âli'l-Arabiyye.
    - ✓ Mu'cemu Kavâidi'l-Lügati'l-Arabiyye fî Cedâvile ve Levhâtin.
6. İbn-i Hâcib, eş-Şâfiye.
7. M. Meral Çörtü, Arapça Dil Bilgisi: Sarf.
8. Mehmet Zihni Efendi, el-Müntehab.
9. Muhammed Muhyiddin Abdülhamit, et-Tasrîf.
10. Mustafa el-Galâyînî, Câmiu'd-Durûsi'l-Arabiyye.
11. Yusuf Çiftçi, Arapça Grameri Temel Sarf Bilgileri

2. NAHİV

NAHİV DERSİ KAZANIMLARI

1. Arapça eğitiminde nahiv bilgisinin önemini kavrar.
2. Doğru ve anlamlı cümle kuruluşunda irabın önemini kavrar.
3. İsim cümlesini fiil cümlesine, fiil cümlesini isim cümlesine çevirir.
4. Amil, mamul ve irab konularını açıklar.
5. Kelimelerin cümle içerisinde hangi hallerde merfu, mansup, mecrur ve meczum olacağını kavrar.
6. Semai ve kıyasi amilleri ayırt eder.
7. Cümle çeşitlerini, cümlenin temel ve yardımcı öğelerini açıklar.
8. İsim ve sıfat tamlamalarını çeşitleriyle açıklar.
9. Ef'al-i hamse ve esma-i hamsenin irabını yapar.
10. Tekil isimlerin ikil ve çoğulları ile bunların cümle içerisindeki konumlarına göre uğradığı değişimleri açıklar.
11. Mefullerin çeşitlerini ve kurallarını sayar.

NAHİV-I (I. DÖNEM, 14x6=84)

HAFTA	SAAT	KONULAR	KAYNAKLAR
1	2	Nahiv İlmine Giriş Âmiller Lafz-î âmiller Semâî âmiller	Birgivî, Avâmil, s.178-179.
	2	Âmiller Lafz-î âmiller Semâî âmiller	Birgivî, Avâmil, s.180-182.
	2	Âmiller Lafz-î âmiller Kıyâsî âmiller Manevî âmiller	Birgivî, Avâmil, s. 183-184.
2	2	Ma'mul bi'l-asâle Ma'mul merfû	Birgivî, Avâmil, s. 185.
	2	Ma'mul mansub Ma'mul mecrur Ma'mul meczum	Birgivî, Avâmil, s. 186-187.
	2	Ma'mul bi't-tebeıyye	Birgivî, Avâmil, s. 188.
3	2	İ'rab bi hasebi'z-zât, hareke, harf, hazif İ'rab bi hasebi's-sıfat, lafzî, takdîrî, mahallî İ'rab bi hasebi'n-nev' raf', nasb, cer, cezm	Birgivî, Avâmil, s. 189.
	2	İ'rab bi hasebi'l-mahal (mu'reb türleri) hareke mahza hurûf mahza, hareke maa'l-hazf, Hurûf maa'l-hazf	Birgivî, Avâmil, s. 190-192.
	2	İ'rab bi hasebi'l-mahal (mu'reb türleri) hareke mahza hurûf mahza, hareke maa'l-hazf, Hurûf maa'l-hazf	Birgivî, Avâmil, s. 190-192.

4	2	Mukaddime, kelime ve kısımları, muktezi'l-irab	Birgivi, İzharu'l-Esrar fi'n-Nahv, s.98-101.
	2	Harfi cerler, harfi cerlerin manaları, harfi cerlerin tealluku ve mecrurun durumları, harfi cerrin tekaddumü.	Birgivi, İzharu'l-Esrar fi'n-Nahv, s.102-105.
	2	Muteallakın hazfi, zarfı mustekar, harfi cerrin hazfi, hazf ve isal, bir fiile birden fazla harfi cerrin tealluku	Birgivi, İzharu'l-Esrar fi'n-Nahv, s. 105-108.
5	2	İki isimde amil olanlar, inne ve benzerleri, elif-nun maddesi	Birgivi, İzharu'l-Esrar fi'n-Nahv, s. 108-111.
	2	İnne ve benzerlerinde tahfif, istisna-ı munkatı	Birgivi, İzharu'l-Esrar fi'n-Nahv, s.111-112.
	2	Nefyi cins lası, leyseye benzeyen ma ve la, fiili muzariyi nasb ve cezmedenler, kıyasi amiller	Birgivi, İzharu'l-Esrar fi'n-Nahv, s.113-114.
6	2	Fiiller: Lazım, medh ve zem fiileri, müteaddi fiiller	Birgivi, İzharu'l-Esrar fi'n-Nahv, s. 115-116.
	2	Bir, iki ve üç meful alan müteaddi fiiller	Birgivi, İzharu'l-Esrar fi'n-Nahv, s. 116-119.
	2	Tam fiil, nakıs fiiller: Kane ve benzerleri, mukarebe fiileri	Birgivi, İzharu'l-Esrar fi'n-Nahv, s.119-121.
7	2	İsmi fail, ismi meful, sıfatı müşebbehe, ismi tafdil, masdar	Birgivi, İzharu'l-Esrar fi'n-Nahv, s.121-123.
	2	İsm-i muzaf, lafzi-manevi izafet	Birgivi, İzharu'l-Esrar fi'n-Nahv, s.124-125.
	2	İsmi mübhemi tam, sayıların temyizi	Birgivi, İzharu'l-Esrar fi'n-Nahv, s.125-126.
8	2	Ma'ne'l-fiil, manevi amil	Birgivi, İzharu'l-Esrar fi'n-Nahv, s.127-130.
	2	Mamul olabilen ve olamayan lafızlar	Birgivi, İzharu'l-Esrar fi'n-Nahv, s.130-131.
	2	Mazi ve cümlelerin irabı	Birgivi, İzharu'l-Esrar fi'n-Nahv, s.132-135.
9	2	Mamul bi'l-asale, mamul bi't-tebeiyye, merfu mamuller: Fail, vucuben müstetir zamirler,	Birgivi, İzharu'l-Esrar fi'n-Nahv, s.135-138.

		müstetir ve bariz zamirler	
	2	Zahir fail Fiil failde: Müzekkerlik-müenneslik, Fail: Müennesin kısımları, cemiler	Birgivi, İzharu'l-Esrar fi'n-Nahv, s.139-142.
	2	Mübteda-haber, habere fa'ın duhulü, kane'nin ismi, inne'nin haberi, nefy-i cins la'sının haberi, ma ve la'nın ismi, lafzi amilden hali muzari	Birgivi, İzharu'l-Esrar fi'n-Nahv, s.142-145.
10	2	Mefulu mutlak, mefulu bih, mefulu fih, mefulu leh, mefulu meah	Birgivi, İzharu'l-Esrar fi'n-Nahv, s.146-147.
	2	Hal, temyiz	Birgivi, İzharu'l-Esrar fi'n-Nahv, s.147-148.
	2	Müstesna, kane'nin haberi, inne'nin ismi, nefy-i cins la'sının ismi, ma ve la'nın haberi, başında nasb edatı bulunan muzari	Birgivi, İzharu'l-Esrar fi'n-Nahv, s.149-151.
11	2	Mecrur mamuller, meczumat	Birgivi, İzharu'l-Esrar fi'n-Nahv, s.151-154.
	2	Sıfat, zamirler, alem	Birgivi, İzharu'l-Esrar fi'n-Nahv, s.155-156.
	2	İsm-i işaret, ism-i mevsul, elif lam ile marife olanlar, bunlara izafe edilenler	Birgivi, İzharu'l-Esrar fi'n-Nahv, s.156-158.
12	2	Atıf, tekit, bedel, atfı beyan	Birgivi, İzharu'l-Esrar fi'n-Nahv, s.158-161.
	2	İrab: İrab bi hasebi zat, irab bi hasebi mahal, irabı hareke ile olanlar, irabı harf ile olanlar	Birgivi, İzharu'l-Esrar fi'n-Nahv, s.161-164.
	2	İrabı hareke ve hazfla olanlar, irabı harf ve hazfla olanlar	Birgivi, İzharu'l-Esrar fi'n-Nahv, s.164-165.
13	2	Gayr-ı munsarif	Birgivi, İzharu'l-Esrar fi'n-Nahv, s.165-167.
	2	Gayr-ı munsarif	Birgivi, İzharu'l-Esrar fi'n-Nahv, s.165-167.
	2	İrab bi hasebi nev', irab bi hasebi sıfat: Lafzi ve takdiri	Birgivi, İzharu'l-Esrar fi'n-Nahv, s.167-168.

14	2	Takdiri irab	Birgivi, İzharu'l-Esrar fi'n-Nahv, s. 168-171.
	2	Mahalli irab-mebni	Birgivi, İzharu'l-Esrar fi'n-Nahv, s. 171-176
	2	Mahalli irab-mebni	Birgivi, İzharu'l-Esrar fi'n-Nahv, s. 171-176
15	**DÖNEM SONU SINAVI**		

NAHİV-II (II. DÖNEM, 14x8= 112)

HAFTA	SAAT	KONULAR	KAYNAKLAR
1	2	Mukaddime, Kelime ve çeşitleri	İbn Hişam el-Ensari, Şerhu Katru'n-Nedâ ve Bellu's-Sadâ, (Tahkik: Muhammed Hayr Ta'me Halebî), s. 3-11.
	2	İsim, ismin alametleri, mu'rab ve mebnî isimler, Fiil ve kısımları, mu'rab ve mebnî fiiller	İbn Hişam el-Ensari, Şerhu Katru'n-Nedâ ve Bellu's-Sadâ, (Tahkik: Muhammed Hayr Ta'me Halebî), s. 11-22.
	2	Harfler	İbn Hişam el-Ensari, Şerhu Katru'n-Nedâ ve Bellu's-Sadâ, (Tahkik: Muhammed Hayr Ta'me Halebî), s. 30-34.
	2	Kelam ve oluşum türleri, i'rab ve bina, aslî ve fer'î alametler	İbn Hişam el-Ensari, Şerhu Katru'n-Nedâ ve Bellu's-Sadâ, (Tahkik: Muhammed Hayr Ta'me Halebî), s. 34-45.
2	2	Kelam ve oluşum türleri, i'rab ve bina, aslî ve fer'î alametler	İbn Hişam el-Ensari, Şerhu Katru'n-Nedâ ve Bellu's-Sadâ, (Tahkik: Muhammed Hayr Ta'me Halebî), s. 34-45.
	2	Takdirî i'rab	İbn Hişam el-Ensari, Şerhu Katru'n-Nedâ ve Bellu's-Sadâ, (Tahkik: Muhammed Hayr Ta'me Halebî), s. 45-47.
	2	Muzari fiili ref' eden âmil, Muzari fiili nasb eden edatlar	İbn Hişam el-Ensari, Şerhu Katru'n-Nedâ ve Bellu's-Sadâ, (Tahkik: Muhammed Hayr Ta'me Halebî), s. 47-51.
	2	Mudmar en ve ahkâmı	İbn Hişam el-Ensari, Şerhu Katru'n-Nedâ ve Bellu's-Sadâ, (Tahkik: Muhammed Hayr Ta'me Halebî), s. 52-64.
3	2	Muzari fiili cezm eden edatlar	İbn Hişam el-Ensari, Şerhu Katru'n-Nedâ ve Bellu's-Sadâ, (Tahkik: Muhammed Hayr Ta'me Halebî), s. 45-74.

	2	Muzari fiili cezm eden edatlar	İbn Hişam el-Ensari, Şerhu Katru'n-Nedâ ve Bellu's-Sadâ, (Tahkik: Muhammed Hayr Ta'me Halebî), s. 45-74.
	2	Nekra ve marife, marifenin kısımları	İbn Hişam el-Ensari, Şerhu Katru'n-Nedâ ve Bellu's-Sadâ, (Tahkik: Muhammed Hayr Ta'me Halebî), s. 75-75.
	2	Zamirler	İbn Hişam el-Ensari, Şerhu Katru'n-Nedâ ve Bellu's-Sadâ, (Tahkik: Muhammed Hayr Ta'me Halebî), s. 75-77.
4	2	Alemler	İbn Hişam el-Ensari, Şerhu Katru'n-Nedâ ve Bellu's-Sadâ, (Tahkik: Muhammed Hayr Ta'me Halebî), s. 78-79.
	2	İsm-i işâretler	İbn Hişam el-Ensari, Şerhu Katru'n-Nedâ ve Bellu's-Sadâ, (Tahkik: Muhammed Hayr Ta'me Halebî), s. 79-81.
	2	İsm-i mevsûller	İbn Hişam el-Ensari, Şerhu Katru'n-Nedâ ve Bellu's-Sadâ, (Tahkik: Muhammed Hayr Ta'me Halebî), s. 81-88.
	2	Zü'l-edât, Marifeye muzaf olanlar	İbn Hişam el-Ensari, Şerhu Katru'n-Nedâ ve Bellu's-Sadâ, (Tahkik: Muhammed Hayr Ta'me Halebî), s. 88-92.
5	2	Mübteda-haber	İbn Hişam el-Ensari, Şerhu Katru'n-Nedâ ve Bellu's-Sadâ, (Tahkik: Muhammed Hayr Ta'me Halebî), s. 92-99.
	2	Mübteda-haber	İbn Hişam el-Ensari, Şerhu Katru'n-Nedâ ve Bellu's-Sadâ, (Tahkik: Muhammed Hayr Ta'me Halebî), s. 92-99.
	2	Nevâsıh ve türleri, kâne ve kardeşleri	İbn Hişam el-Ensari, Şerhu Katru'n-Nedâ ve Bellu's-Sadâ, (Tahkik: Muhammed Hayr Ta'me Halebî), s. 100-118.
	2	Nevâsıh ve türleri, kâne ve kardeşleri	İbn Hişam el-Ensari, Şerhu Katru'n-Nedâ ve Bellu's-Sadâ, (Tahkik: Muhammed Hayr Ta'me Halebî), s. 100-118.
6	2	İnne ve kardeşleri	İbn Hişam el-Ensari, Şerhu Katru'n-Nedâ ve Bellu's-Sadâ, (Tahkik: Muhammed Hayr Ta'me Halebî), s. 119-136.
	2	İnne ve kardeşleri	İbn Hişam el-Ensari, Şerhu Katru'n-Nedâ ve Bellu's-Sadâ, (Tahkik: Muhammed Hayr Ta'me Halebî), s. 119-136.
	2	İnne ve kardeşleri	İbn Hişam el-Ensari, Şerhu Katru'n-Nedâ ve Bellu's-Sadâ, (Tahkik: Muhammed Hayr Ta'me Halebî), s. 119-136.

	2	Zanne ve kardeşleri	İbn Hişam el-Ensari, Şerhu Katru'n-Nedâ ve Bellu's-Sadâ, (Tahkik: Muhammed Hayr Ta'me Halebî), s. 136-143.
7	2	Fail ve ahkâmı	İbn Hişam el-Ensari, Şerhu Katru'n-Nedâ ve Bellu's-Sadâ, (Tahkik: Muhammed Hayr Ta'me Halebî), s. 144-150.
	2	Medh ve zem fiilleri	İbn Hişam el-Ensari, Şerhu Katru'n-Nedâ ve Bellu's-Sadâ, (Tahkik: Muhammed Hayr Ta'me Halebî), s. 150-155.
	2	İştiğal	İbn Hişam el-Ensari, Şerhu Katru'n-Nedâ ve Bellu's-Sadâ, (Tahkik: Muhammed Hayr Ta'me Halebî), s. 156-160.
	2	Tenazu'	İbn Hişam el-Ensari, Şerhu Katru'n-Nedâ ve Bellu's-Sadâ, (Tahkik: Muhammed Hayr Ta'me Halebî), s. 161-164.
8	2	Mef'ul, mef'ul türleri ve mef'ul-ü bih	İbn Hişam el-Ensari, Şerhu Katru'n-Nedâ ve Bellu's-Sadâ, (Tahkik: Muhammed Hayr Ta'me Halebî), s. 165-166.
	2	Münâdâ	İbn Hişam el-Ensari, Şerhu Katru'n-Nedâ ve Bellu's-Sadâ, (Tahkik: Muhammed Hayr Ta'me Halebî), s. 166-180.
	2	Münâdâ	İbn Hişam el-Ensari, Şerhu Katru'n-Nedâ ve Bellu's-Sadâ, (Tahkik: Muhammed Hayr Ta'me Halebî), s. 166-180.
	2	İstiğâse, Nüdbe	İbn Hişam el-Ensari, Şerhu Katru'n-Nedâ ve Bellu's-Sadâ, (Tahkik: Muhammed Hayr Ta'me Halebî), s. 181-186.
9	2	Mef'ul-ü mutlak	İbn Hişam el-Ensari, Şerhu Katru'n-Nedâ ve Bellu's-Sadâ, (Tahkik: Muhammed Hayr Ta'me Halebî), s. 186-188.
	2	Mef'ul-ü leh	İbn Hişam el-Ensari, Şerhu Katru'n-Nedâ ve Bellu's-Sadâ, (Tahkik: Muhammed Hayr Ta'me Halebî), s. 188-190.
	2	Mef'ul-ü fîh	İbn Hişam el-Ensari, Şerhu Katru'n-Nedâ ve Bellu's-Sadâ, (Tahkik: Muhammed Hayr Ta'me Halebî), s. 191-192.
	2	Mef'ul-ü maah	İbn Hişam el-Ensari, Şerhu Katru'n-Nedâ ve Bellu's-Sadâ, (Tahkik: Muhammed Hayr Ta'me Halebî), s. 193-195.
10	2	Hâl	İbn Hişam el-Ensari, Şerhu Katru'n-Nedâ ve Bellu's-Sadâ, (Tahkik: Muhammed Hayr Ta'me Halebî), s. 196-199.

	2	Temyiz	İbn Hişam el-Ensari, Şerhu Katru'n-Nedâ ve Bellu's-Sadâ, (Tahkik: Muhammed Hayr Ta'me Halebî), s. 200-204.
	2	Müstesnâ	İbn Hişam el-Ensari, Şerhu Katru'n-Nedâ ve Bellu's-Sadâ, (Tahkik: Muhammed Hayr Ta'me Halebî), s. 205-209.
	2	Müstesnâ	İbn Hişam el-Ensari, Şerhu Katru'n-Nedâ ve Bellu's-Sadâ, (Tahkik: Muhammed Hayr Ta'me Halebî), s. 205-209.
11	2	Mecrûrât	İbn Hişam el-Ensari, Şerhu Katru'n-Nedâ ve Bellu's-Sadâ, (Tahkik: Muhammed Hayr Ta'me Halebî), s. 210-212.
	2	İzâfet ve çeşitleri	İbn Hişam el-Ensari, Şerhu Katru'n-Nedâ ve Bellu's-Sadâ, (Tahkik: Muhammed Hayr Ta'me Halebî), s. 213-215.
	2	Şibh fiiller (fiilimsiler), isim-fiil	İbn Hişam el-Ensari, Şerhu Katru'n-Nedâ ve Bellu's-Sadâ, (Tahkik: Muhammed Hayr Ta'me Halebî), s. 216-220.
	2	Masdar	İbn Hişam el-Ensari, Şerhu Katru'n-Nedâ ve Bellu's-Sadâ, (Tahkik: Muhammed Hayr Ta'me Halebî), s. 221-228.
12	2	İsm-i fâil, Mübalağalı ism-i fâil, İsm-i mef'ûl, Sıfat-ı müşebbehe, İsm-i tafdîl	İbn Hişam el-Ensari, Şerhu Katru'n-Nedâ ve Bellu's-Sadâ, (Tahkik: Muhammed Hayr Ta'me Halebî), s. 229-242.
	2	İsm-i fâil, Mübalağalı ism-i fâil, İsm-i mef'ûl, Sıfat-ı müşebbehe, İsm-i tafdîl	İbn Hişam el-Ensari, Şerhu Katru'n-Nedâ ve Bellu's-Sadâ, (Tahkik: Muhammed Hayr Ta'me Halebî), s. 229-242.
	2	Tevâbi', na't	İbn Hişam el-Ensari, Şerhu Katru'n-Nedâ ve Bellu's-Sadâ, (Tahkik: Muhammed Hayr Ta'me Halebî), s. 243-247.
	2	Tevâbi', na't	İbn Hişam el-Ensari, Şerhu Katru'n-Nedâ ve Bellu's-Sadâ, (Tahkik: Muhammed Hayr Ta'me Halebî), s. 243-247.
13	2	Tevkîd	İbn Hişam el-Ensari, Şerhu Katru'n-Nedâ ve Bellu's-Sadâ, (Tahkik: Muhammed Hayr Ta'me Halebî), s. 247-255.
	2	Atf-ı beyân	İbn Hişam el-Ensari, Şerhu Katru'n-Nedâ ve Bellu's-Sadâ, (Tahkik: Muhammed Hayr Ta'me Halebî), s. 256-258.
	2	Atf-ı nesak	İbn Hişam el-Ensari, Şerhu Katru'n-Nedâ ve Bellu's-Sadâ, (Tahkik: Muhammed Hayr Ta'me Halebî), s. 259-264.

	2	Bedel	İbn Hişam el-Ensari, Şerhu Katru'n-Nedâ ve Bellu's-Sadâ, (Tahkik: Muhammed Hayr Ta'me Halebî), s. 265-268.
14	2	Sayılar	İbn Hişam el-Ensari, Şerhu Katru'n-Nedâ ve Bellu's-Sadâ, (Tahkik: Muhammed Hayr Ta'me Halebî), s. 267-268.
	2	Gayr-i munsarıflar	İbn Hişam el-Ensari, Şerhu Katru'n-Nedâ ve Bellu's-Sadâ, (Tahkik: Muhammed Hayr Ta'me Halebî), s. 268-275.
	2	Gayr-i munsarıflar	İbn Hişam el-Ensari, Şerhu Katru'n-Nedâ ve Bellu's-Sadâ, (Tahkik: Muhammed Hayr Ta'me Halebî), s. 268-275.
	2	Teaccüb	İbn Hişam el-Ensari, Şerhu Katru'n-Nedâ ve Bellu's-Sadâ, (Tahkik: Muhammed Hayr Ta'me Halebî), s. 276-289.
15	**DÖNEM SONU SINAVI**		

YARDIMCI KAYNAKLAR

1. Abbâs Hasan, en-Nahvu'l-Vâfî.
2. Abduh er-Râcihî, et-Tatbîku'n-Nahvî.
3. Ahmed Hâşimî, el-Kavâ'idu'l-Esâsiyye.
4. Alî el-Cârim-Mustafâ Emîn, en-Nahvu'l-Vâdıh.
5. Harputi, Tuhfetü'l-Avamil.
6. İbn Hişam, Mugni'l-Lebib.
7. Mehmed Zihni Efendi, el-Muktedab.
8. Mustafa el-Galayînî, Camiu'd-Durûsi'l-Arabiyye

B. OKUMA-ANLAMA

OKUMA-ANLAMA ALANI ÖĞRETİM ESASLARI

1. Kursiyerlerin okuma becerilerini geliştirmek amacıyla okuma kuralları üzerinde durulmalıdır. Bu çerçevede okumaya hazırlık, okuma amacını belirleme, amaca uygun yöntem seçme, dikkatini yoğunlaştırma ile ilgili beceriler kazandırılmalıdır.
2. Okuma-anlama dersinin öğretiminde başta temel İslam bilimleri, kültür, sanat, spor ve basın olmak üzere çeşitli alanlardan metinler üzerinde olabildiğince uygulama yapılmalıdır.
3. Arapça Metin Okumaları dersinde esas olan metnin hızlı okunması, anlaşılması ve daha fazla yapıdaki metne ulaşılmasıdır. Ders esnasında ihtiyaç duyulmadığı sürece gramer konularına girilmemelidir.
4. Arapça Metin Okumaları kitabında yer alan alıştırmalar kursiyerler tarafından yapılmalı ve ders esnasında eğitim görevlisi tarafından kontrol edilmelidir.
5. Kursiyerlere eğlendirici, sorgulayıcı, bilgilendirici ve serbest okuma ile ilgili beceriler kazandırılmalıdır.
6. Okuma-Anlama alanının başat hedefi kursiyerlerde okuma becerisi geliştirme olmalı, ihtiyaç duyulan yerlerde dilbilgisi konularında hatırlatıcı açıklamalar yapılmalıdır.
7. Uygulama esnasında metinlerde geçen kelimelerin eş anlamlı ve zıt anlamlıları ile tekil kelimelerin çoğulları, çoğul kelimelerin de tekilleri öğretilmelidir.
8. Uygulama esnasında metinlerde geçen kalıp ifade ve deyimlerin açıklamaları yapılmalıdır.
9. Kursiyerlerin metin içi, metin dışı, metinler arası anlam kurma ve söz varlığını geliştirmeye yönelik stratejiler uygulanmalıdır. Bu bağlamda seçilen metinlerde geçen ve kursiyerler tarafından bilinmeyen kelimeler, görsel araçlar, tanımlamalar, bireysel sözlük oluşturma gibi farklı teknikler kullanılarak kavranmalı ve böylece kelime dağarcığının geliştirilmesine katkı sağlanmalıdır.
10. Kur'an Meali dersinde gerçekleştirilecek etkinliklerde Sarf, Nahiv ve Belagat alanında elde edilmiş kazanımlardan yararlanılmalıdır.
11. Kur'an Meali dersinde işlenecek ayetlerin kursiyerler tarafından "Kur'an Yolu Türkçe Meal ve Tefsir" adlı kaynaktan okunması sağlanmalıdır.
12. Metin okumalarında yorum melekesinin geliştirilmesi için kursiyerlerin alana dair okuma yapmaları sağlanacaktır.

1. ARAPÇA METİN OKUMALARI

ARAPÇA METİN OKUMALARI DERSİ KAZANIMLARI

1. Metni düzgün bir telâffuzla okur.
2. Okuduğu metnin bağlamından hareketle kelime ve kelime gruplarının anlamlarını çıkarır.
3. Kelime hazinesini zenginleştirir.
4. Okuduğu metnin ana fikrini belirler.
5. Okuduğu metindeki olay, yer, zaman, şahıs ve bunlarla ilgili unsurları belirler.
6. Okuduğu metne yönelik sorulara cevap verir.
7. Okuduğu metindeki sebep-sonuç ilişkisini fark eder.
8. Okuduklarını kendi cümleleriyle kronolojik sıra ve mantık akışı içinde özetler.
9. Farklı türlerde metinler okuma becerisine sahip olur.
10. Yüksek Lisans, Doktora gibi akademik çalışmaların gerektirdiği düzeyde dil becerisine sahip olur.

ARAPÇA METİN OKUMALARI-I (I. DÖNEM, 14x6=84)

HAFTA	SAAT	KONULAR	KAYNAKLAR
1	2	الصداقة	el-Mahsus fi Tahlili'n-Nusus, I. Cilt s.11
	2	تعليم الناشئة	el-Mahsus fi Tahlili'n-Nusus, I. Cilt s.15
	2	مدينة بغداد	el-Mahsus fi Tahlili'n-Nusus, I. Cilt s.19
2	2	الأمن الغذائي	el-Mahsus fi Tahlili'n-Nusus, I. Cilt s.23
	2	تحفيظ القرآن الكريم في دولة تركيا	el-Mahsus fi Tahlili'n-Nusus, I. Cilt s.27
	2	خطر المخدرات	el-Mahsus fi Tahlili'n-Nusus, I. Cilt s.31
3	2	القرصنة البحرية	el-Mahsus fi Tahlili'n-Nusus, I. Cilt s.35
	2	الأندلس إرث الإسلام الغائب	el-Mahsus fi Tahlili'n-Nusus, I. Cilt s.39
	2	المصارعة في التراث التركي	el-Mahsus fi Tahlili'n-Nusus, I. Cilt s.43
4	2	التكنولوجيا	el-Mahsus fi Tahlili'n-Nusus, I. Cilt s.47
	2	أسرار البحار	el-Mahsus fi Tahlili'n-Nusus, I. Cilt s.55
	2	التدين بين الإفراط والتفريط	el-Mahsus fi Tahlili'n-Nusus, I. Cilt s.59
5	2	المدينة الفاضلة (يوتبيا)	el-Mahsus fi Tahlili'n-Nusus, I. Cilt s.67

	2	الشباب والتحديات المعاصرة	el-Mahsus fi Tahlili'n-Nusus, I. Cilt s.71
	2	السياحة الطبية في تركيا	el-Mahsus fi Tahlili'n-Nusus, I. Cilt s.79
6	2	غزوة أحد: دروس وعبر	el-Mahsus fi Tahlili'n-Nusus, I. Cilt s.83
	2	الزلازل والبراكين	el-Mahsus fi Tahlili'n-Nusus, I. Cilt s.87
	2	الحلم أشرف الأخلاق	el-Mahsus fi Tahlili'n-Nusus, I. Cilt s.91
7	2	الرياضة	el-Mahsus fi Tahlili'n-Nusus, I. Cilt s.95
	2	الحروب المعاصرة	el-Mahsus fi Tahlili'n-Nusus, I. Cilt s.103
	2	التسامح	el-Mahsus fi Tahlili'n-Nusus, I. Cilt s.107
8	2	الطبيب ابن سينا	el-Mahsus fi Tahlili'n-Nusus, I. Cilt s.111
	2	الأوقاف العثمانية	el-Mahsus fi Tahlili'n-Nusus, I. Cilt s.115
	2	الإعلام	el-Mahsus fi Tahlili'n-Nusus, I. Cilt s.118
9	2	الثروة الحيوانية	el-Mahsus fi Tahlili'n-Nusus, I. Cilt s.121
	2	علم الفلك	el-Mahsus fi Tahlili'n-Nusus, I. Cilt s.125
	2	الصناعة	el-Mahsus fi Tahlili'n-Nusus, I. Cilt s.129
10	2	الملاحة الجوية في تركيا	el-Mahsus fi Tahlili'n-Nusus, I. Cilt s.132

	2	التصحر	el-Mahsus fi Tahlili'n-Nusus, I. Cilt s.136
	2	الجاحظ	el-Mahsus fi Tahlili'n-Nusus, I. Cilt s.140
11	2	التعليم عن بعد	el-Mahsus fi Tahlili'n-Nusus, I. Cilt s.144
	2	الطب البديل	el-Mahsus fi Tahlili'n-Nusus, I. Cilt s.152
	2	رحلة بالقطار	el-Mahsus fi Tahlili'n-Nusus, I. Cilt s.156
12	2	الكتاب	el-Mahsus fi Tahlili'n-Nusus, I. Cilt s.160
	2	الحياة السعيدة	el-Mahsus fi Tahlili'n-Nusus, II. Cilt s.7
	2	الامّ مدرسة	el-Mahsus fi Tahlili'n-Nusus, II. Cilt s.12
13	2	الغاية من إرسال الر سل	el-Mahsus fi Tahlili'n-Nusus, II. Cilt s.17
	2	المعلم وصناعة النهضة	el-Mahsus fi Tahlili'n-Nusus, II. Cilt s.22
	2	الإحسانُ قيمة أخلاقيّة	el-Mahsus fi Tahlili'n-Nusus, II. Cilt s.32
14	2	أبو أيوب اٱلنصاري	el-Mahsus fi Tahlili'n-Nusus, II. Cilt s.27
	2	حرب المياه	el-Mahsus fi Tahlili'n-Nusus, II. Cilt s.37
	2	فتح مكة دروس وعبر	el-Mahsus fi Tahlili'n-Nusus, II. Cilt s.42
15	**DÖNEM SONU SINAVI**		

ARAPÇA METİN OKUMALARI-II (II. DÖNEM, 14x6= 84)

HAFTA	SAAT	KONULAR	KAYNAKLAR
1	2	الامير الغازي أرطغرل بن سليمان شاه	el-Mahsus fi Tahlili'n-Nusus, II. Cilt s.52
	2	الرجولة الحقّة	el-Mahsus fi Tahlili'n-Nusus, II. Cilt s.72
	2	النجاح والفشل	el-Mahsus fi Tahlili'n-Nusus, II. Cilt s.67
2	2	قسّ بن ساعدة الإيادي	el-Mahsus fi Tahlili'n-Nusus, II. Cilt s.77
	2	الثقة بالنفس	el-Mahsus fi Tahlili'n-Nusus, II. Cilt s.82
	2	الأسرة وبناء المجتمع	el-Mahsus fi Tahlili'n-Nusus, II. Cilt s.87
3	2	التعامل مع قلق الامتحانات	el-Mahsus fi Tahlili'n-Nusus, II. Cilt s.92
	2	آفات اللسان	el-Mahsus fi Tahlili'n-Nusus, II. Cilt s.97
	2	أوليا شلبي	el-Mahsus fi Tahlili'n-Nusus, II. Cilt s.102
4	2	مكتبة السليمانية	el-Mahsus fi Tahlili'n-Nusus, II. Cilt s. 107
	2	تعليم اللغة العربية في تركيا	el-Mahsus fi Tahlili'n-Nusus, II. Cilt s. 112
	2	اعقلها وتوكّل	el-Mahsus fi Tahlili'n-Nusus, II. Cilt s. 117
5	2	الصُّورةُ وعَبَقُ الذِّكريات	el-Mahsus fi Tahlili'n-Nusus, II. Cilt s. 142

	2	العامية والفصحى	el-Mahsus fi Tahlili'n-Nusus, II. Cilt s. 147
	2	المراكز التخصصية الدينية العليا بتركيا	el-Mahsus fi Tahlili'n-Nusus, II. Cilt s. 152
6	2	الإعجاز البياني في القرآن الكريم	el-Mahsus fi Tahlili'n-Nusus, II. Cilt s. 167
	2	قوة الإرادة	el-Mahsus fi Tahlili'n-Nusus, II. Cilt s. 172
	2	إسطنبول مدينة الجمال	el-Mahsus fi Tahlili'n-Nusus, II. Cilt s. 177
7	2	فنُّ التعامل مع الناس	el-Mahsus fi Tahlili'n-Nusus, II. Cilt s. 187
	2	الميل إلى متاع الدنيا	el-Mahsus fi Tahlili'n-Nusus, II. Cilt s. 192
	2	رحلتي مع المرض	el-Mahsus fi Tahlili'n-Nusus, II. Cilt s. 202
8	2	القناعةُ كنزٌ لا يفنى	el-Mahsus fi Tahlili'n-Nusus, III. Cilt s.12
	2	اتخاذ القرار	el-Mahsus fi Tahlili'n-Nusus, III. Cilt s.17
	2	البلاغةُ النبويَّةُ	el-Mahsus fi Tahlili'n-Nusus, III. Cilt s.22
9	2	السلطان سليمان القانوني	el-Mahsus fi Tahlili'n-Nusus, III. Cilt s.33
	2	بدر المعركة الفارقة	el-Mahsus fi Tahlili'n-Nusus, III. Cilt s.38
	2	تركيا حضارة متجددة	el-Mahsus fi Tahlili'n-Nusus, III. Cilt s.44
10	2	وسائل التواصل الجتماعي	el-Mahsus fi Tahlili'n-Nusus, III. Cilt s.50

	2	أدب الاختلاف	el-Mahsus fi Tahlili'n-Nusus, III. Cilt s.60
	2	ابن خلدون	el-Mahsus fi Tahlili'n-Nusus, III. Cilt s.66
11	2	التسويف والتأجيل	el-Mahsus fi Tahlili'n-Nusus, III. Cilt s.72
	2	آيا صوفيا شاهد وتاريخ	el-Mahsus fi Tahlili'n-Nusus, III. Cilt s.84
	2	ذوو االحتياجات الخاصة	el-Mahsus fi Tahlili'n-Nusus, III. Cilt s.90
12	2	لطائف قرآنية	el-Mahsus fi Tahlili'n-Nusus, III. Cilt s.96
	2	الأستاذ الدكتور فؤاد سزكين	el-Mahsus fi Tahlili'n-Nusus, III. Cilt s.102
	2	حياة اللجوء	el-Mahsus fi Tahlili'n-Nusus, III. Cilt s.107
13	2	عجائب الدنيا السبع في العالم القديم	el-Mahsus fi Tahlili'n-Nusus, III. Cilt s.114
	2	السُمنَة مرض العصر	el-Mahsus fi Tahlili'n-Nusus, III. Cilt s.120
	2	شاعر الإسلام حسان بن ثابت	el-Mahsus fi Tahlili'n-Nusus, III. Cilt s.138
14	2	المسلمون والتسارع التكنولوجي	el-Mahsus fi Tahlili'n-Nusus, III. Cilt s.144
	2	موارد الأرض الطبيعية	el-Mahsus fi Tahlili'n-Nusus, III. Cilt s.150
	2	صلاح الدين اللأيوبي	el-Mahsus fi Tahlili'n-Nusus, III. Cilt s.180
15	**DÖNEM SONU SINAVI**		

2. BELAGAT

BELAGAT DERSİ KAZANIMLARI

1. Belagat ilmi ile ilgili genel bir bakış açısı kazanır.
2. Fesahat, belagat ve üslup kavramlarını kavrar.
3. İlmü'l-meânî, ilmü'l-beyân ve ilmü'l-bedi' konularını ana hatları ile kavrar.
4. Kur'an'ın i'câz ve îcâzının farkında olur.
5. Kur'an'da geçen edebi sanatları ve manaya kattığı zenginliği kavrar.

BELAGAT-I (I. DÖNEM, 14x2= 28)

HAFTA	SAAT	KONULAR	KAYNAKLAR
1	2	Giriş (fesâhat, belâgat, uslûb)	Alî el-Cârim, Mustafâ Emîn, el-Belâgatu'l-Vâdıha.
2	2	Giriş (fesâhat, belâgat, uslûb)	
3	2	İlmu'l-me'ânî: Haber ve inşâ cümleleri	
4	2	İlmu'l-me'ânî: Talebî inşâ ve gayri talebî inşâ cümleleri	
5	2	İlmu'l-me'ânî: Talebî inşâ ve gayri talebî inşâ cümleleri	
6	2	İlmu'l-me'ânî: Talebî inşânın emir kipi	
7	2	İlmu'l-me'ânî: Talebî inşânın nehiy kipi	
8	2	İlmu'l-me'ânî: Talebî inşânın istifhâm kipi	
9	2	İlmu'l-me'ânî: Talebî inşânın temennî ve nidâ kipi	
10	2	İlmu'l-me'ânî: Kasr	

11	2	İlmu'l-me‘ânî: el-Fasl ve'l-vasl	
12	2	İlmu'l-me‘ânî: el-Fasl ve'l-vasl	
13	2	İlmu'l-me‘ânî: Îcâz, ıtnâb, musâvât	
14	2	Me‘ânî ilminin belâgata etkileri	
15	**DÖNEM SONU SINAVI**		

BELAGAT-II (II. DÖNEM, 14x4= 56)

HAFTA	SAAT	KONULAR	KAYNAKLAR
1	2	İlmu'l-beyân: Teşbîhin rükünleri	Ali el-Cârim, Mustafâ Emîn, el-Belâgatu'l-Vâdiha.
	2	İlmu'l-beyân: Teşbîhin kısımları	
2	2	İlmu'l-beyân: Teşbîhin kısımları	
	2	İlmu'l-beyân: Teşbîhin kısımları	
3	2	İlmu'l-beyân: Teşbîhin amaçları ve belâgatı	
	2	İlmu'l-beyân: Teşbîhin amaçları ve belâgatı	
4	2	İlmu'l-beyân: Lugavî mecâz	
	2	İlmu'l-beyân: Lugavî mecâz	
5	2	İlmu'l-beyân: Tasrîhî isti‘âre ve meknî isti‘âre	
	2	İlmu'l-beyân: Tasrîhî isti‘âre ve meknî isti‘âre	
6	2	İlmu'l-beyân: Tasrîhî isti‘âre ve meknî isti‘âre	
	2	İlmu'l-beyân: Aslî isti‘âre ve tebe‘î isti‘âre	
7	2	İlmu'l-beyân: Aslî isti‘âre ve tebe‘î isti‘âre	
	2	İlmu'l-beyân: Muraşşaha, mucerrede ve mutlaka isti‘âre	
8	2	İlmu'l-beyân: Muraşşaha, mucerrede ve mutlaka isti‘âre	

	2	İlmu'l-beyân: Temsîlî isti‘âre ve İsti‘ârenin belâgati	
9	2	İlmu'l-beyân: Mürsel mecâz ve aklî mecâz	
	2	İlmu'l-beyân: Mürsel mecâz ve aklî mecâz	
10	2	İlmu'l-beyân: Kinâye ve kısımları; kinâyenin belâgati	
	2	İlmu'l-beyân: Kinâye ve kısımları; kinâyenin belâgati	
11	2	İlmu'l-bedî‘: el- Muhassinâtu'l-lafziyye; cinâs	
	2	İlmu'l-bedî‘: el-Muhassinâtu'l-lafziyye; iktibâs	
12	2	İlmu'l-bedî‘: el-Muhassinâtu'l-lafziyye; sec‘ Leff-ü neşr	
	2	İlmu'l-bedî‘: el-Muhassinâtu'l-ma‘neviyye; tevriye	
13	2	İlmu'l-bedî‘: el-Muhassinâtu'l-ma‘neviyye; tibâk, mukabele ve müşakele	
	2	İlmu'l-bedî‘: el-Muhassinâtu'l-ma‘neviyye; husn-i ta‘lîl	
14	2	İlmu'l-bedî‘: el-muhassinâtu'l-ma‘neviyye; Te'kîdu'l-medh bimâ yuşbihu'z-zemm ve te’kidu’z-zemm bimâ yüşbihu’l-medh el-Muhassinâtu'l-ma‘neviyye; Uslubü’l-hakîm	
	2	İlmu'l-bedî‘: el-muhassinâtu'l-ma‘neviyye; Te'kîdu'l-medh bimâ yuşbihu'z-zemm ve te’kidu’z-zemm bimâ yüşbihu’l-medh el-Muhassinâtu'l-ma‘neviyye; Uslubü’l-hakîm	
15	**DÖNEM SONU SINAVI**		

YARDIMCI KAYNAKLAR

1. Curcânî, Esrâru'l-Belâga.
2. Heyet, Durusü'l-Belaga maa Şerhi Şumusi'l-Beraa.
3. Hulusi Kılıç, "Belâgat", DİA., V, 380-386.
4. İsmail Durmuş, "Meânî", DİA., XXVIII, 204-207.
5. Kadrî Mayu, el-Muîn fi'l-Belaga.
6. Kazvînî, Telhîs ve Şerhleri.
7. Mahmud Antaki, Metn-i Alaka.
8. Nasrullah Hacımüftüoğlu,
   - "Bedî", DİA., V, 320-322.
   - "Beyân", DİA., VI, 22-23.
9. Sekkâkî, Miftâhu'l-'Ulûm.
10. Taftâzânî, Muhtasaru'l-Me'ânî.

3. KUR'AN MEÂLİ

KUR'AN MEALİ DERSİ KAZANIMLARI

1. Meal tarihini ve meale duyulan ihtiyacın gerekçelerini açıklar.
2. Kur'an'ın üslubunu ve ana kavramlarını açıklar.
3. Farklı meallerin yapılma nedenlerini sayar.
4. Anlama usulü çerçevesinde Kur'an ile hayat arasında irtibat kurar.
5. Ayetlerin meali verilirken hükme etkisini fark eder.
6. Sûrelerin nüzul sebebi ve ana konularını kavrar.
7. Sûre ve ayetleri din hizmetlerinin ilgili alanlarında etkin kullanabilme becerisi kazanır.
8. Ayetler üzerinde Arapça dilbilgisi uygulamalarını yapar.
9. Ayetlerdeki edebi sanatları tahlil eder.

KUR'AN MEALİ-I (I. DÖNEM, 14x4=56)

HAFTA	SAAT	KONULAR	KAYNAKLAR
1-14	56	**GİRİŞ** Meâl hangi ihtiyaçtan doğmuştur? Kur'ân meâlinin tarihçesi Kur'ân'ın tercümesi problemi Meal ile ilgili kavramlar (Tefsir, Te'vil, Terceme, Çeviri) Kur'an-ı Kerim 1-83 Arası Sayfalar (Fatiha Sûresi-Nisa Sûresi 37. Ayet)	1. Kur'an Yolu Türkçe Meal ve Tefsir (Her hafta meal dersinde okutulacak sayfaların tefsiri kursiyer tarafından bu eserden okunacak ve dönem sonu sınavında kursiyer ilgili yerlerden sorumlu tutulacaktır.) 1. Diyanet İşleri Başkanlığı Meâli, Ankara 2011 2. Celaleyn Tefsiri 3. Hasan Basri Çantay, Kur'an-ı Hakim ve Meal-i Kerim 4. Elmalılı Hamdi Yazır, Hak Dini Kur'an Dili (Mukaddime) 5. Hidayet Aydar, Kur'an'ı Kerim'in Tercümesi Meselesi, Ankara, 1989 6. Muhsin Demirci, Tefsir Usulu
15	**DÖNEM SONU SINAVI**		

KUR'AN MEALİ-II (II. DÖNEM, 14x2=28)

HAFTA	SAAT	KONULAR	KAYNAKLAR
1-14	28	Kur'an-ı Kerim 84-126 Arası Sayfalar (Nisa Sûresi 38. Ayet-Mâide Sûresi Sonu)	1. Kur'an Yolu Türkçe Meal ve Tefsir (Her hafta meal dersinde okutulacak sayfaların tefsiri kursiyer tarafından bu eserden okunacak ve dönem sonu sınavında kursiyer ilgili yerlerden sorumlu tutulacaktır.) 2. Diyanet İşleri Başkanlığı Meâli, Ankara 2011 3. Celaleyn Tefsiri 4. Hasan Basri Çantay, Kur'an-ı Hakim ve Meal-i Kerim
15	**DÖNEM SONU SINAVI**		

C. YAZILI-SÖZLÜ ANLATIM

YAZILI-SÖZLÜ ANLATIM ALANI ÖĞRETİM ESASLARI

1. Kursiyerlerin yazılı-sözlü anlatım becerilerini geliştirmek amacıyla öncelikle konuyla ilgili kurallar üzerinde durulmalıdır. Bu çerçevede yazma ve konuşmaya hazırlık, yazma ve konuşma amacını belirleme, amaca uygun yöntem seçme, dikkatini yoğunlaştırma ile ilgili beceriler kazandırılmalıdır.
2. Yazılı-Sözlü anlatım alanının öğretiminde çeşitli alanlardan metinler üzerinde olabildiğince uygulama yapılmalıdır.
3. Uygulama esnasında kursiyerin ihtiyaç duyduğu yerlerde dilbilgisi konularında hatırlatıcı açıklamalar yapılmalıdır.
4. Yazılı-Sözlü Anlatım alanının daha etkin ve verimli geçmesi için eğitim görevlilerinin uygun öğretim yöntem ve tekniklerini uygulamalarının yanında, dersin hedef ve kazanımlarına uygun işlenmesi için dini yüksek ihtisas merkezi müdürü tarafından gerekli gözlem ve denetimler yapılmalıdır.
5. Konuların belirlenen zamanda bitirilebilmesi için öncelikle eğitim görevlisi tarafından derse uygun bir giriş yapılmalı, belirlenen konu ile ilgili metin okunmalı, eğitim görevlisi tarafından yeni kelime ve kalıplar çıkarılmalı, konu ile ilgili seçilmiş sözlü ve görüntülü materyal dinlenmeli/izlenmeli, konu ile ilgili alıştırmalar çözülmeli, kursiyerlerin katılımı ile konu tartışılmalı ve kısa bir özetle ders bitirilmelidir.
6. Uygulama esnasında metinlerde geçen kelimelerin eş anlamlı ve zıt anlamlıları ile tekil kelimelerin çoğulları, çoğul kelimelerin de tekilleri öğretilmelidir.
7. Uygulama esnasında metinlerde geçen kalıp ifade, atasözleri ve deyimlerin açıklamaları yapılmalıdır.
8. Kursiyerlerin kelime, atasözü, kalıp ifadelerle ilgili sözcük dağarcığı zenginleştirilmelidir.
9. Eğitim sürecindeki yazılı ve görüntülü tüm yardımcı materyaller kullanıma hazır olmalıdır.
10. Yazılı-Sözlü anlatım alanında elde edilen kazanımların günlük hayatla ilişkilendirilmesi sağlanmalı ve iletişime anlam kazandıran jest-mimik-ses tonu-vurgu-kültürel tavırlar gibi diğer değişkenlere de gereken önem verilmelidir.
11. Eğitim görevlisi, kursiyerlerin sınıf ortamında daha fazla konuşmasına imkân sağlamalıdır.
12. Ders işlenişi esnasında konunun daha iyi anlaşılmasına zemin hazırlayıcı görseller ve sınıf içi etkinliklerle eğitimin içeriği zenginleştirilmelidir.
13. Eğitim görevlisi müzakerelerde yol gösterici, konuşmaları uygun mecraya sürükleyici ve kursiyeri basit terkiplerden zora doğru yönlendirici olmalıdır.

14. Yazma ve konuşma kabiliyetinin gelişmesi için uygun psikolojik ortamlar oluşturulmalıdır.

15. Yazılı anlatım dersi işlenirken; konuyla ilgili metin sınıfta okunmalı, gerekli açıklamalar yapılarak alıştırmaları çözülmeli, konu bütün kursiyerlerin katılımlarıyla Arapça olarak tartışılmalıdır. Böylece kursiyere ödev olarak verilecek kompozisyon için zihinsel bir hazırlık yapılmış olur. Sonraki derste kursiyer istenilen konudaki kompozisyon metnini hazırlamalı ve derse getirmelidir. Eğitim görevlisi uygun gördüğü bir kompozisyonu seçerek (kursiyerin verdiği hâliyle) uygun bir araçla bütün kursiyerlere dağıtmalı, bu metin üzerinde gerekli düzeltmeler bütün kursiyerlerin katılımıyla yapılmalıdır.

16. Diğer öğrenme alanlarında elde edilmiş olan kazanımları kalıcı hale getirmek için kursiyerlere günlük tutma becerisi kazandırılmalıdır.

17. Kursiyerler, Arapça TV kanallarını izleme konusunda yönlendirilmelidir.

18. Programın hedef ve kazanımlarına hizmet edecek şekilde tespit edilecek eğitici görsel materyaller kursiyer tarafından dersten önce evde yeteri kadar izlenmeli, materyalin teması, materyalde geçen kelime ve kalıp ifadeler tespit edilmelidir.

19. Görsel materyal izlenirken aşağıdaki esaslara uyulmalıdır:

- ✓ Eğitim görevlisi tarafından görsel materyalin daha iyi anlaşılmasına yönelik konunun ana teması, konuda geçen olay/olgu, kişi, olayın geçtiği mekân ile ilgili yönlendirici sorular hazırlanmalıdır.
- ✓ Materyali eğitim görevlisi ve kursiyer birlikte izlemelidir.
- ✓ Eğitim görevlisi uygun gördüğü yerlerde videoyu durdurmalı, kullanılan dile, üsluba, yeni kalıp ve kelimelere dikkat çekmelidir.
- ✓ Videoda kullanılan kelime ve kalıplar kursiyerler tarafından yazılmalıdır.
- ✓ İzleme etkinliğinden sonra anlatılan konu üzerinde kursiyerlerle birlikte tartışma yapılmalıdır.
- ✓ İzlenilen konu ile ilgili kursiyerler tarafından beş satırı geçmemek üzere bir metin inşa edilmelidir.
- ✓ Görsel materyaldeki konu kursiyerler tarafından sözlü olarak özetlenmelidir.
- ✓ Görsel materyal dersin sonunda izlenmelidir.
- ✓ Görsel materyallerin uzunluğu beş dakikayı geçmemelidir.

20. Yazılı-Sözlü anlatım alanında kullanılan dilin fasih olmasına dikkat edilmelidir.

21. Ders esnasında zorunlu olmadıkça Arapçadan başka dil kullanılmamalıdır.

1. YAZILI ANLATIM

YAZILI ANLATIM DERSİ KAZANIMLARI

1. Arapça dil kurallarına uygun cümleler kurar.

2. Verilen cümlelerdeki kelimelerin yerlerini değiştirerek yeni anlamlı cümleler oluşturur.
3. Verilen örnek bir diyalog veya metnin anahtar kelimelerini kullanarak yeniden yazar.
4. Düzensiz olarak verilen cümleleri sıraya koyabilir ve yeniden yazar.
5. Kendisi, ailesi, ülkesi, yaşadığı çevre vb. konularda tanıtıcı yazılar yazar.
6. Yazdığı metni doğru bir şekilde harekeler.
7. Öğrendiği yeni kelime kalıplarını kullanarak işlenen konuyla ilgili duygu ve düşüncelerini yazılı olarak anlatır.
8. Öğrendiği yeni kelime, kalıp ifadeleri kullanarak kompozisyon, mektup, kısa hikaye, şiir gibi serbest yazma çalışmaları yapar.
9. Karışık verilen kelimelerden düzgün ve anlamlı cümle veya paragraflar oluşturur.
10. Verilen kelimeleri cümle içerisinde kullanır.
11. Duygu, düşünce, hayal ve izlenimlerini yazarak ifade eder.
12. Bir kişi, olay veya olguyu betimler.
13. Yazıya konuyla ilgili kısa ve dikkat çekici bir başlık bulur.
14. Dinlediği/izlediği bir materyali hikaye eder.
15. Eksik bırakılan cümleleri anlam bütünlüğüne dikkat ederek tamamlar.
16. Verilen hikâyelerde boş bırakılan kısmı hikayenin anlam bütünlüğü çerçevesinde tamamlar.
17. Verilen sorulara uygun cevaplar; verilen cevaplara uygun sorular yazar.
18. Belirli konularda diyalog metinleri yazar.

YAZILI ANLATIM-I (I. DÖNEM, 14x2= 28)

HAFTA	SAAT	KONULAR	KAYNAKLAR
1	2	الأسرة	et-Teysîr fî'l-İnşâ ve't-Ta'bîr, DİB Yayınları, s.15-22.
2	2	أول يوم في المدرسة	et-Teysîr fî'l-İnşâ ve't-Ta'bîr, DİB Yayınları, s.23-29.
3	2	التعاون	et-Teysîr fî'l-İnşâ ve't-Ta'bîr, DİB Yayınları, s.30-36.
4	2	الأخلاق الحسنة	et-Teysîr fî'l-İnşâ ve't-Ta'bîr, DİB Yayınları, s.37-43.
5	2	في المكتبة	et-Teysîr fî'l-İnşâ ve't-Ta'bîr, DİB Yayınları, s.44-49.
6	2	العطلة الأسبوعية	et-Teysîr fî'l-İnşâ ve't-Ta'bîr, DİB Yayınları, s.50-57.
7	2	بين القرية والمدينة	et-Teysîr fî'l-İnşâ ve't-Ta'bîr, DİB Yayınları, s.58-64.
8	2	المزرعة الخضراء	et-Teysîr fî'l-İnşâ ve't-Ta'bîr, DİB Yayınları, s.65-72.
9	2	ذكريات الطفولة	et-Teysîr fî'l-İnşâ ve't-Ta'bîr, DİB Yayınları, s.73-79.
10	2	السوق	et-Teysîr fî'l-İnşâ ve't-Ta'bîr, DİB Yayınları, s.80-86.
11	2	العلم وأهميته	et-Teysîr fî'l-İnşâ ve't-Ta'bîr, DİB Yayınları, s.105-109.
12	2	مكانة العلماء	et-Teysîr fî'l-İnşâ ve't-Ta'bîr, DİB Yayınları, s.110-115.
13	2	شخصيات	et-Teysîr fî'l-İnşâ ve't-Ta'bîr, DİB Yayınları, s.116-121.

14	2	اللغة العربية	et-Teysîr fî'l-İnşâ ve't-Ta'bîr, DİB Yayınları, s.122-127.
15	**DÖNEM SONU SINAVI**		

YAZILI ANLATIM-II (II. DÖNEM, 14x2= 28)

HAFTA	SAAT	KONULAR	KAYNAKLAR
1	2	القراءة	et-Teysîr fî'l-İnşâ ve't-Ta'bîr, DİB Yayınları, s.128-133.
2	2	الأمية وآثارها	et-Teysîr fî'l-İnşâ ve't-Ta'bîr, DİB Yayınları, s.134-139.
3	2	اغتنام الوقت	et-Teysîr fî'l-İnşâ ve't-Ta'bîr, DİB Yayınları, s.140-146.
4	2	الترويح عن النفس	et-Teysîr fî'l-İnşâ ve't-Ta'bîr, DİB Yayınları, s.147-152.
5	2	التدخين	et-Teysîr fî'l-İnşâ ve't-Ta'bîr, DİB Yayınları, s.153-158.
6	2	الرياضة	et-Teysîr fî'l-İnşâ ve't-Ta'bîr, DİB Yayınları, s.159-164.
7	2	وسائل الاعلام	et-Teysîr fî'l-İnşâ ve't-Ta'bîr, DİB Yayınları, s.165-170.
8	2	المسابقات والجوائز	et-Teysîr fî'l-İnşâ ve't-Ta'bîr, DİB Yayınları, s.171-176.
9	2	السيرة الذاتية	et-Teysîr fî'l-İnşâ ve't-Ta'bîr, DİB Yayınları, s.203-207.
10	2	الرسائل الرسمية	et-Teysîr fî'l-İnşâ ve't-Ta'bîr, DİB Yayınları, s.208-215.
11	2	الشكوى	et-Teysîr fî'l-İnşâ ve't-Ta'bîr, DİB Yayınları, s.216-222.

12	2	الرسائل غير الرسمية	et-Teysîr fî'l-İnşâ ve't-Ta'bîr, DİB Yayınları, s.223-227.
13	2	فن التلخيص	et-Teysîr fî'l-İnşâ ve't-Ta'bîr, DİB Yayınları, s.228-232.
14	2	وقائع الاجتماعية	et-Teysîr fî'l-İnşâ ve't-Ta'bîr, DİB Yayınları, s.233-238.
15	**DÖNEM SONU SINAVI**		

2. SÖZLÜ ANLATIM

SÖZLÜ ANLATIM DERSİ KAZANIMLARI

1. Duygu, düşünce, hayal ve izlenimlerini ifade eder.

2. Kendisi, ailesi, ülkesi, yaşadığı çevre vb. konularda kendini ifade eder.

3. Öğrendiği yeni kelime ve kalıp ifadeleri konuşmalarında kullanır.

4. Dinlediği, izlediği bir materyali sözlü olarak hikaye eder.

5. Bir kişi, olay veya olguyu sözlü olarak betimler.

6. Verilen cevaplara uygun sorular, sorulara uygun cevaplar oluşturma becerisi kazanır.

7. Sınıf içerisinde gerçekleştirilen münazara, diyalog vb. eğitici etkinliklere aktif katılır.

8. Başından geçen bir olayı, gittiği bir yeri, gördüğü bir resmi, fotoğrafı veya karikatürü basit kalıplar yardımı ile ifade eder ve yorumlar.

9. Tanışma, selamlaşma, adres tarifi vb. günlük hayatta sıkça kullanılan hazırlıksız konuşmaları yapar.

10. Konuşurken Arapça dil bilgisi kurallarına uygun cümleler kurar.

11. Fıkra, masal ve hikâye anlatma becerisine sahip olur.

12. Öğrendiği atasözü ve deyimleri uygun durumlarda kullanarak konuşmasını zenginleştirir.

13. Bir konuyla ilgili kısa konuşma, mülâkât yapma, duygu ve düşüncelerini paylaşma gibi hazırlıklı konuşmalar yapar.

14. Dinlediklerini/izlediklerini karşılaştırır, ilişkilendirir, sorgular, değerlendirir.

15. Dinlenenleri/izlenenleri yorumlar, günlük hayata uyarlar.

16. Dinlediklerindeki/izlediklerindeki olay, yer, zaman, şahıs ve bunlarla ilgili unsurları belirler.

17. Dinlediklerinin/izlediklerinin konusunu, mesajını belirler ve bunu düzgün cümlelerle ifade eder.

18. Dinlediklerini/izlediklerini kendi cümleleriyle kronolojik sıra ve mantık akışı içinde özetler.

SÖZLÜ ANLATIM-I (I. DÖNEM, 14x6= 84)

HAFTA	SAAT	KONULAR	KAYNAKLAR
1	6	التعارف	Kitâbü'l-Muhâdese Silsiletü'l-İmta' fi'l-Muhadeseti ve'l-İstima', DİB Yayınları, c. 1.
2	6	الأسرة والعائلة	
3	6	الإقامة والسكن	
4	6	الدراسة	
5	6	حياتنا اليومية	
6	6	في السوق	
7	6	الغذاء	
8	6	صحتنا	
9	6	العمل	
10	6	الترويح عن النفس	
11	6	عشرة: السفر	
12	6	الطقس	
13	2	الشعائر الدينية	

	2	الشعائر الدينية	
	2	الزيارات	
14	2	الزيارات	
	2	السلامة المرورية	
	2	السلامة المرورية	
15	**DÖNEM SONU SINAVI**		

SÖZLÜ ANLATIM-II (II. DÖNEM, 14x6= 84)

HAFTA	SAAT	KONULAR	KAYNAKLAR
1	2	اللغة العربية	Kitâbü'l-Muhâdese Silsiletü'l-İmta' fi'l-Muhadeseti ve'l-İstima', DİB Yayınları, c. 2
	2	اللغة العربية	
	2	البنية التحتية	
2	2	البنية التحتية	
	2	الكوارث الطبيعية	
	2	الكوارث الطبيعية	

3	2	الزّواج	
	2	الزّواج	
	2	الرياضة	
4	2	الرياضة	
	2	النظافة	
	2	النظافة	
5	2	السياحة	
	2	السياحة	
	2	الاتصالات الحديثة	
6	2	الاتصالات الحديثة	
	2	التعليم العالي	
	2	التعليم العالي	
7	2	الأعمال الخيرية	
	2	الأعمال الخيرية	
	2	البيئة والطبيعة	

8	2	البيئة والطبيعة	
	2	الأمن والسلام	
	2	الأمن والسلام	
9	2	مصادر الطاقة	
	2	مصادر الطاقة	
	2	المناسِبات الدينية	
10	2	المناسِبات الدينية	
	2	مدن ومعالم	
	2	مدن ومعالم	
11	2	التربية الإسلامية	Kitâbü'l-Muhâdese Silsiletü'l-İmta' fi'l-Muhadeseti ve'l-İstima', DİB Yayınları, c. 3.
	2	التربية الإسلامية	
	2	من وحي السيرة النبوية	
12	2	من وحي السيرة النبوية	
	2	العادات والتقاليد	
	2	العادات والتقاليد	
13	2	البيئة	
	2	البيئة	

	2	الصحافة والإعلام	
14	2	الصحافة والإعلام	
	2	الموارد الاقتصادية	
	2	الموارد الاقتصادية	
15	**DÖNEM SONU SINAVI**		

D. ÇEVİRİ

ÇEVİRİ ALANI ÖĞRETİM ESASLARI

1. Dilbilgisi alanında temel becerileri kazandığı kabul edilen kursiyere bu derslerde Arapçadan Türkçe'ye ve Türkçe'den Arapçaya olmak üzere çeşitli seviyelerde çeviriler yaptırılmalıdır.
2. Çeviri dersinde önce basit, sonra birleşik ve karmaşık cümlelerin çevirisi yapılmalıdır.
3. Çevirilerde edat ve kalıp ifadelerin kullanımı farklı örneklerle desteklenmelidir.
4. Çeviri işleminin niteliği gereği haftalık ödevler verilmelidir.
5. Sınavlarda kursiyerlerin zayıf oldukları ortak noktalar tespit edilerek, mümkün olduğunca kursiyerlerle birlikte bu hususlar değerlendirilmelidir.

ÇEVİRİ ALANI KAZANIMLARI

1. Çeviri işleminin mahiyetini ve niteliğini açıklar.
2. Arapça zamanların cümle bağlamında önemini kavrar.
3. Cümle kuruluş tekniklerine uygun farklı cümleler oluşturur.
4. İsim ve fiil cümlesi kullanım farklılıklarını kavrar.
5. İbarenin isim cümlesi veya fiil cümlesi olarak kullanılmasının manaya etkisini açıklar.
6. Basit cümleleri yan öğeler ile zenginleştirebilir.
7. Birleşik cümleleri ve aralarındaki bağı kurar.
8. Edatların ve bağlaçların cümle içerisindeki kullanım özelliklerini açıklar.
9. Soru ve cevap cümlelerinin çevirisinde anlam örgüsüne dikkat eder.
10. Karşılıklı konuşmaların çevirisinde zaman ve anlatım uyumuna dikkat eder.
11. Arapçadan Türkçe'ye etkin çeviri yapma becerisine sahip olur.
12. Türkçe'den Arapçaya etkin çeviri yapma becerisine sahip olur.

ÇEVİRİ (I. DÖNEM, 14x2= 28)

HAFTA	SAAT	KONULAR	KAYNAKLAR
1	2	Giriş Çeviri Yöntemleri Kavramsal Çerçeve İsim Cümlesi	Ali Bulut, Çeviri Teknikleri ve Başlıca Arapça Kalıplar, s.13-37. Cumali Baylu, Klasik ve Modern Çeviri Yöntemleri, Eğitim Görevlisi Ders Notu.
2	2	Fiil Cümlesi	Ali Bulut, Çeviri Teknikleri ve Başlıca Arapça Kalıplar, s.38-54.
3	2	İsim Tamlaması	Ali Bulut, Çeviri Teknikleri ve Başlıca Arapça Kalıplar, s.55-68.
4	2	Sıfat tamlaması	Ali Bulut, Çeviri Teknikleri ve Başlıca Arapça Kalıplar, s.69-79.
5	2	Hal (Durum Zarfı)	Ali Bulut, Çeviri Teknikleri ve Başlıca Arapça Kalıplar, s.80-92.
6	2	İsmi Mevsul ve Sıla Cümlesi	Ali Bulut, Çeviri Teknikleri ve Başlıca Arapça Kalıplar, s.93-110.
7	2	İnne ve Benzerleri	Ali Bulut, Çeviri Teknikleri ve Başlıca Arapça Kalıplar, s.114-130.
8	2	Kane ve Benzerleri Kade ve Benzerleri	Ali Bulut, Çeviri Teknikleri ve Başlıca Arapça Kalıplar, s.131-157.
9	2	Bilgi, Zan ve Değiştirme Fiilleri	Ali Bulut, Çeviri Teknikleri ve Başlıca Arapça Kalıplar, s.158-168.
10	2	Fail Naib-i fail	Ali Bulut, Çeviri Teknikleri ve Başlıca Arapça Kalıplar, s.172-188.
11	2	Mefulun bih Mefulu Mutlak	Ali Bulut, Çeviri Teknikleri ve Başlıca Arapça Kalıplar, s.189-205.
12	2	Mefulun fih Mefulun leh	Ali Bulut, Çeviri Teknikleri ve Başlıca Arapça Kalıplar, s. 206-220.

13	2	Bedel Tekit	Ali Bulut, Çeviri Teknikleri ve Başlıca Arapça Kalıplar, s.223-242.
14	2	Başlıca Arapça Kalıplar 1-21. Maddeler	Ali Bulut, Çeviri Teknikleri ve Başlıca Arapça Kalıplar, s.245-267.
15	**DÖNEM SONU SINAVI**		

V. YÜKSEK İHTİSAS EĞİTİM PROGRAMI

1. PROGRAMIN YAPISI

Yüksek İhtisas Eğitim Programı, 14 hafta ders, bir hafta sınav olmak üzere 15'er hafta ve 6 dönemden oluşmaktadır. Her dönem haftada 36 saat olarak planlanmış olup, toplam 3024 saattir.

Program;

1. Kur'an-ı Kerim
2. Tefsir, (Kur'an Meali, Tefsir Tarihi ve Usûlü, Güncel Tefsir Problemleri, Tefsir Metinleri)
3. Hadis, (Hadis Tarihi ve Usûlü, Hadis Araştırma Teknikleri, Hadis Anlam ve Yorum, Güncel Hadis Problemleri, Hadis Metinleri)
4. Fıkıh, (Fıkıh İlmine Giriş, Fıkıh Usûlü, Feraiz, Fetva Usûlü, Fıkıh Külli Kaideler, Fıkıh Metinleri, Ahval-ı Şahsiyye, Fıkıh Mukayeseli Metinler, Güncel Fıkıh Meseleleri)
5. İslam Düşüncesi, (Eleştirel Düşünce ve Mantık, Akaid-Kelam, Güncel İnanç Problemleri, Çağdaş İslami Akımlar, Yaşayan Dünya Dinleri, Tasavvuf, İslam Felsefesi ve Çağdaş İslam Düşünürleri)
6. Din Hizmetleri ve Uygulaması (Hitabet, Uygulama/Staj, Manevi Danışmanlık ve Rehberlik, Yönetim ve Mevzuat)
7. Mütalaa

olmak üzere toplam 6 temel alan ve bu alanlarda elde edilmiş kazanımların kursiyerlerde beceri haline gelmesine katkı sağlayacak Mütalaa alanından oluşmaktadır. Her alan farklı alt dallar (dersler) şeklinde programa yerleştirilmiştir.

2. KLASİK METİNLERİ OKUMA ESASLARI

Klasik metinler okunurken aşağıdaki ilkelere dikkat edilmesi, okunan metinlerden daha fazla verim alınması açısından yararlı olacaktır:

1. Klasik metin okumaya geçilmeden önce müellif ve eseriyle ilgili bilgiler verilmelidir.
2. Klasik metin okumalarında ihtiyaç duyulmadıkça metin harekeleme, literal tercüme ve irab tartışmalarına girilmemelidir.
3. Okumalarda metnin anlamına, müellifin konuyu ele alış biçimine ve söylemine odaklanılmalıdır.
4. Kursiyerin okunan metinden çıkarımlarda bulunması sağlanmalıdır.
5. Aynı konu ile ilgili farklı kaynaklardaki bilgiler mukayese edilerek sonuç çıkarılabilmelidir.
6. Kursiyerlerin ders öncesinde hazırlık yapmaları ve konunun müzakeresine aktif katılımları sağlanmalıdır.
7. Metin derslerinde asıl amacın konuyu anlamlandırmak olduğu unutulmamalıdır.

3. PROGRAM TABLOSU (ALANLAR, DERSLER VE DÖNEMLER)

ALANLAR	I. DÖNEM	II. DÖNEM	III. DÖNEM	IV. DÖNEM	V. DÖNEM	VI. DÖNEM	TOPLAM
KUR'AN-I KERİM	Kur'an-ı Kerim-I **14x2=28**	Kur'an-ı Kerim-II **14x2=28**	Kur'an-ı Kerim-III **14x2=28**	Kur'an-ı Kerim-IV **14x2=28**	Kur'an-ı Kerim-V **14x2=28**	Kur'an-ı Kerim-VI **14x2=28**	**168**
TEFSİR	Kur'ân Meali-III **14x2=28**	Kur'ân Meali-IV **14x2=28**	Kur'ân Meali-V **14x2=28**	Kur'ân Meali-VI **14x2=28**	Kur'ân Meali-VII **14x4=56**	Kur'ân Meali-VIII **14x4=56**	**700**
	Tefsir Tarihi ve Usûlü **14x4=56**	---	---	---	---	Güncel Tefsir Problemleri **14x2=28**	
	Tefsir Metinleri-I **14x2=28**	Tefsir Metinleri-II **14x4=56**	Tefsir Metinleri-III **14x6=84**	Tefsir Metinleri-IV **14x6=84**	Tefsir Metinleri-V **14x6=84**	Tefsir Metinleri-VI **14x4=56**	
HADİS	Hadis Tarihi ve Usûlü-I **14x4=56**	---	Hadis Araştırma Teknikleri **14x2=28**	Hadis Anlam ve Yorum **14x2=28**	---	Güncel Hadis Problemleri **14x2=28**	**476**
	Hadis Metinleri-I **14x2=28**	Hadis Metinleri-II **14x6=84**	Hadis Metinleri-III **14x4=56**	Hadis Metinleri-IV **14x4=56**	Hadis Metinleri-V **14x4=56**	Hadis Metinleri-VI **14x4=56**	
FIKIH	Fıkıh Usûlü-I **14x4=56**	Fıkıh Usûlü-II **14x4=56**	---	Ahval-ı Şahsiyye-I **14x4=56**	Ahval-ı Şahsiyye-II **14x4=56**	Güncel Fıkıh Meseleleri **14x6=84**	**896**
	---	Fıkıh Metinleri-I **14x8=112**	Fıkıh Metinleri-II **14x6=84**	Fıkıh Metinleri-III **14x4=56**	Fıkıh Metinleri-IV **14x6=84**	Fıkıh Mukayeseli Metinler **14x2=28**	
	Fıkıh İlmine Giriş **14x6=84**	---	Fıkıh Küllî Kaideler **14x4=56**	Feraiz **14x4=56**	---	Fetva Usûlü **14x2=28**	
İSLAM DÜŞÜNCESİ	Eleştirel Düşünce ve Mantık **14x4=56**	Akaid-Kelam-I **14x4=56**	Akaid-Kelam-II **14x2=28**	Çağdaş İslami Akımlar **14x2=28**	Yaşayan Dünya Dinleri **14x2=28**	İslam Felsefesi ve Çağdaş İslam Düşünürleri **14x2=28**	**280**
			Güncel İnanç Problemleri **14x2=28**		Tasavvuf **14x2=28**		
DİN HİZMETLERİ VE UYGULAMASI	Hitabet **14x2=28**	Uygulama/Staj-I **14x2=28**	Uygulama/Staj-II **14x2=28**	Manevi Danışmanlık ve Rehberlik **14x2=28**	Uygulama/Staj-III **14x2=28**	Yönetim ve Mevzuat **14x2=28**	**168**
MÜTALAA	Mütalaa **14x4=56**	Mütalaa **14x4=56**	Mütalaa **14x4=56**	Mütalaa **14x4=56**	Mütalaa **14x4=56**	Mütalaa **14x4=56**	**336**
HAFTALIK KREDİ	**36**	**36**	**36**	**36**	**36**	**36**	**3024**

ALANLARA GÖRE TOPLAM KREDİ TABLOSU

ALANLAR	I. DÖNEM	II. DÖNEM	III. DÖNEM	IV. DÖNEM	V. DÖNEM	VI. DÖNEM	TOPLAM
KUR'AN-I KERİM	28	28	28	28	28	28	168
TEFSİR	112	84	112	112	140	140	700
HADİS	84	84	84	84	56	84	476
FIKIH	140	168	140	168	140	140	896
İSLAM DÜŞÜNCESİ	56	56	56	28	56	28	280
DİN HİZMETLERİ VE UYGULAMASI	28	28	28	28	28	28	168
MÜTALAA	56	56	56	56	56	56	336
TOPLAM	504	504	504	504	504	504	3024

4. YÜKSEK İHTİSAS EĞİTİM PROGRAMI ALANLARI, ÖĞRETİM ESASLARI VE KAZANIMLARI

A. KUR'AN-I KERİM

KUR'AN-I KERİM ALANI ÖĞRETİM ESASLARI

1. Yüksek ihtisas birinci dönemde kursiyerlerde meharic-i hurufun usulüne uygun olarak yerleşmesi için her derste yeteri kadar harf talimi yapılır.
2. Talim üzere ezbere okunacak bölümler önce sınıf ortamında eğitim görevlisi tarafından tilavet edilir. Kursiyerler tarafından da aynı yerler tekrar edilerek okunur.
3. Programda yer alan ezberler kursiyerlerden tek tek dinlenerek varsa hatalarının giderilmesi sağlanır.
4. Her bir kursiyer için Kur'an-ı Kerim alanında ders takip dosyası tutularak gelişim seviyeleri izlenir.
5. Tecvit kuralları, yüzünden ve ezbere okunacak sure ile dualaın uygulamaları esnasında teorik bilgilere atıflar yapılarak öğretilir.
6. Kursiyerlerin kendi okuyuşları kaydedilerek kendilerine dinletilir.
7. Kursiyerlerin dinlemeleri için kendi okuyuşuna uygun örnek Kur'an-ı Kerim tilavetleri tavsiye edilir.
8. Kur'an-ı Kerim alanı ile ilgili Başkanlığımızın https://kuran.diyanet.gov.tr/ portalından etkin olarak yararlanılır.

KUR'AN-I KERİM ALANI KAZANIMLARI

1. Kur'an-ı Kerim'i doğru ve usulüne uygun olarak okur.
2. Kıraat olgusunu tarihsel gelişim seyri içinde ana hatlarıyla tanır.
3. Kıraatle ilgili terimleri tanımlar.
4. Asım Kıraatinin temel niteliklerini kavrar.
5. Tecvit kurallarını uygular.
6. Vakıf işaretlerini ve manaya katkısını kavrar.
7. Hatalı okuyuş (lahn) çeşitlerini ve ibadetlere etkisini açıklar.
8. Kur'an-ı Kerim'den belli bölümleri talim üzere ezbere okur.
9. Merasim ve özellik arz eden programlara uygun aşr-ı şerif okuma becerisi kazanır.

KUR'AN-I KERİM-I (I. DÖNEM, 14x2=28)

HAFTA	SAAT	KONULAR	KAYNAKLAR
1	2	GİRİŞ Hz. Peygamberin Kıraati Kur'an'ın Güzel Okunması Yönünde Hz. Peygamberin Tavrı	Kur'an Eğitimi ve Tecvid, DİB Yayınları. Abdurrahman Çetin, Kur'an Okuma Esasları. İsmail Karaçam, Kur'an-ı Kerim'in Faziletleri ve Okunma Kaideleri. Ramazan Pakdil, Talim Tecvit ve Kıraat.
2	2	Kıraat İlmine Ait Terimler Kıraatlerin Oluşumu Asım Kıraati Hafs Rivayetinin Temel Farklılıkları	
3	2	HARFLERİN SESLENDİRİLMESİ VE TALİM ÜZERE OKUMA ALIŞTIRMALARI Harflerin İsim, Mahreç ve Sıfatları Kur'an-ı Kerim Okuyuş Usûlleri ve İlgili Kavramlar	
4	2	İstiâze ve Besmele Hakkındaki Hükümler	
5-6	4	Namaz Duaları	
7	2	Fatiha Sûresinin Talim Üzere Ezbere Okunması	
8-10	6	Fil-Nas Arası Sûrelerin Talim Üzere Ezbere Okunması	
11-14	8	Beyyine ve Hümeze Arası Sûrelerin Talim Üzere Ezbere Okunması	
15	**DÖNEM SONU SINAVI**		

KUR'AN-I KERİM-II (II. DÖNEM, 14x2=28)

HAFTA	SAAT	KONULAR	KAYNAKLAR
1-10	20	TALİM ÜZERE YÜZÜNDEN OKUMA Kur'an-ı Kerim'den 1-4. Cüzler	Kur'an Eğitimi ve Tecvid, DİB Yayınları. Abdurrahman Çetin, Kur'an Okuma Esasları. İsmail Karaçam, Kur'an-ı Kerim'in Faziletleri ve Okunma Kaideleri. Ramazan Pakdil, Talim Tecvit ve Kıraat.
11-14	8	TALİM ÜZERE EZBER OKUMA 1.Kadir-Beled Arası Sûrelerin Talim Üzere Okunması 2.Bakara Suresi 1-5; 285-286. Ayetlerin Talim Üzere Okunması 3.Ayetü'l-Kürsi ile Haşr Suresi 22-24. Ayetlerin Talim Üzere Okunması 4. Yasin Süresinin Talim Üzere Okunması	
15	**DÖNEM SONU SINAVI**		

KUR'AN-I KERİM-III (III. DÖNEM, 14x2=28)

HAFTA	SAAT	KONULAR	KAYNAKLAR
1-10	20	TALİM ÜZERE YÜZÜNDEN OKUMA Kur'an-ı Kerim'den 5-8. Cüzlerin Yüzünden Okunması	Kur'an Eğitimi ve Tecvid, DİB Yayınları. Abdurrahman Çetin, Kur'an Okuma Esasları. İsmail Karaçam, Kur'an-ı Kerim'in Faziletleri ve Okunma Kaideleri. Ramazan Pakdil, Talim Tecvit ve Kıraat.
11-14	8	TALİM ÜZERE EZBER OKUMA 1. Bakara Suresi 21-25. Ayetler. (Kulluk ve Tevhit) 2. Enbiya Suresi 101-112. Ayetler (Hz. Muhammed (sav) 3. Âl-i İmrân Suresi 1-9. Ayetler (Kur'an ve İlim) 4. Fecr-Buruc Arası Sûrelerin Talim Üzere Okunması 5. Fetih Suresinin Ezberden Okunması	
15	**DÖNEM SONU SINAVI**		

KUR'AN-I KERİM-IV (IV. DÖNEM, 14x2=28)

HAFTA	SAAT	KONULAR	KAYNAKLAR
1-10	20	TALİM ÜZERE YÜZÜNDEN OKUMA Kur'an-ı Kerim'den 9-14. Cüzlerin Yüzünden Okunması	Kur'an Eğitimi ve Tecvid, DİB Yayınları. Abdurrahman Çetin, Kur'an Okuma Esasları. İsmail Karaçam, Kur'an-ı Kerim'in Faziletleri ve Okunma Kaideleri. Ramazan Pakdil, Talim Tecvit ve Kıraat.
11-14	8	TALİM ÜZERE EZBER OKUMA 1. Tâhâ Suresi 1-12. Ayetler (Kur'an) 2. Âl-i İmran Suresi 190-194. Ayetler (Zikir ve Dua) 3. Ankebut Suresi 56-63. Ayetler (Ölüm ve Taziye) 4. İnşikak-Abese Arası Sûrelerin Talim Üzere Okunması 5. Mülk Suresinin Ezberden Okunması	
15	**DÖNEM SONU SINAVI**		

KUR'AN-I KERİM-V (V. DÖNEM, 14x2=28)

HAFTA	SAAT	KONULAR	KAYNAKLAR
1-10	20	TALİM ÜZERE YÜZÜNDEN OKUMA Kur'an-ı Kerim'den 15-20. Cüzlerin Yüzünden Okunması	Kur'an Eğitimi ve Tecvid, DİB Yayınları. Abdurrahman Çetin, Kur'an Okuma Esasları. İsmail Karaçam, Kur'an-ı Kerim'in Faziletleri ve Okunma Kaideleri. Ramazan Pakdil, Talim Tecvit ve Kıraat.
11-14	8	TALİM ÜZERE EZBER OKUMA 1. Hac Suresi 26-33. Ayetler (Hac ve Kurban) 2. Rum Suresi 20-24. Ayetler (Evlilik) 3. Lokman Suresi 12-19. Ayetler (Öğütler) 4. Naziat, Nebe ve Cuma Surelerinin Ezberden Okunması	
15	**DÖNEM SONU SINAVI**		

KUR'AN-I KERİM-VI (VI. DÖNEM, 14x2=28)

HAFTA	SAAT	KONULAR	KAYNAKLAR
1-14	24	TALİM ÜZERE YÜZÜNDEN OKUMA Kur'an-ı Kerim'den 21-30. Cüzlerin Yüzünden Okunması	Kur'an Eğitimi ve Tecvid, DİB Yayınları. Abdurrahman Çetin, Kur'an Okuma Esasları. İsmail Karaçam, Kur'an-ı Kerim'in Faziletleri ve Okunma Kaideleri. Ramazan Pakdil, Talim Tecvit ve Kıraat.
	4	TALİM ÜZERE EZBER OKUMA 1. Hucurât Suresi 2. Rahman Suresi	
15	**DÖNEM SONU SINAVI**		

B. TEFSİR

TEFSİR ALANI ÖĞRETİM ESASLARI

1. Tefsir dersi, öğrenen merkezli eğitim anlayışıyla işlenir.
2. Kursiyerlerin derse hazırlıklı gelmesi ve derste aktif olmaları sağlanır.
3. Derse hazırlanırken farklı tefsirlerden yararlanılır.
4. Ders planına göre konunun ana kavramları hakkında bilgi verilir.
5. Takip edilen surenin ve ayetin ana fikrine dikkat çekilir.
6. Meal dersinde Kur'an metnindeki benzer ifadeler ve tekrarlar üzerinde az durulur.
7. Ayetlerin bağlamına (nüzul ortamı) dikkat çekilir.
8. Ayetlerin anlaşılması ve yorumlanmasında Kur'an-sünnet bütünlüğü dikkate alınır.
9. Kur'an kavramlarını anlamada ilgili kaynaklara başvurulur.
10. Gerektiğinde modern tefsir çalışmalarından istifade edilir.
11. Tefsir metinlerinden tespit edilen kısımlar okunarak tartışılır. Okuma metninin Türkçe'ye çevirisiyle sınırlı kalınmayıp, metinde konunun takdim ediliş biçimi, anahtar terim ve ifade kalıpları üzerinde durulur.
12. Klasik metinde işlenen konunun, yardımcı literatürden de yararlanılarak güncelleştirilmesi, ilgili diğer disiplinler açısından değerlendirilmesi ve metodik çözümlemelere imkân tanıyacak şekilde ele alınması sağlanır.
13. İhtiyaç halinde sarf, nahiv ve belagat kurallarına atıfta bulunulur.

TEFSİR ALANI KAZANIMLARI

1. Tefsir ilminin temel kavram ve kaynaklarını tanır.
2. Tefsir ilminin tarihi gelişimini açıklar.
3. Tefsir kaynaklarını yapısal özellikleri ile öğrenir.
4. Kur'an-ı Kerim'in anlamını bilir ve yorumlar.
5. Tefsirin Kur'an-ı Kerim'i açıklamaya yarayan bir bilim olduğunu kavrar.
6. Tefsir ilmi ile diğer İslami ilimler ve beşeri bilimler arasında ilişki kurar.
7. Farklı metotlarla yazılmış tefsir metinlerini okur ve açıklar.
8. Tefsir tarihi içerisinde tefsir geleneğinin farklı yorumlar ortaya koyduğunu bilir ve değerlendirir.
9. Tefsir geleneğinin sunduğu birikimin bugün nasıl anlamlandırılacağını ve yararlı kılınacağını kavrar.
10. Kur'an ile hayat arasında irtibat kurar.
11. Kur'an-ı Kerim'i anlama ve yorumlamadaki farklı yaklaşımları bilir ve değerlendirir.
12. Günümüz tefsir problemleri hakkındaki tartışmaları bilir ve değerlendirir.
13. Belirlenen ayetleri ezberler ve din hizmetlerinde etkin kullanır.

1. KUR'AN MEÂLİ

KUR'AN MEÂLİ-III (I. DÖNEM, 14x2=28)

HAFTA	SAAT	KONULAR	KAYNAKLAR
1-14	28	Kur'an-ı Kerim 127-185 Arası Sayfalar (Enâm Suresi-Enfal Sûresi Sonu)	Kur'an Yolu Türkçe Meal ve Tefsir (Her hafta meal dersinde okutulacak sayfaların tefsiri kursiyer tarafından bu eserden okunacak ve dönem sonu sınavında kursiyer ilgili yerlerden sorumlu tutulacaktır.) Diyanet İşleri Başkanlığı Meâli, Ankara 2011. Celaleyn Tefsiri Hasan Basri Çantay, Kur'an-ı Hakim ve Meal-i Kerim
15	**DÖNEM SONU SINAVI**		

KUR'AN MEALİ-IV (II. DÖNEM, 14x2=28)

HAFTA	SAAT	KONULAR	KAYNAKLAR
1-14	28	Kur'an-ı Kerim 186-241 Arası Sayfalar (Tevbe Sûresi-Yusuf Sûresi 63)	Kur'an Yolu Türkçe Meal ve Tefsir (Her hafta meal dersinde okutulacak sayfaların tefsiri kursiyer tarafından bu eserden okunacak ve dönem sonu sınavında kursiyer ilgili yerlerden sorumlu tutulacaktır.) Diyanet İşleri Başkanlığı Meâli, Ankara 2011. Celaleyn Tefsiri Hasan Basri Çantay, Kur'an-ı Hakim ve Meal-i Kerim
15	**DÖNEM SONU SINAVI**		

KUR'AN MEALİ-V (III. DÖNEM, 14x2=28)

HAFTA	SAAT	KONULAR	KAYNAKLAR
1-14	28	Kur'an-ı Kerim 242-298 Arası Sayfalar (Yusuf Sûresi 64-Kehf Sûresi 53)	Kur'an Yolu Türkçe Meal ve Tefsir (Her hafta meal dersinde okutulacak sayfaların tefsiri kursiyer tarafından bu eserden okunacak ve dönem sonu sınavında kursiyer ilgili yerlerden sorumlu tutulacaktır.) Diyanet İşleri Başkanlığı Meâli, Ankara 2011. Celaleyn Tefsiri Hasan Basri Çantay, Kur'an-ı Hakim ve Meal-i Kerim
15	**DÖNEM SONU SINAVI**		

KUR'AN MEALİ-VI (IV. DÖNEM, 14x2=28)

HAFTA	SAAT	KONULAR	KAYNAKLAR
1-14	28	Kur'an-ı Kerim 299-358 Arası Sayfalar (Kehf Sûresi 54-Nur Sûresi Sonu)	Kur'an Yolu Türkçe Meal ve Tefsir (Her hafta meal dersinde okutulacak sayfaların tefsiri kursiyer tarafından bu eserden okunacak ve dönem sonu sınavında kursiyer ilgili yerlerden sorumlu tutulacaktır.) Diyanet İşleri Başkanlığı Meâli, Ankara 2011. Celaleyn Tefsiri Hasan Basri Çantay, Kur'an-ı Hakim ve Meal-i Kerim
15	**DÖNEM SONU SINAVI**		

KUR'AN MEALİ-VII (V. DÖNEM, 14x4=56)

HAFTA	SAAT	KONULAR	KAYNAKLAR
1-14	56	Kur'an-ı Kerim 358-475 Arası Sayfalar (Furkan Sûresi-Mü'min Sûresi Sonu)	Kur'an Yolu Türkçe Meal ve Tefsir (Her hafta meal dersinde okutulacak sayfaların tefsiri kursiyer tarafından bu eserden okunacak ve dönem sonu sınavında kursiyer ilgili yerlerden sorumlu tutulacaktır.) Diyanet İşleri Başkanlığı Meâli, Ankara 2011. Celaleyn Tefsiri Hasan Basri Çantay, Kur'an-ı Hakim ve Meal-i Kerim
15	**DÖNEM SONU SINAVI**		

KUR'AN MEALİ-VIII (VI. DÖNEM, 14x4=56)

HAFTA	SAAT	KONULAR	KAYNAKLAR
1-14	56	Kur'an-ı Kerim 476-604 Arası Sayfalar (Şûra Sûresi-Nâs Sûresi Sonu)	Kur'an Yolu Türkçe Meal ve Tefsir (Her hafta meal dersinde okutulacak sayfaların tefsiri kursiyer tarafından bu eserden okunacak ve dönem sonu sınavında kursiyer ilgili yerlerden sorumlu tutulacaktır.) Diyanet İşleri Başkanlığı Meâli, Ankara 2011. Celaleyn Tefsiri Hasan Basri Çantay, Kur'an-ı Hakim ve Meal-i Kerim
15	**DÖNEM SONU SINAVI**		

2. TEFSİR TARİHİ VE USÛLÜ

TEFSİR TARİHİ VE USÛLÜ (I. DÖNEM, 14x4=56)

HAFTA	SAAT	KONULAR	KAYNAKLAR
1	2	Tefsir, Usul, Kaynaklar	Muhsin Demirci, Tefsir Usulü
	2	et-Ta'rifü bi'l-ilm el-Kur'an	Menna' el-Kattan, Mebahis fi Ulumi'l-Kur'an Muhsin Demirci, Tefsir Usulü
2	2	Vahiy	
	2	Mekki-Medeni	Menna' el-Kattan, Mebahis fi Ulumi'l-Kur'an
3	2	İlk ve Son Nâzil Olan Âyetler	Menna' el-Kattan, Mebahis fi Ulumi'l-Kur'an İsmail Cerrahoğlu- Tefsir Usulü
	2	Esbâb-ı Nüzûl	Menna' el-Kattan, Mebahis fi Ulumi'l-Kur'an Muhsin Demirci, Tefsir Usulü
4	2	Nüzulü'l-Kur'an	
	2	Cem'u'l-Kur'an ve Tertibuhu Kur'an'ın Metinleşme Süreci	
5	2	Cem'u'l-Kur'an ve Tertibuhu Kur'an'ın Metinleşme Süreci	
	2	Tertibi'l-Ayat ve's-Suver	
6	2	Yedi Harf	
	2	Kıraat ve Kurra	
7	2	el-Fark beyne'l-Muhkem ve'l-Müteşabih	Menna' el-Kattan, Mebahis fi Ulumi'l-Kur'an Muhsin Demirci, Tefsir Usulü Hak Dini Kur'an Dili, Âl-i İmrân Suresi 7. Ayet Tefsiri.
	2	en-Nâsih ve'l-Mensuh	Menna' el-Kattan, Mebahis fi Ulumi'l-Kur'an Muhsin Demirci, Tefsir Usulü
8	2	İ'câzu'l-Kur'ân	
	2	İ'câzu'l-Kur'ân	
9	2	Emsalü'l-Kur'an,	Menna' el-Kattan, Mebahis fi Ulumi'l-Kur'an İsmail Cerrahoğlu, Tefsir Usulü
		Aksamü'l-Kur'an	Menna' el-Kattan, Mebahis fi Ulumi'l-Kur'an Muhsin Demirci, Tefsir Usulü

	2	Cedelü'l-Kur'an Kısasu'l-Kur'an	Menna' el-Kattan, Mebahis fi Ulumi'l-Kur'an Muhsin Demirci, Tefsir Usulü
10	2	Tercemetü'l-Kur'an	Menna' el-Kattan, Mebahis fi Ulumi'l-Kur'an Muhsin Demirci, Tefsir Tarihi
	2	et-Tefsir ve't-Te'vil Şurutu'l-Müfessir ve Adabuhu	
11	2	Neş'etü't-Tefsir ve Tatavvuruhu	
	2	Tabakatü'l-Müfessirin	Menna' el-Kattan, Mebahis fi Ulumi'l-Kur'an
12	2	et-Tefsiru bi'l-Me'sur ve't-Tefsiru bi'r-Ra'y	Menna' el-Kattan, Mebahis fi Ulumi'l-Kur'an Muhsin Demirci, Tefsir Tarihi
		İsrailiyyat	Menna' el-Kattan, Mebahis fi Ulumi'l-Kur'an İsmail Cerrahoğlu, Tefsir Usulü
	2	et-Ta'rif bi eşheri Kütübi't-Tefsir	Menna' el-Kattan, Mebahis fi Ulumi'l-Kur'an Muhsin Demirci, Tefsir Tarihi
13	2	Garibü'l-Kur'an, Müşkilül-'l-Kur'an	İsmail Cerrahoğlu, Tefsir Usulü Muhsin Demirci, Tefsir Usulü
	2	Mübhematü'l-Kur'an, Fedailü'l-Kur'an	
14	2	Münasebatu'l-Kur'an	
	2	Tekraru'l-Kur'an, el-Vücuh ve'n-Nezair	
15	**DÖNEM SONU SINAVI**		

YARDIMCI KAYNAKLAR

1. Dihlevî, el-Fevzü'l-Kebir.
2. Editör: Mehmet Akif Koç. Tefsir El Kitabı.
3. eş-Şeyh Halid Abdu'r-Rahman El-Akk, Usûli't-Tefsir ve Kavaiduhu.
4. Fehd b. Abdurrahman b. Süleyman er-Rumî, Buhûs fî Usûli't-Tefsîr ve Menâhicih
5. İbn-i Teymiyye, Mukaddime fî Usûli't-Tefsir.
6. İsmail Cerrahoğlu, Tefsir Tarihi.
7. Mennau'l-Kattan, Mebahis fî Ulûmi'l-Kur'an

8. Mustafa Dîb el-Bugâ, Muhyiddin Dîb Mistû, el-Vâdıh fî Ulûmi'l-Kur'ân.
9. Subhi es-Salih, Mebahis fî Ulûmi'l-Kur'an.
10. Suyûtî, el-İtkân fî Ulûmü'l-Kur'an.
11. Zehebî, et-Tefsîr ve'l-Müfessirûn.
12. Zerkânî, Menâhilü'l-İrfân.
13. Zerkeşî, el-Burhân fî Ulûmi'l-Kur'an.

3. TEFSİR METİNLERİ

TEFSİR METİNLERİ-I (I. DÖNEM, 14x2=28),

HAFTA	SAAT	KONULAR	KAYNAKLAR
1-14	28	Medâriku't-Tenzîl ve Hakâiku't-Te'vîl (Mukadimetü'l-Müellif-Bakara Suresi, 23. Ayet)	Nesefî (710/1310), Medâriku't-Tenzîl ve Hakâiku't-Te'vîl, Dâru İbn Kesîr, Beyrût, 2008, c. 1. s. 23-66.
15	**DÖNEM SONU SINAVI**		

TEFSİR METİNLERİ-II (II. DÖNEM, 14x4=56)

HAFTA	SAAT	KONULAR	KAYNAKLAR
1-14	56	Medâriku't-Tenzîl ve Hakâiku't-Te'vîl (Bakara Suresi, 24. Ayet-Bakara Suresi, 216. Ayet)	Nesefî, Medâriku't-Tenzîl ve Hakâiku't-Te'vîl, c. 1. s. 66-179.
15	**DÖNEM SONU SINAVI**		

TEFSİR METİNLERİ-III (III. DÖNEM, 14x6=84)

HAFTA	SAAT	KONULAR	KAYNAKLAR
1-14	84	Medâriku't-Tenzîl ve Hakâiku't-Te'vîl (Bakara Suresi, 217. Ayet-Âl-i İmran Sûresi Sonu)	Nesefî, Medâriku't-Tenzîl ve Hakâiku't-Te'vîl, c. 1. s. 180-325.
15	**DÖNEM SONU SINAVI**		

TEFSİR METİNLERİ-IV (IV. DÖNEM, 14x6=84)

HAFTA	SAAT	KONULAR	KAYNAKLAR
1-14	84	Envâru't-Tenzîl ve Esrâru't-Te'vîl (Nisa Sûresi)	Beydâvî, Envâru't-Tenzîl ve Esrâru't-Te'vîl.
		el-Keşşâf (Rahman Sûresi, Kıyame Sûresi)	Zemahşeri, el-Keşşâf an Hakaiki Ğavamidi't-Tenzil ve Uyuni'l-Ekavil fi Vucuhi't-Te'vil, Daru'l-Ma'rife.
		Tefsiru'l-Kur'ani'l-Azim (Kehf Sûresi)	el-Misbâhü'l-münir fi tehzibi Tefsiri İbn Kesir, Safiyyü'r-Rahman el-Mübarekfuri.
15	**DÖNEM SONU SINAVI**		

TEFSİR METİNLERİ-V (V. DÖNEM, 14x6=84)

HAFTA	SAAT	KONULAR	KAYNAKLAR
1-14	84	Te'vilatu'l-Kur'an (Mukaddime-Lokman Sûresi)	Mâtûridi, Tevilatu Ehli's-Sünne, Daru'l-Mizan, c. 1, s. 3; c. 11 s. 221-261.
		Mefâtihu'l-Gayb (Fussilet Sûresi)	Fahrettin er-Razi, Mefâtihu'l-Gayb, c. 14, s. 94-139.
		Letâifü'l-İşârât (Taha Sûresi)	Kuşeyri, Letâifü'l-İşârât.
15	**DÖNEM SONU SINAVI**		

TEFSİR METİNLERİ-VI (VI. DÖNEM, 14x4=56)

HAFTA	SAAT	KONULAR	KAYNAKLAR
1-14	56	el-Cami li Ahkami'l-Kur'an (Tahrim Sûresi)	Kurtubi, el- Cami' li Ahkami'l-Kur'an.
		et-Tahrir ve't-Tenvir (Hucurât Sûresi)	İbn Aşur, et-Tahrir ve't-Tenvir.
		Tefsiru'l-Menar (Mukaddime- Ana temasına vurgu yapılarak müellifin tefsir anlayışı özetlenir.) Elmalılı Hamdi Yazır-Muhammed Abduh (Fil Suresi karşılaştırmalı işlenecektir.)	Reşit Rıza, Tefsiru'l-Menar, c. 1, s. 17-31. Muhammed Abduh, Tefsiru Cüzi Amme. Elmalılı Hamdi Yazır, Hak Dini Kur'an Dili.
15	**DÖNEM SONU SINAVI**		

YARDIMCI KAYNAKLAR

1. Kur'an Yolu Türkçe Meal ve Tefsir, DİB Yayınları.
2. Alûsî, Rûhu'l-Meânî.
3. Ebu Hayyan el-Endelüsi, el-Bahru'l-Muhit.
4. Ebu's-Suud, İrşâdu Akli's-Selîm.
5. Ebûl-Alâ el-Mevdûdî, Tefhîmu'l-Kur'ân.
6. İbn Atiyye, el-Muharreru'l-Veciz.
7. İbn Cerir et-Taberi, Câmiu'l-Beyân an Tevili Âyi'l-Kur'ân.
8. İbn Ebi Hatim er-Razi, Tefsiru İbn Ebi Hatim.
9. Suyuti, ed-Durru'l-Mensur.
10. Şevkani, Fethu'l-Kadir.

4. GÜNCEL TEFSİR PROBLEMLERİ

GÜNCEL TEFSİR PROBLEMLERİ (VI. DÖNEM, 14x2=28)

HAFTA	SAAT	KONULAR	KAYNAKLAR
1	2	TARİHSELLİK-TARİHSELCİLİK VE KUR'AN Tarihsellik-Tarihselciliğin Tanımı Nüzul Sebepleri ve Tarihsellik İlişkisi	M. Sait Şimşek, Günümüz Tefsir Problemleri, s. 257-297. Muhsin Demirci, Günümüz Tefsir Problemleri, s. 27-53.
2	2	TARİHSELLİK-TARİHSELCİLİK VE KUR'AN Tarihsellik ve Kur'an İlişkisi	
3	2	TEFSİRDE SEMANTİK METOD Semantik Kavramı Semantik Kavramının Tarihi Gelişimi Kavm Kavramının Semantik Analizi	Ali Galip Gezgin, Tefsirde Semantik Metod, s. 105-234. Muhsin Demirci, Günümüz Tefsir Problemleri, s. 53-79.
4	2	TEFSİRDE HERMENÖTİK METOD Te'vil ve Anlamı Hermenötik ve Anlamı Hermenötiğin Tefsire Uygulanabilirliği	
5	2	SELEFİLERİN KUR'AN OKUMA BİÇİMİ	Resul Ersöz, Selefilik ve Selefi Tefsir Anlayışı, Ensar Yayınları, İstanbul 2018, s. 103-287. Mehmet Zeki İşcan, Tarih Boyunca Selefi Söylem, İlahiyat Akademi Dergisi, 2005, c.1 sy. 1, 2. s.1-14.
6	2	SELEFİLERİN KUR'AN OKUMA BİÇİMİ	
7	2	ŞİA'NIN KUR'AN-I KERİM VE TEFSİR ANLAYIŞI	Hüseyin Çelik, "Şia Mezhebinin Kur'an Anlayışı", İslami İlimler Araştırma Dergisi, Haziran 2023, s. 1-28.

8	2	KUR'AN KISSALARININ GERÇEKLİĞİ MESELESİ	İdris Şengül, Kur'an Kıssalarının Tarihi Değeri, Diyanet İlmi Dergi, Cilt: 32, Sayı:4, 1996.
9	2	MAKASIDÎ TEFSİR ANLAYIŞI	Resul Ersöz, Kur'ân'ı Maksatları Bağlamında Okumanın Değeri: Makâsıdî Tefsir Mehmet Emin Maşalı, Yakın Dönem Tefsir Geleneğinde Makâsıd Merkezli Yaklaşım (Reşid Rızâ ve İbn Âşûr Örneği)
10	2	VAHİY TARİHİ İLE İLGİLİ PROBLEMLER	Muhsin Demirci, Günümüz Tefsir Problemleri, s. 105-155. M. Sait Şimşek, Günümüz Tefsir Problemleri, s. 389-425
11	2	VAHİY TARİHİ İLE İLGİLİ PROBLEMLER	
12	2	KUR'ANCILIK AKIMI Kur'an İslamı ve Kur'ancılık Söyleminin Tarihçesi Modern Dönemde Kur'ancılık ve Çeşitli Varyantları	M. Sait Şimşek, Günümüz Tefsir Problemleri, s. 197-251; 361-371. Muhsin Demirci, Günümüz Tefsir Problemleri, s. 155-180.
13	2	KUR'ANCILIK AKIMI Seyyid Ahmed Han ve Takipçileri, Muhammed Abduh ve Takipçileri, Türkiye'de Kur'an İslamı, Kur'ancılık ve Mealcilik Akımları, Sünnetin Kur'an Tefsirindeki Yeri	
14	2	BİLİMSEL TEFSİR MESELESİ	İbrahim Hilmi Karslı, Bilimsel Tefsir Üzerine Bazı Mülahazalar, Diyanet İlmi Dergi, Cilt. 46, Sayı: 3, 2010. Veysel Güllüce, Destekleyenler ve Karşı Olanlar Açısından Bilimsel Tefsir, Kur'an ve Pozitif Bilim, 2020, s. 111-155
15	**DÖNEM SONU SINAVI**		

YARDIMCI KAYNAKLAR

1. Fethi Ahmet Polat, Kur'an'ı Anlamada Tefsir Geleneğini Göz Ardı Etmenin Maliyeti, Uluslararası Dini Araştırmalar ve Küresel Barış Sempozyumu, Cilt:1, s. 283-310.
2. İsmail Çalışkan, Muhammed Esed'in Kur'an Mesajı'nın Tahlil ve Tenkidi, Ankara Okulu Yay., Ankara, 2009.
3. M. Vehbi Dereli, Kur'an-Sünnet İlişkisi, Fecr Yay., Ankara, 2010.
4. Mustafa Karagöz, Tefsirde Rivayet Dirayet Ayrımım Ortaya Çıkışı ve Mahiyeti, Bilimname, 2004/2, Cilt: 2, Sayı: 5, s. 45-60.
5. Şevket Kotan, Kur'an ve Tarihselcilik, Beyan Yay., İstanbul, 2001.
6. Toshihiko Izutsu, Kur'an'da Allah ve İnsan, Yeni Ufuklar Neşriyat, 2010.

C. HADİS

HADİS ALANI ÖĞRETİM ESASLARI

1. Hadis temel alanının bütün alt öğrenme alanında kursiyerlerin özgüven içerisinde inisiyatif alabileceği ders ortamları oluşturulur.
2. Hadis öğrenme alanının kursiyerlerde geliştirmeyi hedeflediği özgün ve eleştirel düşünme, kaynakları kullanabilme ve yararlanabilme vb. becerilerini geliştirebilmek için öğrenme-öğretme sürecinde; metin okuma, soru-cevap, grup çalışması, tartışma, araştırma ve sunum gibi yöntem ve teknikler uygulanır.
3. Hadis metinleri okunurken, Arapça dil bilgisi/metin çözümlemeleri yerine, metnin tarihî ve bağlamsal bütünlüğü içerisinde, hadislerin anlam dünyasını ve taşıdığı mesajı merkeze alan bir yaklaşım benimsenir.
4. Hadis metinleri okunurken isnad yapısı, tahvil, garibul hadis, muhteliful hadis ve sebeb-i vürud gibi hususlara yönelik özel açıklamalar yapılmasına dikkat edilir.
5. Klasik metin ve hadis şerhleri okunurken din hizmetlerinde bu metinlerden yararlanma usul ve esasları ile ilgili kursiyerlere rehberlik edilir.
6. Hadis Tarihi ve Usulü dersinde hadis ıstılahları işlenirken söz konusu ıstılahların Beykuniyye metninden ezberlenmesi sağlanacaktır.
7. Hadis Araştırma Teknikleri dersinde kütüphane ve günümüz teknolojik imkanlarından yararlanılarak yeterli seviyede uygulama yapılır. Bu çerçevede kursiyerlere tahriç ödevi verilir.
8. Programda yer alan okuma metinlerinin öğretiminde kaynakları ve yapısal özelliklerini tanımanın yanı sıra bu metinlerden nasıl yararlanılabileceği üzerinde durulur.
9. Kursiyerlerin analiz, sentez ve yorum yeteneklerini geliştirmek amacıyla konuyla ilgili yardımcı kaynaklardan yararlanılır.
10. Güncel Hadis Problemleri dersinde kursiyerlerin konuyla ilgili farklı görüşleri ve bunların dayanaklarını değerlendirmelerine imkân tanınır.

HADİS ALANI KAZANIMLARI

1. Hadis ilminin temel kavram ve kaynaklarını tanır.
2. Hadis'in tarihi gelişimini açıklar.
3. Hadis çeşitlerini özellikleriyle açıklar.
4. Hadis kaynaklarını yapısal özellikleriyle öğrenir.
5. Hadis kaynaklarından yararlanır.
6. Klasik hadis metinlerini okur ve açıklar.
7. Hadis çevirisinde yöntem sorununun farkında olur.
8. Hadisleri muhtelif yorum yöntemleri uygulayarak tahlil eder.
9. Hadisin diğer ilim dalları ile ilişkisini kurarak farklı yorum ve hükümlere nasıl imkân verdiğini kavrar.
10. Hadisin İslam düşüncesindeki yerini ve teşri değerini kavrar.
11. Hadislerin tahlil ve tenkidine ilişkin tarihi ve güncel yaklaşımları değerlendirir.
12. Güncel hadis problemlerini bilir ve değerlendirir.
13. Hadisleri anlama ve yorumlamada tarihi ve güncel yaklaşımları değerlendirir.

1. HADİS TARİHİ VE USÛLÜ

HADİS TARİHİ VE USÛLÜ (I. DÖNEM, 14x4=56)

HAFTA	SAAT	KONULAR	KAYNAKLAR
1	4	Hadislerin Tedvin Süreci	Mustafa Said el-Hın- Bedi' es-Seyyid el-Lahhâm, el-Îdâh fî Ulûm'l-Hadîs, Ahmet Yücel, Hadis Tarihi, İstanbul: İFAV, 16. Basım, 2014, s. 23-70.
2	4	Hadisin Usulünün Doğuşu ve Gelişimi	Mustafa Said el-Hın- Bedi' es-Seyyid el-Lahhâm, el-Îdâh fî Ulûm'l-Hadîs, Ahmet Yücel, Hadis Tarihi, İstanbul: İFAV, 16. Basım, 2014, s. 70-92.
3	2	Hadis İlminin Tanımı ve Konusu Hadis/Sünnetin Lügat ve Istılah Anlamları	Mustafa Said el-Hın- Bedi' es-Seyyid el-Lahhâm, el-Îdâh fî Ulûm'l-Hadîs. Abdullah Siracüddin, Şerhu Manzumeti'l-Beykuniyye. (Hadis ıstılahları Beykuniye metninden ezberlenecektir)
	2	Sünnetin Dindeki Yeri ve Önemi	
4	2	Hadis Türleri Mütevatir Hadis	
	2	Hadis Türleri Ahad Hadis Sahih Hadis	
5	2	Sahih Hadis	
	2	Hasen Hadis	
6	2	Hasen Hadis	
	2	Zayıf Hadis	

7	4	Sahih, Hasen ve Zayıf Arasında Müşterek Hadis Türleri	
8	2	Zayıf Hadis Türleri Mürsel Hadis	
	2	Munkatı Hadis Mu'dal Hadis Muallak Hadis	
9	2	Müdelles Hadis	
	2	Mürsel-i Hafi	
10	2	Şaz ve Münker Hadis	
	2	Muzdarib Hadis Muallel Hadis	
11	2	Mevzu Hadis	
	2	Müdrec Hadis Maklub Hadis	
12	2	Râvi Sayısı Açısından Hadisin Kısımları (Teferrüd ve Ziyade)	
	2	İsnada İlişkin İncelikler (Muanan, Müenen, Müselsel)	
13	4	Hadis İlimleri Garibü'l-hadis Muhtelifü'l-hadis Nasih-Mensuh Musahhaf-Muharref	
14	4	Hadis Tahammül ve Eda Yolları	
15	**DÖNEM SONU SINAVI**		

YARDIMCI KAYNAKLAR

1. Abdullah Aydınlı, Hadis Istılahları Sözlüğü, İFAV, 2011.
2. Abdullah Siracüddin, Şerhu Manzumeti'l-Beykuniyye.
3. Accâc el-Hatîb,
   -es-Sünne Kable't-Tedvin.
   - Usulü'l-hadis, Daru'lfikr, 2006.
4. Ahmed Naim, Mukaddimet-ü Tecrid-i Sarih
5. Ahmet Yücel,
   -Hadis Tarihi, İstanbul: İFAV, 16. Basım, 2014.
   -Hadis Tarih ve Usûlü, İFAV, 2016.
6. el-Cezairi, Tevcihü'n-Nazar.
7. Hadislerle İslam, DİB Yay., c. I, s. 61-94.
8. İsmail Hakkı Ünal, İmam Ebu Hanife'nin Hadis Anlayışı ve Hanefi Mezhebinin Hadis Metodu
9. İsmail Lütfi Çakan, Hadis Usûlü, İFAV, 2016.
10. İbn Hacer, Nuhbetü'l- Fiker.
11. İbn Salâh, Mukaddime
12. Kasımî, Kavâidü't-Tahdis.
13. Mahmud Tahhan, Teysîru Mustalahi'l-Hadîs.
14. Mustafa Azami, İlk Devir Hadis Edebiyatı, İstanbul, 1993.
15. Mustafa Sıbai, es-Sünnetü Mekanetüha fi't-Teşrii'l-İslâmi, Beyrut, 1985.
16. Mücteba Uğur, Hadis İlimleri ve Edebiyatı.
17. Nevevî, et-Takrîb ve't-Teysîr.
18. Neysâbûrî, Ma'rifetü Ulûmi'l-Hadîs.
19. Nureddin Itr, Menhecü'n-Nakd.
20. Sadık Cihan, Uydurma Hadislerin Doğuşu-Siyasi ve Sosyo-Politik Olaylarla İlgisi, Samsun, 1996.
21. Salahattin Polat, Hadis Araştırmaları, İnsan Yayınları, 2011.
22. Subhi Salih, İlmü'l-Hadis ve Mustalahuhu.
23. Suyûtî, Tedrîbü'r-Ravî
24. Talat Koçyiğit,
   -Hadis Tarihi, Diyanet Vakfı Yayınları, 2012.
   -Hadis Usülü, Diyanet Vakfı Yayınları, 2021.
25. Yaşar Kandemir, Mevzu Hadisler ve Tanıma Yolları.
26. Yavuz Ünal, Hadisin Doğuş ve Gelişim Tarihine Yeniden Bakış, Samsun.

2. HADİS ARAŞTIRMA TEKNİKLERİ

HADİS ARAŞTIRMA TEKNİKLERİ (III. DÖNEM, 14x2=28)

HAFTA	SAAT	KONULAR	KAYNAKLAR
1	2	Hadis Araştırma Teknikleri Hadis Tahrici Hadislere Ulaşmada Yararlanılan Teknikler Tahricin Tanım ve Önemi Nasbu'r-Raye Örneği	Mahmut Tahhan, Usûlü't-Tahrîc, 1996, s. 7-22, 31-34.
2	2	Tahric Metodları Hadis Araştırma Teknikleri Sahabe İsmine Göre Tahric Hadisin İlk Lafzına Göre Tahric	Mahmut Tahhan, Usûlü't-Tahrîc, 1996, s. 39-80.
3	2	Nadir Kullanılan Kelimeye Göre Tahric Mu'cemü'l-Müfehres (Concordance)	Mahmut Tahhan, Usûlü't-Tahrîc, 1996, s. 81-128.
4	2	Hadisin Konusuna Göre Tahric	Mahmut Tahhan, Usûlü't-Tahrîc, 1996, s. 81-128.
5	2	Hadisin Senet-Metin Durumuna Göre Tahric	Mahmut Tahhan, Usûlü't-Tahrîc, 1996, s. 95-133.
6-7	4	Teknolojik İmkânlar ile Tahric	el-Mektebetü'ş-Şamile Programı Cevâmiu'l-Kelim Programı Kuramer Kütüphane Programı Hadis Veri Tabanı
8	2	İsnad Araştırmaları Cerh-Tadil Lafızları ve Mertebeleri	Mahmut Tahhan, Usûlü't-Tahrîc, 1996, s. 137-146.
9	2	Rical Kaynakları	Mahmut Tahhan, Usûlü't-Tahrîc, 1996, s. 147-163.

10	2	Rical Kaynakları	Mahmut Tahhan, Usûlü't-Tahrîc, 1996, s. 163-180.
11-12	4	İsnad Tenkidi Aşamaları İsnad Tenkidi Yöntemi	Mahmut Tahhan, Usûlü't-Tahrîc, 1996, s. 181-204.
13-14	4	Son Dönem Hadis Çalışmaları	Ahmet Yücel, Hadis Tarihi, (İstanbul: İFAV, 2. Basım, 2011), 206- 265.
15	**DÖNEM SONU SINAVI**		

YARDIMCI KAYNAKLAR

1. Abdulhay Leknevi, Hadis Değerlendirme Kriterleri.
2. Abdullah Aydınlı, Hadis Tebit Yöntemi.
3. Ebu Gudde, el-İsnadu mine'd-Din, I. Bsk. Haleb,1992.
4. Fuad Sezgin, İsnadın Arap Dili ve İslâmî İlimlerdeki Önemi, Uludağ İlahiyat Fakültesi Dergisi, 1993, C.5/5, s. 301-310.
5. Kemal Sandıkçı, "Eleştiride Ölçü ve Üslûp Meselemiz", II. Din Şûrası Tebliğ ve Müzakereleri: (23-27 Kasım 1998), 2003, cilt: I, s. 449-457.
6. Mehmet Said Hatîboğlu, İslami Tenkid Zihniyeti ve Hadis Tenkidinin Doğuşu, Otto Yay., 2015.
7. Mehmet Görmez, Hadis İlminin Temel Meseleleri.
8. Muhammed Mucir el-Hatip, Muhtasar Hadis Tahriç Usulü.
9. Selahattin Polat,

   -Hadis Araştırmaları, İnsan Yayınları, 2011, s. 239-249.

   -Hadis Araştırma ve Tenkid Klavuzu, İFAV, İstanbul, 2008.
10. Talat Koçyiğit, İslam Hadisinde İsnad ve Hadis Ravilerinin Cerhi', A.Ü.İ.F.D., (1961), s. 42-57.

3. HADİS ANLAM VE YORUM

HADİS ANLAM VE YORUM (IV. DÖNEM, 14x2=28)

HAFTA	SAAT	KONULAR	KAYNAKLAR
1-3	6	Metin Tenkidi Kavramı Metin Tenkidi Tarihsel Süreç Metin Tenkidi Kriterleri	Selahattin Polat, Hadis Araştırmaları (İstanbul: İnsan yay., 3. Basım, 2011), 181-279.
4-6	6	İhtilafı Giderme Yolları (Cem ve Tercih)	İ. Lütfi Çakan, Hadislerde Görülen İhtilaflar ve Çözüm Yolları (Muhtelifu'l-Hadis İlmi), İstanbul: İFAV, 2012), 175- 253.
7	2	Hadis–Kuran Bütünlüğünün Dikkate Alınması	Yusuf Karadavi, "Keyfe Neteamelü meas-sünneti'n-Nebeviyye", 2002, s. 113-121.
8	2	Aynı Konudaki Hadisleri Birlikte Değerlendirme	Yusuf Karadavi, "Keyfe Neteamelü meas-sünneti'n-Nebeviyye", s. 123-131.
9-10	4	Esbab-ı Vürudun Dikkate Alınması Hadiste Amaç ve Aracın Ayırt Edilmesi	Yusuf Karadavi, "Keyfe Neteamelü meas-sünneti'n-Nebeviyye", s. 145-174.
		Esbab-ı Vürudun Dikkate Alınması Hadiste Amaç ve Aracın Ayırt Edilmesi	Yusuf Karadavi, "Keyfe Neteamelü meas-sünneti'n-Nebeviyye", s. 145-174.
11-12	4	Hakikat-Mecazın Dikkate Alınması	Yusuf Karadavi, "Keyfe Neteamelü meas-sünneti'n-Nebeviyye", s. 175-190.
13	2	Hadisin Anlaşılmasında Gaybi Olan ve Olmayanın Bilinmesi	Yusuf Karadavi, "Keyfe Neteamelü meas-sünneti'n-Nebeviyye", s. 191-198.
14	2	Hadis Çevirisinde Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar	Bünyamin Erul, "Temel Hadis Kaynaklarının Çevirileri Üzerine Bir Kritik", Mehmet Ali Çalgan, "Hadislerin Tercüme ve Yorumunda Dikkat Edilmesi Gereken Esaslar ve Sık Rastlanan Hatalar".
15	**DÖNEM SONU SINAVI**		

YARDIMCI KAYNAKLAR

1. "Hadis ve Sünnetin Anlaşılmasında Temel İlkeler", Hadislerle İslam, c.1, s. 95-139.
2. Ahmet Tahir Dayhan, "İlk Dönem Hadis Tarihinde Mânâ ile Rivâyet Meselesi", İsl. Arş. Der, 2000, cilt: XIII, sayı: 1, s. 93-100.
3. Bedreddin Zerkeşi, el-İcâbe, (thk. Bünyamin Erul), Beyrut, 2004.
4. Bünyamin Erul,
   -"Hadiste Eleştirel Yaklaşımın Öncüsü Olarak Hz. Âişe", İslâmiyât, c. 3, sayı 2, (2000) s. 109-129.
   -Sahâbenin Sünnet Anlayışı, II. Bsk., T.D.V.Y., Ankara, 2000.
5. Ebû Muhammed el-Batalyevsî, el-İnsaf fi't-Tenbih ala'l-Meani ve'l-Esbab, Daru'l-Fikr, Dımaşk.
6. Enbiya Yıldırım,
   -"Metin Merkezli Bir Çaba Olarak Hadiste Metin Tenkidi", İslam Geleneğinde ve Modern Dönemde Hadis ve Sünnet, 2020, s. 435-466.
   -Hadiste Metin Tenkidi, Rağbet Yay., İstanbul, 2009.
7. Kamil Çakın,
   - "Hadis'in Kur'an'a Arzı Meselesi", A.Ü.İ.F.D., XXXIV (1993), s. 237-262.
   -"Buhârî'nin Otoritesini Kazanma Süreci', İsl. Arş. Der., X (1997), s. 100-109.
8. Leknevi, el-Ecvibetu'l-Fâdile, (thk. Abdulfettah Ebu Gudde), Kahire, 1984.
9. M. Emin Özafşar,
   -"Polemik Türü Rivâyetlerin Gerçek Mâhiyeti", İslâmiyât, I/III (1998), s. 19-48.
   -"Sistematik Usûl Dönemleri Öncesinde Rivâyetlerin Muhtevâ Tahlîli ve Şeybânî Örneği", İslâmî Araştırmalar, cilt: X, sayı:1-3, s. 75-85.
   - "Rivâyet İlimlerinde Eser Karizması ve Müslim'in el-Câmiu's-Sahîh'i", A.Ü.İ.F.D, XXXIX, (1999), s. 287-356.
10. M. Tahir el-Cevabi, Cuhudu'l-Muhaddisin fi Nakdi Metni'l-Hadisi'n-Nebeviyyi'ş-Şerif, Tunus, 1991.
11. Mehmet Görmez, Hadis İlminin Temel Meseleleri, Otto, 2014.
12. Muhammed Avvame, İmamların İhtilafında Hadisin Rolü
13. Selahattin Polat, Metin Tenkidi: Kavramsal Çerçevesi, Boyutları, Temel Problemleri, Kısa Tarihi, İslami İlimler İçin Önemi ve Vadettikleri, İslami İlimlerde Metodoloji (Usûl) Meselesi 3, 2009, s. 299-375.
14. Yavuz Köktaş,
   -Esbâbu Vurûdi'l-Hadîs İlmi: Kapsamı ve İçeriğine Yeni Bir Bakış, Usûl İslam Araştırmaları, Sayı:4, s.131-156.
   -Hadîs Tariklerini Bir Arada Değerlendirmenin Faydaları Üzerine, Marife, yıl. 2, sayı, 1, 2002, s. 149-170.
15. Yavuz Ünal, Hadisleri Tespitte Yöntem Sorunu (Akla Uygunluk-Akla Aykırılık), Etüd, Samsun, 1999.
16. Nebi Bozkurt, "Hadislerin Tercüme ve Yorumlarında Uyulması Gereken Kurallar".
17. Abdulcelil ALPKIRAY, İhtilâfü'l-Hadîs Bağlamında Metin Tenkidi, TDV Yayınları.
18. Emin Kara, Türkçeye Aktarılan Hadislerin Çeviri Kuram ve Stratejileri Bağlamında Değerlendirilmesi, Basılmamış Doktora Tezi.

4. GÜNCEL HADİS PROBLEMLERİ

GÜNCEL HADİS PROBLEMLERİ (VI. DÖNEM, 14x2=28)

HAFTA	SAAT	KONULAR	KAYNAKLAR
1	2	Sünnetin Hücciyetini Reddedenlerin Delillerinin Kritiği	el-A'zami, Muhammed Mustafâ, Dirâsât fi'l-hadîsi'n-Nebevî ve târîhi tedvînihî, Beyrut: el-Mektebü'l-İslâmî, s. 21-41. Mustafa Sıbai, es-Sünnetü ve Mekanetüha fi't-Teşrii'l-İslâmi, Beyrut, 1985, s. 152- 166. Yavuz Köktaş, Günümüz Hadis Problemleri, s.162-181. Toksarı, Ali, Teşrii Değer Açısından Sünnetin Konumu, Bilimname: Düşünce Platformu, 2014/2, sayı: 27, s. 9-24.
2	2	Sahabenin Adaleti Meselesi	el-Azami, Muhammed Mustafa – Menhecü'n-nakd inde'l-muhaddisîn, Suud: Mektebetü'l-Kevser, s. 103-126. Demirel, Harun Reşit. "Adâlet Kavramı ve Şia'da Sahâbenin Adâleti Meselesi". Mütefekkir 2/3 (Haziran 2015), 41-76.
3	2	Ebu Hüreyre'ye Yöneltilen Eleştiriler	Mustafa Sıbai, es-Sünnetü ve Mekanetüha fi't-Teşrii'l-İslâmi, Beyrut, 1985, s. 322-408.
4	2	Selefiliğin Hadis Anlayışı	Özcan Hıdır, "Selefiliğin Hadis-Sünnet Anlayışı", İslam Geleneğinde ve Modern Dönemde Hadis ve Sünnet, Kuramer Yayınları, İstanbul, 2020. Zekeriya Güler, "Selefilik ve Hadisleri Yorumlama Biçimi", Tarihte ve Günümüzde Selefilik, İstanbul, 2014, s. 179-189.
5	2	Şia'nın Hadis Anlayışı	Bekir Kuzudişli, "Şia'da Kur'an-Sünnet İlişkisi", İslam Geleneğinde ve Modern Dönemde Hadis ve Sünnet, İstanbul, Kuramer Yayınları, 2020, 63-92. İlyas Üzüm, "Kütüb-ü Erbaa", DİA, S.27/4-6.
6	2	Mutezile'nin Hadis Anlayışı	Hüseyin Hansu, "Mutezile Mezhebinin Sünnet Anlayışı", Avrupa İslam Üniversitesi İslam Araştırmaları Dergisi, s. 1, yıl 2008, sy. 146-163.
7	2	Kur'aniyyun Akımı ve Hadis Anlayışları	Mustafa Sıbai, es-Sünnetü ve Mekanetüha fi't-Teşrii'l-İslâmi, Beyrut, 1985, s. 152- 166. Muhittin Düzenli, "Hadise Yönelik Rasyonalist Yaklaşımlar: Ehl-i Kur'an Örneği", Ondokuz Mayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi 33/33 (Temmuz 2012), 101-138. Yavuz Köktaş, Günümüz Hadis Problemleri, s.162-181.

8-9	4	Müsteşriklerin Sünnet ve Hadise Yaklaşımı	Mustafa Sıbai, es-Sünnetü ve Mekanetüha fi't-Teşrii'l-İslâmi, Beyrut, 1985, s. 187- 233. Ahmet Yücel, "Oryantalistlerin Hadis ve Sünnet'e Yaklaşımları", İslam Geleneğinde ve Modern Dönemde Hadis ve Sünnet, Kuramer Yayınları, İstanbul, 2020, s. 553-590.
10	2	Kadınlarla İlgili Rivayetler	Kâmil Çakın, Kadınlar ile İlgili Bir Hadis ve Değerlendirilmesi, Dinî Araştırmalar, 1998, cilt: I, sayı: 1, s. 5-30 Zekeriya Güler, Kadın Akıl ve Din Bakımından Eksik midir?, Mehir, 1998, sayı: 2, s. 14-21. Ali. Bakkal, "Kadının Kaburga Kemiğinden Yaratıldığını Belirten Rivayetler Hakkında Bir Değerlendirme", İlahiyat Akademi, s. 53-85. Huriye Martı, Olumsuz Kadın Algısının Uydurma Rivayetlerdeki İzleri, Din Bilimleri Akademik Araştırma Dergisi, 2009, cilt: IX, sayı: 3, s. 101-115.
11-12	4	Mehdi, Deccal, Nüzul-i İsa	Ahmet Yücel, Mehdî Hadislerinin Temel Hadis Kaynaklarındaki Anlamı, Beklenen Kurtarıcı İnancı, 2017, s. 141-173. Cemal Ağırman, Kütüb-i Tis'a Kaynaklarında Yer Alan Mehdî ile İlgili Rivâyetlerin Değerlendirilmesi ve Bu Rivâyetlerle İlgili Yapılan Yorumlar, Uluslararası Mehdilik Sempozyumu Bildirileri, 2018, s. 335-362. Nüzul-ü İsa, Mehdi, Deccal Maddeleri, DİA.
13	2	Kabir Azabı	Saffet Sancaklı,"Günümüzde Polemik Konusu Yapılarak Tartışılan Kabir Azabının Hadislerdeki Dayanağı, İnönü Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, 2018, cilt: IX, sayı: 1, s. 21-46. Veysel Özdemir, "Kabir Azâbı ile İlgili Bazı Hadîslerin Metin ve İçerikleri Üzerine Bir İnceleme", Bingöl Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, 2014, cilt: II, sayı: 3, s. 55-123.
14	2	Vesile-Tevessül	Zekeriya Güler, "Vesile ve Tevessül Hadislerinin Kaynak Değeri", İLAM Araştırma Dergisi, 1997, c. 2, sy. 1, s. 83-132. Nuri Topaloğlu, Hazreti Peygamber'in Zatı ve Eşyası ile Teberrük Meselesi, Hadis Tetkikleri Dergisi, 2003, cilt: I, sayı: 1, s. 71-95.
15	**DÖNEM SONU SINAVI**		

YARDIMCI KAYNAKLAR

1 Ahmet Yücel, Oryantalist Hadis Anlayışı ve Eleştirisi, İFAV Yayınları.
2 Bünyamin Erul, "Hz. Peygamber'e Kur'an Dışında Vahiy Geldiğini İfade Eden Rivâyetlerin Tahlil ve Tenkidi", İslâmiyât, c. I, sayı, 1 (1998), s. 55-72.
3 Enbiya Yıldırım,
-Kur'an Bize Yeter Söylemi, TDV, 2020.
-Hadis Problemleri.
-Hadisler ve Zihinlerdeki Sorular Büyük Muhaddis Şuayp Arnavut'la Söyleşi.
4 İsmail Lütfi Çakan, Hadis-Sünnet Üzerine Tartışmalar ve Değerlendirmeler.
5 Mehmed Said Hatiboğlu, Hz. Peygamber ve Kur'an Dışı Vahiy (Gaybi Hadisler Meselesi), Otto, 2015.
6 Mustafa Güvenç, Kur'an İslamı Söylemi ve Türkiye'deki Tezahürleri, DİB Uzmanlık Tezi.
7 Muhammed Enes Topgül, Mustafa Macit Karagözoğlu, Şia'nın Hadis Anlayışı Üzerine İncelemeler.
8 Zahid el- Kevseri, Fıkhu Ehli'l-Irak ve Hadisühüm, el- Mektebetü'l- Ezheriyye, (thk. Ebu Gudde).
9 Yavuz Köktaş, Hadis ve Sünnete Oryantalist Yaklaşımlar.
10 Zekeriya Güler, Hadis Tetkikleri.
11 B. Erul, (2021). Eleştiren ve Eleştirilen Bir Sahabî Olarak Hz. Aişe. Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 9(İDEKTA), 53-62.
12 Bekir Kuzudişli, Şia ve Hadis, Klasik yayınları, 2017.
13 Şia'nın Hadis Anlayışı Üzerine İncelemeler, Ed. Muhammed Enes Topgül- Mustafa Macit Karagözoğlu, Klasik yayınları, 2023.
14 Abdülğani Abdülhalık, Sünnetin Hücciyeti (Sünnetin Delil Oluşu), (çev. Dilaver Selvi), Şule Yayınları, İstanbul, 2003.
15 Muammer Bayraktutar, "Tevfîk Sıdkî'nin Hadis ve Sünnete Yönelik İtirazlarına Reşîd Rızâ'nın Yaklaşımı ve Eleştirileri". Dinbilimleri Akademik Araştırma Dergisi 22/1 (Mart 2022): 249-280.
16 Sönmez Kutlu, Beklenen Kurtarıcı İnanışına Dayalı Siyasî ve Dinî Hareketlerde Mehdîlik Tipolojileri, Beklenen Kurtarıcı İnancı, 2017, s. 291-351.
17 Ahmet Yaşar Ocak, İslâm Tarihinin Mitolojik Kültüründen Kaynaklanan Sosyo-Politik Problemi: Mehdîlik ve Mehdîci Hareketler, Beklenen Kurtarıcı İnancı , 2017, s. 17-34.

5. HADİS METİNLERİ

HADİS METİNLERİ-I (I. DÖNEM, 14x2=28)

HAFTA	SAAT	KONULAR	KAYNAKLAR
1-14	28	Müslim ve Sahihin Tanıtımı 1-222 Nolu Hadisler Arası (Mukaddime-Kitabu'l-Îmanın sonu)	el-Müsnedü's-Sahihu'l-Muhatasar mine's-Süneni bi Nakli'l-Adli ani'l-Adli an Rasûlillahi, Müslim b. el-Haccâc el-Kuşeyrî en-Neysâbûrî, Müessesetü'r-Risâle Nâşirûn.
15	**DÖNEM SONU SINAVI**		

HADİS METİNLERİ-II (II. DÖNEM, 14x6=84)

HAFTA	SAAT	KONULAR	KAYNAKLAR
1-14	84	223-997 Nolu Hadisler Arası (Kitabu't-Taharet-Bâbü'l-İbtidâi fi's-Sadakati)	es-Sahih, Müslim.
15	**DÖNEM SONU SINAVI**		

HADİS METİNLERİ-III (III. DÖNEM, 14x4=56)

HAFTA	SAAT	KONULAR	KAYNAKLAR
1-14	56	998-1505 Nolu Hadisler Arası (Bâbü Fadli'n-Nafakati ve's-Sadakati-Bâbün İnneme'l-Velâü limen A'taka)	es-Sahih, Müslim.
15	**DÖNEM SONU SINAVI**		

HADİS METİNLERİ-IV (IV. DÖNEM, 14x4=56)

HAFTA	SAAT	KONULAR	KAYNAKLAR
1-14	56	1506-2009 Nolu Hadisler Arası (Bâbü'n-Nehyi an Beyi'l-Velâi ve Hibetihî-Bâbü Cevâzi Şürbi'l-Leben)	es-Sahih, Müslim.
15	**DÖNEM SONU SINAVI**		

HADİS METİNLERİ-V (V. DÖNEM, 14x4=56)

HAFTA	SAAT	KONULAR	KAYNAKLAR
1-14	56	2010-2513 Nolu Hadisler Arası (Bâbün fî Şürbi'n-Nebîz-Bâbü Hüsni Sohbeti'l-Ensâr)	es-Sahih, Müslim.
15	**DÖNEM SONU SINAVI**		

HADİS METİNLERİ-VI (VI. DÖNEM, 14x4=56)

HAFTA	SAAT	KONULAR	KAYNAKLAR
1-14	56	2514-3033 Nolu Hadisler Arası (Bâbü Duâi'n-Nebiyyi li Gıfâr ve Eslem -Kitabu't-Tefsirin sonuna kadar)	es-Sahih, Müslim.
15	**DÖNEM SONU SINAVI**		

D. FIKIH

GİRİŞ

FIKIHI ALANI ÖĞRETİM ESASLARI

1. İlk derste dönem süresince işlenecek konular, bu konuların amaç ve kaynaklarıyla ilgili bilgi verilir.
2. Derse başlamadan önce işlenecek konuların genel bir özeti ve bu konularla ilgili temel kavramlar ve terimler açıklanır. Ders sonunda ise önemli noktalara vurgu yapılarak tekrar bir özet verilir.
3. Fıkıh öğrenme alanının kursiyerlerde geliştirmeyi hedeflediği özgün ve eleştirel düşünme, kaynakları kullanabilme ve yararlanabilme ve benzeri becerilerini geliştirebilmek için öğrenme-öğretme sürecinde; metin okuma, soru-cevap, grup çalışması, tartışma, araştırma ve sunum gibi yöntem ve teknikler uygulanır.
4. Gerekli görülen yerlerde farklı mezheplere atıflar yapılır.
5. Metin derslerinde metinlerin kursiyerler tarafından okunması sağlanır.
6. İşlenen konuların günümüze yansımalarına yer verilmeye çalışılarak kursiyerlerin problem çözme melekelerinin oluşmasına ve gelişmesine çalışılır.
7. Ders işlenirken gerekli görülen yerlerde karşılaşılan meselelere ilişkin bilgi ve değerlendirme için kursiyerlere ödevler verilerek bu ödevlerin geri dönüşümü takip edilir.
8. Ünitelerde yer alan konularda ana kaynak içerisinde bulunmayan ya da yeterli bilginin yer almadığı hususlar yardımcı kaynaklarla desteklenir.
9. Kavaid-i Külliye dersinde Mecelle'nin ilk 100 maddesi kursiyerlere ezberletilir ve özümsenmesi sağlanır.
10. Ahval-i Şahsiyye, Fıkıh Mukayeseli Metinler, Güncel Fıkıh Meseleleri dersleri başta olmak üzere fıkıh alanı derslerinde Din İşleri Yüksek Kurulu karar, mütalaa ve fetvalarından yararlanılacaktır.

FIKIH ALANI KAZANIMLARI

1. Fıkıh ilminin tarihi gelişimini, Temel İslam Bilimleri içerisindeki yerini açıklar.
2. Fıkıh mezheplerinin oluşum ve gelişim seyrini açıklar.
3. Fıkhın ana konularını, bu konulara ait kavram ve terimleri bilir ve açıklar.
4. Fıkıh kültürü içerisinde oluşan görüşler arasında mukayese yapabilecek bir alt yapıya sahip olur.
5. Akitleri, akdin taraflarını ve yapılan akitten ortaya çıkan hükümleri açıklar.
6. Klasik fıkıh metinlerini okur ve işaret edilen görüşleri açıklar.
7. Genel ve özel fıkıh kaidelerini ve bunlardan faydalanma usullerini açıklar.
8. Fetva verme usul ve esaslarını kavrar.

9. Ferâiz meselelerini çözümler.
10. Bilimsel, teknik ve sosyal gelişmelerin ortaya çıkardığı bireysel ve toplumsal problemlere fıkıh metodolojisi çerçevesinde yeni çözüm önerileri üretir.

1. FIKIH İLMİNE GİRİŞ

FIKIH İLMİNE GİRİŞ (I. DÖNEM, 14x6=84)

HAFTA	SAAT	KONULAR	KAYNAKLAR
1-3	18	İslam'dan Önce Sosyal ve Kültürel Hayat	Abdulkerim Zeydan, el-Medhal li Diraseti'ş-Şeriati'l-İslamiyye DİA, İlgili Maddeler
		Din, Şeriat ve Fıkıh Kavramları	
		İslam Şeriatı ve Fıkıh İlmi; Tanımları, Mahiyetleri ve Özellikleri	
		Fıkhın Diğer Hukuk Sistemleri ile İlişkisi	
		Fıkhın Tarihi ve Evreleri	
		Ana Hatlarıyla Fıkhî Mezhepler ve Müctehid İmamlar	
4-7	24	**Mülkiyet ve Hak Nazariyesi (Eşya Hukuku)**	
		Mülkiyet ve Hak Nazariyesi (Eşya Hukuku)	
		Mal ve Kısımları	
		Mülkiyet ve Kısımları	
		Menfaat Mülkiyeti	
		İntifa Hakkı ve Çeşitleri	
		Aynî İntifa/İrtifak Hakları	
		Tam Mülkiyet ve Sebepleri (İstîlâ, Madenler, İhyâu'l-Mevât)	
8-12	30	**Akit Nazariyesi: Akdin Rükün ve Şartları**	

		Akit Nazariyesi: Akdin Rükün ve Şartları	
		Borç ve Çeşitleri	
		Akdin Kusurları	
		Akdin Kısımları	
		Muhayyerlikler	
13-14	12	**Ceza Nazariyesi (Suç ve Cezanın Mahiyeti)**	
		Hadd Cezaları	
		Devlet Aleyhine İşlenen Suçlar	
		Kısas ve Diyet Suçları	
		Tazir Cezaları	
		İbadet Nazariyesi	DİA, "İbadet" md.
15	**DÖNEM SONU SINAVI**		

YARDIMCI KAYNAKLAR

1. Abdulkadir Udeh, et-Teşriu'l-Cinai'l-İslami
2. Abdürrezzak Ahmed es-Senhûrî, Mesâdiru'l-Hak fi'l-Fıkhi'l-İslâmî
3. Hayrettin Karaman, İslam Hukuku Tarihi
4. Hudari, Tarihu't-Teşrii'l-İslami
5. Mehmet Akif Aydın, Türk Hukuk Tarihi
6. Mehmet Erdoğan, Fıkıh ve Hukuk Terimleri Sözlüğü
7. Muhammed Ali es-Sayis, Tarihu'l-Fıkhi'l-İslami
8. Muhammed Hamidullah, İslam Hukuku Etütleri
9. Mustafa Ahmet ez-Zerka, el-Medhalu'l-Fıkhiyyu'l-Âmm
10. Ömer Nasuhi Bilmen, Hukuk-ı İslamiyye ve Istılahat-ı Fıkhiyye Kamusu
11. Subhî el-Mahmasânî, en-Nazariyyetu'l-Âmme li'l-Mûcebât ve'l-Ukûd fi'ş-Şerî'ati'l-İslâmiyye
12. Zeki Koçak, Fıkha Giriş

2. FIKIH USÛLÜ

FIKIH USÛLÜ-I (I. DÖNEM, 14x4=56)

HAFTA	SAAT	KONULAR	KAYNAKLAR
1	2	Fıkıh Usûlünün Tanımı, Konusu, Gayesi, Telif Metodları ve Kaynakları	Abdulvehhab Hallaf, İlmu Usûli'l-Fıkh.
	2	Müellifin Mukaddimesi	Hasan Kâfî el-Akhisârî, Şerhu Semti'l-Vüsûl İlâ İlmi'l-Usûl. DİA, İlgili Maddeler.
2	2	Müellifin Mukaddimesi	
	2	Tarifler	
3	2	Kitabın Tanımı Nazm ve Mananın Kısımları	
	2	Madde ve Hey'et Olarak Nazm Has Lafız Emir Tanımı Emirin Sığası	
4	2	Emrin Mucebi Emrin Tekrar Gerektirmemesi	
	2	Emrin Hükmü	
5	2	Me'murbihi'nin Kısımları	
	2	Me'murbihi'nin Kısımları Me'murbihi'nin Hüsnü	
6	2	Nehyin Tanımı Menhianhu'nun Kubhu Hissi ve Şeri Fiillere İlişkin Nehyin Hükmü Emir ve Nehyin, Zıtlarına Delalet Etmelerinin Hükmü Kâfirlere Teklif	

	2	Amm'ın Tanımı ve Hükmü Umuma Delalet Eden Lafızlar	
7	2	Ammın Tahsisi Müşterek, Müevvel	
	2	Açıklılık Açısından Nazmın Kısımları Zahir, Nass, Müfesser, Muhkem	
8	2	Kapalılık Açısından Nazmın Kısımları Hafi, Müşkil, Mücmel, Müteşabih	
	2	İsti'mal Açısından Nazmın Kısmları Hakikat, Mecaz Mecaz Karineleri	
9	2	Hurûfu'l-Meâni	Ebü'l-Berekât en-Nesefî, Menârü'l-Envâr. DİA, İlgili Maddeler.
	2	Hurûfu'l-Meâni Sarih, Kinaye	Ebü'l-Berekât en-Nesefî, Menârü'l-Envâr. Hasan Kâfî el-Akhisârî, Şerhu Semti'l-Vüsûl İlâ İlmi'l-Usûl. DİA, İlgili Maddeler.
10	2	Nazmın İçerdiği Hükümlere Ulaşma Yolları İbaretü'n-Nass, İşaretü'n-Nass	Hasan Kâfî el-Akhisârî, Şerhu Semti'l-Vüsûl İlâ İlmi'l-Usûl. DİA, İlgili Maddeler.
	2	Delaletü'n-Nass, İktizau'n-Nass	
11	2	Fasid İstidlaller; Mefhumu'l-Muhalefe Mutlakın Mukayyede Hamli Nazımda İktiran Cem'e' İzafe Edilen Cem'	
	2	Sünnet Tanımı Sünnet Kısımları (Muttasıl)	
12	2	Sünnet Kısımları (Munkatı)	
	2	Ravide Aranan Şartlar	
13	2	Ravi Mertebeleri/Dereceleri	

	2	Hadisi Mana İle Rivayet/Nakletme Ef ‘alur-Rasül(s.a.v) Şeru Men Kablena	
14	2	Taklidu’s-Sahabi Taklidu’t-Tabii	
	2	Haberin Kısımları Nefsu’l-haber, Mahallü’l-haber	
15	DÖNEM SONU SINAVI		

FIKIH USÛLÜ-II (II. DÖNEM, 14x4=56)

HAFTA	SAAT	KONULAR	KAYNAKLAR
1	2	Beyan Kısımları Beyanu’t-takrir, Beyanu’t-tefsir, Beyanu’t-tağyir	Hasan Kâfî el-Akhisârî, Şerhu Semti’l-Vüsûl İlâ İlmi’l-Usûl. DİA, İlgili Maddeler.
	2	Beyanu’z-zarure, Beyanu’t-tebdil, Neshin Tanımı ve Çeşitleri	
2	2	İcmanın Tanımı, Çeşitleri, Şartları İn‘ikadı İçin Gerekli Müctehid Sayısı İcma Ehli	
	2	İcmaın Hükmü ve Mertebeleri İcmaın Nakli İcmaın Senedi	
3	2	Kıyas; Hucciyeti, Tanımı, Şartları	
	2	Kıyasın Rükünleri İlletin Kısımları	
4	2	Mesalikü’l-‘İlle (İlletin Tesbit Yolları)	Abdulvehhab Hallaf, İlmu Usûli’l-Fıkh. DİA, İlgili Maddeler.
	2	Kıyasın Hükmü, Kısımları Celi Kıyas, Hafi Kıyas(İstihsan)	Hasan Kâfî el-Akhisârî, Şerhu Semti’l-Vüsûl İlâ İlmi’l-Usûl. DİA, İlgili Maddeler.

5	2	Maslahat-ı Mürsele	Abdulvehhab Hallaf, İlmu Usûli'l-Fıkh. DİA, İlgili Maddeler.
	2	Örf İstishâb	
6	2	Seddü'z-zeria	Zekiyyü'd-Din Şa'ban, Usulül-Fıkhl-İslami Nesefi, El-Menar fi Usuli'l-Fıkh DİA, İlgili Maddeler.
	2	İctihad; Tanımı, Hükmü Müctehidin Şartları İctihadın Caiz Olduğu Yerler	Hasan Kâfî el-Akhisârî, Şerhu Semti'l-Vüsûl İlâ İlmi'l-Usûl. Abdulvehhab Hallaf, İlmu Usûli'l-Fıkh. DİA, İlgili Maddeler.
7	2	İctihadda Tecezzi Tearuz ve Tercih	Hasan Kâfî el-Akhisârî, Şerhu Semti'l-Vüsûl İlâ İlmi'l-Usûl. Abdulvehhab Hallaf, İlmu Usûli'l-Fıkh. DİA, İlgili Maddeler.
	2	Makāsıdü'ş-Şerîa; Tanımı, Önemi, İşlevi	Abdulvehhab Hallaf, İlmu Usûli'l-Fıkh. DİA, İlgili Maddeler.
8	2	Mertebeleri; Zarûriyyât, Hâciyyât, Tahsîniyyât	
	2	Şeri Hüküm Azimet ve Çeşitleri Farz, Haram, Vacip, Mekruh	Hasan Kâfî el-Akhisârî, Şerhu Semti'l-Vüsûl İlâ İlmi'l-Usûl. DİA, İlgili Maddeler.
9	2	Sünnet, Nafile, Mubah Ruhsat ve Çeşitleri Hakiki Ruhsat Çeşitleri	
	2	Mecazi Ruhsat Çeşitleri Muharramat Çeşitleri	
10	2	Hükümlerin Kısımları Halis Allah Hakkı ve Kısımları	
	2	Halis Kul Hakkı Karma Haklar Haklarda Asıl ve Halef/Bedel Hükümlerin Sebepleri	Hasan Kâfî el-Akhisârî, Şerhu Semti'l-Vüsûl İlâ İlmi'l-Usûl. Abdulvehhab Hallaf, İlmu Usûli'l-Fıkh. DİA, İlgili Maddeler.
11	2	Şeri Hükümlerin Müteallakları Sebeb, Tanımı, Çeşitleri	Hasan Kâfî el-Akhisârî, Şerhu Semti'l-Vüsûl İlâ İlmi'l-Usûl. DİA, İlgili Maddeler.

	2	İllet; Tanımı, Çeşitleri	
12	2	Şart; Tanımı, Çeşitleri Alamet	
	2	Ehliyet ve Çeşitleri	
13	2	Ehliyet Arızaları, Semavi Arızalar; Sığar, Cunun, Ateh, Nisyan, Nevm, İğma	
	2	Rik, Maraz, Hayz, Nifas, Mevt	
14	2	Müktesep Arızalar; Cehl, Sukr, Hezl, Sefeh	
	2	Müktesep Arızalar; Sefer, Hata, İkrah	
15	DÖNEM SONU SINAVI		

YARDIMCI KAYNAKLAR

1. Abdülaziz el-Buhârî, Keşfu'l-Esrâr
2. Abdülkerim Zeydân, el-Veciz.
3. Abdurrahman Haçkalı,
   -Gayeci İçtihat Metodunun Gelişimi.
   -Şatıbi'de Makasıd ve Fıkıh Usulü Makasıdi Düşünce ve Delil Teorisine Katkıları.
4. Ali Pekcan,
   - Makasıt Teorisine Giriş
   - İslam Hukukunda Gaye Problemi
5. Âmidî, el-İhkâm
6. Büyük Ali Haydar Efendi, Usûl-ü Fıkıh Dersleri
7. Debûsî, Takvîmü'l-Edille
8. Enver Osman Kaan, Tablolarla Fıkıh Usûlü
9. Gazalî, Mustasfâ
10. Hacı Yunus Apaydın, İslam Hukuk Usulü
11. İbn-i Hâcib, el-Muhtasar
12. İbn-i Kudâme, Ravdatü'n-Nâzır
13. İbnü'l-Hümâm, et-Tahrîr
14. İbrahim Kafi Dönmez, Fıkıh Usulü İncelemeleri
15. İmam Şafiî, er-Risale
16. Molla Hüsrev, Mirâtü'l-Usûl
17. Nesefî, Menâr
18. Serahsî, el-Usûl
19. Sübkî, Cem'u'l-Cevâmi'
20. Zekiyyüddin Şa'ban, Usûlü'l-Fıkhi'l-İslami

3. FIKIH KÜLLÎ KAİDELER

FIKIH KÜLLÎ KAİDELER (III. DÖNEM, 14x4=56)

HAFTA	SAAT	KONU	KAYNAKLAR
1-7	28	Kaide-i Külliyenin Tanımı, Önemi	M. Zerkâ, el-Medhal, II, 965-976. DİA. "Kaide Maddesi. Ali Haydar, Düreru'l-Hukkâm, Makâle-i Sânî, s. 27-28.
		Kavaid Literatürü, İlgili Kavramlar Tarihi Gelişimi	
		Mecelle 1-40. Maddeler	Ali Haydar Efendi, Düreru'l-Hukkâm.
8-14	28	Mecelle 41-100. Maddeler	Ali Haydar Efendi, Düreru'l-Hukkâm.
15	**DÖNEM SONU SINAVI**		

YARDIMCI KAYNAKLAR

1. Abdülkerim Zeydân, el-Vecîz fî Şerhi'l-Kavâidi'l-Fıkhiyye
2. Ahmed ez-Zerkâ, Şerhu'l-Kavâidi'l-Fıkhiyye
3. Ali Ahmed en-Nedvî, el-Kavâʿidü'l-Fıkhiyye
4. Debûsî, Te'sîsü'n-Nazar
5. İbn Nüceym, el-Eşbâh ve'n-Nezâir
6. Karâfî, el-Furûk
7. Mehmet Erdoğan, İslam Hukukunda Ahkamın Değişmesi
8. Muhammed b. Ahmed et-Tilimsânî, Miftâhu'l-vüsûl
9. Mustafa Ahmed ez-Zerkā, el-Medhalü'l-Fıkhiyyü'l-Am
10. Ömer Nasuhî Bilmen, Hukûk-u İslâmiyye ve Istılâhât-ı Fıkhiyye Kâmûsu
11. Suyutî, el-Eşbâh ve'n-Nezâir
12. Zerkeşî, el-Me'sûr fi'l-Kavâid

4. AHVAL-İ ŞAHSİYYE

AHVAL-İ ŞAHSİYYE-I (IV. DÖNEM, 14x4=56)

HAFTA	SAAT	KONULAR	KAYNAKLAR
1	4	Giriş: Ahvali'ş-Şahsiyye'nin İslam Fıkhındaki Yeri ve Literatür Bilgisi	DİA, "Aile" Maddesi. Muhammed Muhyiddin Abdulhamid, Ahval-i Şahsiyye. Fetvalar, DİB Yayınları.
2	4	Nişanlılık: Evlilik Teklifi Yapılması Caiz Olanlar ve Olmayanlar	
3	4	Evlilik Akdi ve İnikad Şartları	
4	4	Evliliğin Nefâz ve Lüzum Şartları	
5	4	Nikâh Akdinde Kullanılan Sigalar, Mut'a, Muvakkat, Şiğâr Evlilikleri	
6	4	Nikâh Akdinin Hükmü	
7	2	Sürekli Evlilik Engelleri: Sıhriyet ve Nesep	
	2	Sürekli Evlilik Engelleri: Rada'	
8	4	Geçici Evlilik Engelleri	
9	4	Evlilikte Velayet	
10	4	Vekâlet	
11	4	Denklik, Eşlerin Hak ve Ödevleri	
12	2	Mehir, Mehrin Alt ve Üst Sınırı	
	2	Mehre Taaluk Eden Haklar ve Mehrin Çeşitleri	
13	2	Kadının Mehrin Tamamını, Yarısını ve Mut'a Hak Kazandığı Haller ile Hiçbir Şey Alamadığı Haller	
	2	Kadının Mehrin Tamamını, Yarısını ve Mut'a Hak Kazandığı Haller ile Hiçbir Şey Alamadığı Haller	

14	4	Nafaka	
15	**DÖNEM SONU SINAVI**		

AHVAL-İ ŞAHSİYYE-II (V. DÖNEM, 14x4=56)

HAFTA	SAAT	KONULAR	KAYNAKLAR
1	4	Evlilik Birliğinin Sona Ermesi ve İlgili Hükümler	Muhammed Muhyiddin Abdulhamid, Ahval-i Şahsiyye. Fetvalar, DİB Yayınları.
2	4	Talak ve İlgili Deliller ve Talakta Aranan Şartlar	
3	4	Talak Sayıları ve Talakta Kullanılan Sigalar	
4	4	Talak Çeşitleri: Ric'i ve Bain	
5	4	Talak Çeşitleri: Sünni ve Bidi'	
6	2	Tefvizi Talak	
	2	Tefriku'l-Kâdî: Hâkimin Boşaması	
7	4	Tefriku'l-Kâdî: Hâkimin Boşaması	
8	2	Liân'ın Tanımı ve Hükmü	DİA, "Liân" Maddesi.
	2	Îla ve Zıharın Tanımı ve Hükmü	DİA, "Îlâ", "Zıhar" Maddeleri.
9	4	Hulu'un Tanımı ve Hükmü	
10	4	İddet	
11	4	Nesep	
12	4	Radâ'	
13	4	Hidâne	
14	4	Hacr ve Mali Konularda Velayet	
15	**DÖNEM SONU SINAVI**		

YARDIMCI KAYNAKLAR

1. Abdülvehhâb el-Hallâf, el-Ahvâlü'ş-Şahsiyye
2. Ahmet Yaman, İslam Aile Hukuku
3. Abdullah Çolak, İslam Aile Hukuku.
4. Ebu Zehra, el-Ahvâlü'ş-Şahsiyye
5. Muhammed Kadri Paşa, el-Ahkâmu'ş-Şer'iyye fi'l-Ahvâli'ş-Şahsiyye
6. Muhammed ed-Düsûkî, el-Ahvâlü'ş-Şahsiyye
7. Muhammed Zeyd el-İbyânî, Şerhu'l-Ahkâmi'ş-Şer'iyye fi'l-Ahvâli'ş-Şahsiyye
8. Mustafa es-Sibâî, Şerhu Kanuni'l-Ahvâli'ş-Şahsiyye
9. Mehmet Akif Aydın, Osmanlı Aile Hukuku
10. Osmanlı Hukuku Aile Kararnamesi
11. Zekiyyüddin Şa'bân, el-Ahvâlü'ş-Şahsiyye

5. FETVA USÛLÜ

FETVA USÛLÜ (VI. DÖNEM, 14x2=28)

HAFTA	SAAT	KONULAR	KAYNAKLAR
1	2	Giriş, Müfti, Fetva, Fetva Emini, Fetva Tarihi	DİA, "Şeyhülislam" ve "Fetva" Maddeleri. İbn Abidin, Resmu'l-Müfti, Daru'r-Reşâdi'l-İslâmiyye, Beyrut, 1989, s. 4-56. Ahmet Yaman, Fetva Usulü ve Adabı, İFAV Yayınları. Mustafa Bülent Dadaş, -"Kuruluşundan Günümüze Din İşleri Yüksek Kurulu'nun Fetva Siyaseti", Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi, 2015, cilt: XIII, sayı: 25-26, s. 37-74. -"Bir Fetva Belirleme Yöntemi Olarak Heyet İçtihadı ve İslam Dünyasında Bu Amaçla Kurulan Fıkıh Meclisleri", Bilimname: Düşünce Platformu, 2015/1, sayı: 28, s. 311-342.
2	2	Tabakatu'l-Fukaha	
3-4	4	Fetvada Kaynaklardan Faydalanma Usûlü	
5-6	4	Mezhep İçi Kaynak Hiyerarşisi	
7	2	"İzâ sahha'l-hadisu fe hüve mezhebi" ve Mezhebin Muktezasıyla Amel.	
8	2	Gerekçesi ve Delilini Bilmeden Bir Müçtehidin Kavliyle İfta ve Tahriç	

9-10	4	Fetvada Tercih Hiyerarşisi	
11	2	Alametu'l-İfta ve Tercih Hiyerarşisi	
12	2	Mefhum-u Muhalefe ve Örfün Fetvadaki Yeri	
13-14	4	Fetvada Kazai ve Diyani Ayırımı Fetva Dili, Şekli ve Kayıt Usûlü	İzmirli İsmail Hakkı, Diyanet ve Kaza, SR., C. 15, adet: 373, İst., 1334, ss. 159-161. İSAM, Osmanlıca Makaleler Veri Tabanı. Davut Yaylalı, "İslam Hukukunda Kazai ve Diyani Hüküm Ayırımı", Dini Araştırmalar Dergisi, cilt, 5, sayı, 15, Ocak-Nisan, Ankara, 2003. Müftülük Fetva Kayıt Defteri, DİA, "Fetva" md.
15	**DÖNEM SONU SINAVI**		

YARDIMCI KAYNAKLAR

1. Cemaleddin el-Kâsımî, el-Fetvâ fi'l-İslam
2. Fahrettin Atar, İftâ Teşkilatının Ortaya Çıkışı, Diyanet Dergisi, c: XV, sayı: 4, Temmuz-Ağustos 1976, s. 206.
3. Hatib el-Bağdâdî, el-Fakîh ve'l-Mütefakkih
4. Hüseyin Muhammed Mellah, el-Fetva: Neş'etuha ve Tatavvuruha Usûlüha ve Tatbikatuha
5. İbn Kayyım el-Cevziyye, İ'lâmu'l-Muvakkiîn an Rabbi'l-Âlemîn
6. İbnü's-Salâh, Edebü'l-Fetvâ
7. İbrâhim Likani, Menaru Usûli'l-Fetva ve Kavaidü'l-İfta bi'l-Akva
8. Muhammed Takî Osmanî, Fetva Usûlü, Yasin Yayınevi, İstanbul 2010. s. 4.
9. Nevevî, Âdâbu'l-Fetvâ ve'l-Müftî ve'l-Müsteftî
10. Şamil Dağcı, Din İşleri Yüksek Kurulu Kararlarına Fetva Konseptinde Bir Yaklaşım, Diyanet İlmi Dergi, cilt 38, sayı 4, Aralık 2002 s. 5.

6. FERÂİZ

FERÂİZ (IV. DÖNEM, 14x4=56)

HAFTA	SAAT	KONULAR	KAYNAKLAR
1	2	Giriş: Ferâiz İlmi ve Mahiyeti	DİA, "Ferâiz" ve "Miras" Maddeleri.
	2	Tarihi Süreci	
2	4	Ferâizin Önemi ve İlgili Ayetler	
3	2	Ferâiz İle İlgili Kavramlar	Sirâcüddin es-Secâvendî, Siraciye Metni, thk, Muhammed Ma'sûm bin Ahmed Vanlıoğlu, Dâru'l-Mîzân, İstanbul, 2012
	2	Mirasın Rükünleri, Şartları ve Sebepleri	
4	2	Mirasa Engel Haller	
	2	Tereke ve Üzerindeki Haklar	
5-7	12	Kırk Hal Ashabü Ferâiz ve Taksimatı	
8-9	8	Örnek ve Çözümler	
10	4	Reddiye	
11	4	Avliyye	
12	4	Münasahat	
13	4	Sulh ve Teharuc	
14	4	Zevi'l-Erham	
15	**DÖNEM SONU SINAVI**		

YARDIMCI KAYNAKLAR

1. Ali Haydar Efendi, Teshîlü'l-Ferâiz
2. Ali Himmet Berkî, Ferâiz
3. İbn-i Kemâl Paşa, Şerhu's-Sirâciyye
4. Mahmud Esad Seydişehri, Delilleriyle İslam Miras Hukuku
5. Muhammed Ali es-Sabûnî, el-Mevâris fi'ş-Şeriati'l-İslamiyye
6. Muhammed Ali Hafâcî, el-Vadıh fi İlmi'l-Mevaris
7. Mustafa Dîb el-Buğâ, Şerhu'r-Rahabiyye
8. Mustafa Müslim, Mebahis fi İlmi'l-Mevaris
9. Muvaffıkuddin Muhammed b. Ali, Metnü'r-Rahabiyye
10. Ömer Nasuhî Bilmen, Hukûk-ı İslâmiyye ve Istılâhât-ı Fıkhiyye Kâmûsu
11. Seyyid Şerif el-Cürcânî, Şerhu's-Sirâciyye
12. Şeyh Faysal Mevlevi, Ahkamü'l-Mevaris

7. GÜNCEL FIKIH MESELELERİ

GÜNCEL FIKIH MESELELERİ (VI. DÖNEM, 14x6=84)

HAFTA	SAAT	KONULAR	KAYNAKLAR
1	2	DİNİ SORULARI CEVAPLANDIRMADA USUL • Din İşleri Yüksek Kurulu Fetva İnşa Etme Usul ve Esasları • Din İşleri Yüksek Kurulu Dini Bilgileri Cevaplandırmada Usul ve Esasları • Din Görevlilerinin Dini Soruları Cevaplandırırken Dikkat Etmeleri Gereken Hususlar	Din İşleri Yüksek Kurulu Karar ve Mütalaaları, https://kurul.diyanet.gov.tr/ Fetvalar, DİB Yayınları. Gündemdeki Dini Sorular, DİB Yayınları Tıp ve Sağlıkla İlgili Fetvalar, DİB Yayınları Karadavi, el-Fetava el-Muasıra Mecmeu'l-Fıkhi'l-İslâmî
	2	Alo 190 Dini Soruları Cevaplandırma Sistemi	

	2	İmsak Meselesi ve İleri Enlemlerde Namaz Vakitleri	
2	2	Oruçla ile İlgili Güncel Meseleler (Ru'yet-i Hilal, Orucu Bozan ve Bozmayan Muayene ve Tedavi Yöntemleri)	
	2	Zekat ve Sadaka-i Fıtır ile İlgili Güncel Meseleler (Nisap, Borç, Öşür, Fitrenin Hesaplanması)	
	2	Hac İle İlgili Güncel Meseleler (Cidde'nin Mikat Mahalli ile İlgili Durumu, Kişinin Sağlık Sıkıntılarının ve İsminin Kur'ada Çıkmamasının Yükümlülük Şartları Açısından Tartışılması)	
3	2	Kurbanla İlgili Güncel Meseleler (Günümüzde Kurban Satın Alım Usulleri, Market Türü Organizasyonların Kurban Hisse Kesimi ve Satışı)	
	2	Farklı Din Mensuplarıyla Evlilik ve Evlilik Esnasında Taraflardan Birinin İrtidadının Evliliğe Etkisi	
	2	Nişanlılık Ahkamı (Görüşmeleri, Dini Nikah Kıymaları), Evlilikte Tescil Şartı ve Gizli Nikah	
4	2	Kadının Mirası, Mali Hakları, Şahitliği, Çalışması ve Seyahat Hakkı	
	2	Üç Talakın Bir Sayılması, Sinirli ve Sarhoş İken ve Şaka ile Boşama, Şartlı Boşama, Mahkemenin Boşaması, Bid'i Boşamalar Hakkındaki Tartışmalar	
	2	İslam Fıkhında Cihad, Dâr Kavramı ve Tekfircilik	
5	2	Terör Bağlamında Bâğî ve Hirabe Suçları, İstişhad ve İntihar Eylemleri	
	2	Tedavi Olmanın Hükmü, Tedaviden Kaçınma ve Ötenazi	
	2	Estetik Amaçlı Yapılan Uygulamalar	
6	2	Cinsiyet ile İlgili Meselelerin Fıkhi Boyutu	

	2	Kadınlardaki Akıntıların Hükmü, Adet Düzensizlikleri ve Adetli Kadının İbadeti	
	2	Doğum Kontrolü, Kürtaj, Özürlü Ceninin Alınması ve Gurre Cezası	
7	2	Tüp Bebek Uygulamaları, Cinsiyetin Tayini ve Taşıyıcı Annelik	
	2	Genetik, Klonlama ve Kök Hücre	
	2	Beyin Ölümü ve Organ Nakli	
8	2	Otopsi, Kadavra ve Tıbbi Deneylerde Kobay Olma	
	2	Alternatif Tıp (Rukye, Hacamat, Sülük, Bioenerji, Hipnoz, Meditasyon)	
	2	Helal Gıda Belgelendirme İşlemleri (SIMIC, HAK, TSE, Gayri Resmi Kuruluşlar ve Koşer)	
9	2	İstihale ve İstihlak	
	2	Katkı Maddeleri ve Alkolsüz İçecekler	
	2	Bankacılık İşlemleri	
10	2	Kredi Kartı	
	2	Katılım Bankaları	
	2	Katılım Bankaları	
11	2	Sukûk ve Teverruk	
	2	Tasarrufa Dayalı Faizsiz Finans Sistemleri	
	2	Dünyadaki Para Sistemleri: Konvensiyonel, Dijital ve Kripto Paralar	
12	2	Paradaki Değer Kaybı (İnkıta, Kesat, Rahs ve Gala) ile Devalüasyon ve Enflasyon İlişkisi	

	2	Sigorta	
	2	Alternatif/Tekâful Sigortası	
13	2	Tazminatlar	
	2	Borsa ve Sermaye Piyasası İşlemleri, VİOP ve Forex	
	2	Leasing (Finansal Kiralama) ve Factoring	
14	2	Network Marketing	
	2	Kuyumculuk ve İnternet Üzerinden Altın, Gümüş, Platin vb. Kıymetli Maden Alım Satımı	
	2	Bilgisayar/Telefon Üzerinden Oyun Oynayarak ve Sosyal Medya Platformlarını Kullanarak Kazanç Elde Etmenin Hükmü	
15	**DÖNEM SONU SINAVI**		

YARDIMCI KAYNAKLAR

1. Abdullah Kahraman, Güncel Dini Konular ve Fıkhi Hükümler
2. Adülaziz Beki, İslam'da Güncel Ticari Meseleler
3. Ali Ahmed es-Sâlûs, Mevsûatü'l-Kadâyâ el-Fıkhiyye ve'l-İktisadi'l-İslâmî
4. Bekir Ebu Zeyd, el-Fıkhu'n-Nevâzil
5. DİA, İlgili Maddeler
6. Enver Osman Kaan, Günümüz Fıkıh Meseleleri
7. Halil Günenç, el-Müntehabâtü'l-Fıkhiyye el-Muâsıra
8. Komisyon, el-Mevsûatü'l-Fıkhiyye, I-XXXVI
9. Mahmut Şeltût, el-Fetâvâ
10. Mustafa Bülent Dadaş, "Tarihi ve Güncel Boyutlarıyla Yukarı Enlemlerde Oruç Problemi" Diyanet İlmî Dergi
11. Mustafa ez-Zerkâ, el-Fetâvâ

12. Nihat Dalgın, Gündemdeki Tartışmalı Dini Konular, I-II
13. Soner Duman, Günümüz Fıkıh Problemleri.
14. Yusuf Karadavi, el-Fetava'l-Muasara.

8. FIKIH METİNLERİ

FIKIH METİNLERİ-I (II. DÖNEM, 14x8=112)

HAFTA	SAAT	KONULAR	KAYNAKLAR
1-14	112	Kitabü't-Tahâra– Babu'l-Hedy	Mevsılî, Muhtâr, er-Riseletü'l-Âlemiyye, 2009, c. I, s. 39-534.
		Kitabu'l-Büyû'–Kitabu'l-İkrah	Mevsılî, Muhtâr, c. II, s. 5-268
15	**DÖNEM SONU SINAVI**		

FIKIH METİNLERİ-II (III. DÖNEM, 14x6=84)

HAFTA	SAAT	KONULAR	KAYNAKLAR
1-14	84	Kitabu'd-Da'va–Kitabu'l-Âriye	Mevsılî, Muhtâr, c. II, s. 269-560
		Kitabu'l-Gasb–Kitabu'l-Müsâkât	Mevsılî, Muhtâr, c. II, s. 561 - c. III, s. 32
		Kitabu'l-Eymân-Kitabu'l-Vesaya	Mevsılî, Muhtâr, c. III, s. 375- c. IV, s. 424
15	**DÖNEM SONU SINAVI**		

FIKIH METİNLERİ-III (IV. DÖNEM, 14x4=56)

HAFTA	SAAT	KONULAR	KAYNAKLAR
1-14	56	Kitabu'z-Zekat, Kitabu'l-Vakf, Kitabu'l-Büyu'	Merğînânî, el-Hidâye, Daru's-Sirâc, Medine, 2019, c. II, s. 153-251; c. IV, s. 367-391; c. IV, s. 392-414
15	**DÖNEM SONU SINAVI**		

FIKIH METİNLERİ-IV (V. DÖNEM, 14x6=84)

HAFTA	SAAT	KONULAR	KAYNAKLAR
1-7	42	Muhayyerlikler, Fasit Satım ve Hükümleri (Kitabu'l-Buyu'dan itibaren fasit satımın hükümlerinin sonuna kadar atlanmadan okunacaktır.)	Merğînânî, el-Hidâye, c. IV, s. 415-507
8-14	42	İkale, Murabaha-Tevliye-Vadia, Riba, İrtifak Haklarının Satımı, Mebiin İstihkaklı Çıkması, Fuzulinin Tasarrufları, Selem, Istısna', Sarf. (İkaleden itibaren Sarfın sonuna kadar atlanmadan okunacaktır.)	Merğînânî, el-Hidâye, c. IV, s. 508 – c. V, s. 23
15	**DÖNEM SONU SINAVI**		

YARDIMCI KAYNAKLAR

1. Abdülgâni Karabâğî, Şerhu'l-Muhtâr, (thk. Dr. Abdülkadir Kabdan)
2. Aliyyülkârî, Fethu Bâbi'l-İnâye
3. Aynî, el-Binaye
4. Baberti, el-İnâye
5. Derdîr, eş-Şerhu'l-Kebîr
6. el-Haddâdî, el-Cevheratü'n-Neyyira
7. el-Meydânî, el-Lübâb
8. Hatîb eş-Şirbînî, Muğni'l-Muhtâc
9. İbn Hazm, el-Muhallâ
10. İbn Hacer el-Heytemî, Tuhfetü'l-Muhtâc
11. İbn Kudâme, el-Muğnî
12. İbnü'l-Hümâm, Fethu'l-Kadîr
13. İmâm Şâfiî, el-Ümm
14. Karâfî, Zehîra
15. Kâsânî, Bedâiu's-Sanâi'
16. Leknevi, Şerhu'l-Hidaye
17. Nevevî,
    -Mecmû'
    -Minhâc
18. Serahsî, el-Mebsût
19. Şihâbüddin er-Ramlî, Nihayetü'l-Muhtâc
20. Zeylaî, Nasbu'r-Râye

9. FIKIH MUKAYESELİ METİNLER

FIKIH MUKAYESELİ METİNLER (VI. DÖNEM, 14x2=28)

HAFTA	SAAT	KONULAR	KAYNAKLAR
1	2	Fıkıhta Mukayesenin Mahiyeti ve İhtilaf Sebepleri	Mahmut Şeltût, Mukaranetü'l-Mezahib, s. 7-15 Yardımcı Kaynak: Bidayetül Müctehid'in Mukaddimesi Mustafa Bülent Dadaş, "Yerleşik Fıkıh Mezheplerinin Müslümanlar Arası Ayrışmayı Önlemedeki Rolü", İslam ve Yorum II: Temel Tartışmalar, İmkânlar ve Sorunlar, 2018, cilt: I, s. 535-552.
2-3	4	Abdestin Farzları	Bidâyetu'l-müctehid, II, 32-42.
4	2	Namazların Cem'i	Bidâyetu'l-müctehid, I, 188-191.
5	2	Yolculukta Namazların Kısaltılması	Bidâyetu'l-müctehid, I, 183-187.
6-7	4	İmama Uyanın Kıraati	Mahmut Şeltût, Mukaranetü'l-Mezahib, s. 41-51.
8-9	4	Et-Talak bi'l-İsar ve bi'd-Darar ve'l-Gaybeti ve'l-Ayb	Mahmut Şeltût, Mukaranetü'l-Mezahib, s. 91-104.
10-11	4	Sefeh ve Borç Sebebiyle Hacr	Mahmut Şeltût, Mukaranetü'l-Mezahib, s. 142-148.
12	2	Karine ile Hüküm Vermek	Mahmut Şeltût, Mukaranetü'l-Mezahib, s. 138-142.
13-14	4	Vakfın Bağlayıcılığı	Mahmut Şeltût, Mukaranetü'l-Mezahib, s. 197-203.
15	**DÖNEM SONU SINAVI**		

YARDIMCI KAYNAKLAR

1. Abdülfettâh Kebbâra, el-Fıkhü'l-Mukâran
2. Fethi ed-Düreynî, Buhusün Mukâranetün fi'l-Fıkhi'l-İslâmi, I-II
3. Hayrettin Karaman, Mukayeseli İslam Hukuku
4. İbn Hazm, el-Muhallâ
5. İbn Kudâme, el-Muğnî
6. İmam Şafiî, el-Ümm
7. Karâfî, ez-Zehîra
8. Kâsânî, Bedâiu's-Sanâi'
9. Nevevî, el-Mecmû'
10. Ömer Nasuhî Bilmen, Hukûk-ı İslâmiyye ve Istılâhât-ı Fıkhiyye Kâmûsu
11. Tahâvî, İhtilâfu'l-Ulemâ
12. Vehbe ez-Zuhaylî, el-Fıkhü'l-İslâmî ve Edilletühü
13. İlmihal, I-II, DİB Yayınları

E. İSLAM DÜŞÜNCESİ

İSLAM DÜŞÜNCESİ ALANI ÖĞRETİM ESASLARI

1. Alanda yer alan derslerin işlenişinde metin okuma, soru-cevap, grup çalışması, tartışma, araştırma ve sunum gibi yöntem ve teknikler uygulanır.
2. Eleştirel düşünce ve mantık alanında okuma metinlerinin sadece içeriklerine değil, aynı zamanda mantıksal ve analitik kurgularına da dikkat çekilir.
3. İslam düşüncesi alanında yer verilen alt öğrenme alanlarında kursiyerlerin inisiyatif alabileceği ders ortamları oluşturulur.
4. Klâsik kelâm metinlerinden okunan kısım müzakere edilir. Okunan metinde konunun takdim ediliş biçimi ve temel ıstılahlar üzerinde durulur.
5. Alanda yer verilen klasik metinlerde işlenen konunun, yardımcı literatürden de yararlanılarak güncelleştirilmesi sağlanır.
6. Klasik Akâid-Kelâm kitaplarında yer almayan konular -mezhebî tartışmalar bir yana bırakılarak- güncel kitap ve makalelerden yararlanılarak işlenir.
7. Alanda yer verilen derslerde kursiyerlerin belirlenen kazanımlara ulaşabilmeleri için tüm konularda kursiyerlerin ön hazırlık yaparak derse gelmeleri sağlanır.
8. Çağdaş İslami Akımlar dersinde, yaşayan İslam mezhepleri ve İslam coğrafyasında ortaya çıkan yeni dini akımlara yer verilir, ihtiyaç duyulması halinde müntesibi bulunmayan diğer itikadi mezheplere de işaret edilir.
9. Tasavvuf dersleri, salt bilgi edinme şeklinde değil, bilakis kursiyerin değerler dünyasına katkı sağlayacak biçimde işlenir.
10. Tasavvuf dersi ile kursiyerde modern dünyada tasavvuf ile klasik dönem tasavvufunu karşılaştırma yeteneğinin geliştirilmesi sağlanır.
11. Alanda yer verilen klasik metin okumalarında dersin girişinde okunacak metin ve müellifi ile ilgili bilgi verilir.
12. Çeşitli dini ve heretik akımların inançları ve dayanakları analiz edilir.

1. ELEŞTİREL DÜŞÜNCE VE MANTIK

ELEŞTİREL DÜŞÜNCE VE MANTIK DERSİ KAZANIMLARI

1. Mantık ilminin temel kavramlarını ve diğer bilimlerle ilişkisini açıklar.
2. Geçerli ve sağlam delillere dayalı metinler oluşturabilme ve sözlü sunum yapabilme becerisine sahip olur.
3. Mantık hatalarını fark eder.
4. Eleştirel düşünme becerisine sahip olur.
5. Analitik düşünür ve düşüncesini sözlü ve yazılı olarak ifade eder.
6. Delillerin şeklini, içeriğini, türünü ve gücünü kavrar.

ELEŞTİREL DÜŞÜNCE VE MANTIK (I. DÖNEM, 14x4=56)

HAFTA	SAAT	KONULAR	KAYNAKLAR
1	4	ELEŞTİREL DÜŞÜNCE Düşünme, Varsayım, İnanç, Bilgi Rasyonel Düşünmenin Önündeki Engeller	Yasin Ramazan, Düşünmenin Alfabesi, Babil Kitap, Ankara 2021, 1-65.
2	4	Kategorik İfadeler Eleştirel Düşünme Nedir?	Yasin Ramazan, Düşünmenin Alfabesi, 65- 140.
3	2	MANTIK MEBADİ VE TARİHÇE Mantık Nedir? Mantık İlkeleri Nelerdir?	Ed. İsmail Köz-Ali Çetin, Mantık El Kitabı, Grafiker, Ankara 2016, s. 19-28.
	2	MANTIĞIN TARİHÇESİ Bir Disiplin Olarak Mantığın Gelişim Süreci İslam Dünyasında Mantığın Gelişimi Osmanlı Düşünce Havzasında Mantık Çalışmaları Tanzimattan Cumhuriyete Mantık Anlayışındaki Değişmeler	Ed. İsmail Köz-Ali Çetin, Mantık El Kitabı, s. 29-72.
4	2	Îsâgûcî Metni **Birinci Bâb:** Mebadiu't-Tasavvurat **(Tasavvuratın İlkeleri)** Îsâgûcî	Necati Günaydın, Îsâgûcî Tercümesi ve Şerhi, Büyüyenay Yay., s. 39-48. İsmail Köz-Ali Çetin, Mantık El Kitabı, s. 73-82.

		Lafızların Delâleti ve Kısımları	
	2	Müfred (Basît) ve Müellef (Birleşik) Küllî (Tümel) ve Cüz'î (Tekil) Zâtî (Özsel) ve Arazî (İlintisel)	
		KAVRAMLARARASI İLİŞKİLER	İsmail Köz-Ali Çetin, Mantık El Kitabı, s. 83.
5	2	**Külliyyât-ı Hams (Beş Tümel)** 1. Cins 2. Nev' (Tür) 3. Fasl (Ayrım)	Necati Günaydın, Îsâgûcî Tercümesi ve Şerhi, s. 49-54. İsmail Köz-Ali Çetin, Mantık El Kitabı, s. 84-88.
	2	4. Hâssa (Husûsîlik/Araz-ı Hâs/İlinti) 5. Araz-ı Âm (Genel Araz/İlinti)	
6	2	**İkinci Bâb:** Makasıdu't-Tasavvurat **(Tasavvuratın Maksatları)** Kavl-i Şârih (Tarif): Hadd-i Tâm (Tam Tanım) Hadd-i Nâkıs (Eksik Tanım) Resm-i Tâm (Tam Resim/Tam Betim) Resm-i Nâkıs (Eksik Resim/Eksik Betim)	Necati Günaydın, Îsâgûcî Tercümesi ve Şerhi, s. 55-57. İsmail Köz-Ali Çetin, Mantık El Kitabı, s. 101-112.
	2	BÖLME VE SINIFLANDIRMA	İsmail Köz-Ali Çetin, Mantık El Kitabı, s. 113-120.
7	2	**Üçüncü Bâb:** Mebadiu't-Tasdikat **(Tasdikatın İlkeleri)** Kaziyyeler (Önermeler ve Hükümleri)	Necati Günaydın, Îsâgûcî Tercümesi ve Şerhi, s. 57-64. İsmail Köz-Ali Çetin, Mantık El Kitabı, s. 122-126.
	2	Kaziyye-i Şartiyye-i Muttasılanın (Bitişik Şartlı Önerme) Türleri Kaziyye-i Şartiyye-i Munfasılanın (Ayrışık Şartlı Önerme)Türleri	İsmail Köz-Ali Çetin, Mantık El Kitabı, s. 132-135.
8	2	Tenâkuz (Çelişki)	Necati Günaydın, Îsâgûcî Tercümesi ve Şerhi, s. 64-66. İsmail Köz-Ali Çetin, Mantık El Kitabı, s. 141-147.
	2	Aks (Döndürme)	Necati Günaydın, Îsâgûcî Tercümesi ve Şerhi, s. 67. İsmail Köz-Ali Çetin, Mantık El Kitabı, s. 147-150.
9	2	**Dördüncü Bâb**: Makasıdu't-Tasdikat **(Tasdîkâtın Maksatları)** KIYAS: Tarifi Türleri: Kıyas-ı İktirânî (Bağlantılı Kıyas) ve Kıyas-ı	Necati Günaydın, Îsâgûcî Tercümesi ve Şerhi, s. 68-71. İsmail Köz-Ali Çetin, Mantık El Kitabı, s. 160-162.
	2	İstisnâî (Seçmeli Kıyas) Unsurları	İsmail Köz-Ali Çetin, Mantık El Kitabı, s. 191-193.
10	2	**Kıyas-ı İktirânî** (Bağlantılı Kıyas) Dört Şekli ve Netice Verme Şartları	Necati Günaydın, Îsâgûcî Tercümesi ve Şerhi, s. 72-77. İsmail Köz-Ali Çetin, Mantık El Kitabı, s. 163-170.

	2	Birinci Şekil ve Dört Darbı (Kalıpları)	İsmail Köz-Ali Çetin, Mantık El Kitabı, s. 171-180.
11	2	Kıyas-ı İktirânînin (Bağlantılı Kıyas) Çeşitleri Kıyas-ı İstisnâînin (Seçmeli Kıyas) Darpları	Necati Günaydın, Îsâgûcî Tercümesi ve Şerhi, s. 77-80. İsmail Köz-Ali Çetin, Mantık El Kitabı, s. 191-193.
	2	Bitişik Şartlıdan Oluşan Kıyas-ı İstisnâî Ayrışık Şartlıdan Oluşan Kıyas-ı İstisnâî	Necati Günaydın, Îsâgûcî Tercümesi ve Şerhi, s. 80. İsmail Köz-Ali Çetin, Mantık El Kitabı, s. 193-202.
12	2	Kıyasın Maddesi: Sınâât-ı Hams (Beş Sanat) Burhan (Kesin Delil) Yakîniyyâtın Altı Kısmı	Necati Günaydın, Îsâgûcî Tercümesi ve Şerhi, s. 80-88. İsmail Köz-Ali Çetin, Mantık El Kitabı, s. 236-252.
	2	Cedel (Diyalektik) Hatâbe (Retorik) Şiir (Poetika) Muğâlata (Safsata)	İsmail Köz-Ali Çetin, Mantık El Kitabı, s. 252-265.
13	2	MANTIK ELEŞTİRİLERİ Yunan Kültüründe Mantığa Yönelik Eleştiriler İslam Dünyasında Mantığa Yönelik Eleştiriler Rönesasn Sonrası Batıda Mantığa Yönelik Eleştiriler	İsmail Köz- Ali Çetin, Mantık El Kitabı, s. 307-338.
	2	**Âdâbu'l-Bahs ve'l-Münazara** 1. Âdabu'l-Bahs ve'l-Münazaranın Teknik Terimleri a. Tarifine İlişkin Teknik Terimler: Âdâb, Bahs, Münazara b. Taraflarına İlişkin Teknik Terimler: Sâil, Muallil c. Amacına İlişkin Teknik Terimler: Savab, Sıdk, Hak- İfham ve İlzam İşleyişine İlişkin Teknik Terimler: Takrir ve Tahrir, Münakaza, Gasb, Nakz, Muaraza, Delil, Emare, Talil, Mülazemet, Deveran, Mükabere, Tevcih, Takrib	İsmail Köz- Ali Çetin, Mantık El Kitabı, s. 266-283.
14	2	2. Âdâbu'l-Bahs ve'l-Münazaranın İşleyişi a. Münazaraya Başlamadan Önce ve Münazara Esnasında Uyulması Gereken Âdâb Münazaranın Gerçekleştiği Alanlar: Kavramlar, Hükümler	İsmail Köz- Ali Çetin, Mantık El Kitabı, s. 283-298.
15	**DÖNEM SONU SINAVI**		

2. AKAİD-KELAM

AKAİD-KELAM DERSİ KAZANIMLARI

1. Kelam ilminin temel kavram ve kaynaklarını tanır.
2. Kelam ilminin tarihi gelişimini açıklar.
3. Kelam kaynaklarının yapısal özelliklerini tanır.
4. Kelam ilminin İslam bilimleri arasındaki yeri ve önemini kavrar.
5. Akaid-Kelam kaynaklarını okur ve açıklar.
6. İlahiyat bahislerini ve bunlarla ilgili güncel tartışmaları değerlendirir.
7. İnsan iradesi, hürriyet ve kader bahisleri arasındaki ilişkileri değerlendirir.
8. Sem'iyyat konularını delilleriyle açıklar.

AKAİD-KELAM-I (II. DÖNEM, 14x4=56)

HAFTA	SAAT	KONULAR	KAYNAKLAR
1	2	KELAM İLMİ: TANIMI ve KAPSAMI Kelamın Tanımı Kelam İlminin İsimlendirilmesi Kelam İlmine Verilen Diğer İsimler Kelamın İlimler Tasnifi İçerisindeki Yeri	Ulvi Murat Kılavuz, Ahmet Saim Kılavuz, Kelama Giriş, 11-25.
	2	KELAM İLMİ: TARİHİ SÜREÇ Asr-ı Saadet'te Durum Kelami Düşünceye Zemin Hazırlayan Etkenler Kelam İlminin Doğuşu ve Mutezile Kelamı Ehl-i Sünnet Kelamının Zuhuru Kelam - Felsefe Etkileşiminin Başlaması Müteahhirin Kelamı ve Gazzali Yeni Kelam İlmi Dönemi Günümüzde Kelam İlmi	Ulvi Murat Kılavuz, Ahmet Saim Kılavuz, Kelama Giriş, 25-108.

2	2	KELAM İLMİNİN BİLGİ VE VARLIK ANLAYIŞI Kelamın Bilgi Anlayışı: a) Tanımı b) Kaynakları Kelamın Varlık Anlayışı: a) Alem b) Allah	Ulvi Murat Kılavuz, Ahmet Saim Kılavuz, Kelama Giriş, 109-147.
	2	KELAMA YÖNELİK ELEŞTİRİLER Selefi ve Sufi Eleştiri Felsefi Eleştiri Çağdaş Eleştiri	Ulvi Murat Kılavuz, Ahmet Saim Kılavuz, Kelama Giriş, 147-168.
3	2	KELAMDA İSTİDLAL YÖNTEMLERİ	Ed. Mehmet Evkuran, Sistematik Kelam, 67-84.
	2	Akıl-Nakil İlişkisi	Ed. Mehmet Evkuran, Sistematik Kelam, 85-102.
		Kelamda Tevil Problemi	Ed. Mehmet Evkuran, Sistematik Kelam, 185-204.
4	2	BİLGİ KAYNAKLARI ve DELİLLER Bilgi Edinme Yolları/Kaynakları	Nureddin es-Sabuni, el-Bidaye fi-Usûliddin, DİB, Ankara 2005, 16-19. Ed. M. Evkuran, Sistematik Kelam, s. 51-66.
	2	İLAHİYAT BAHİSLERİ ÂLEMİN HUDUSU VE YARATICININ GEREKLİLİĞİ Yaratıcının Varlığı ve Delilleri	Sabuni, el-Bidaye fi-Usûliddin, s. 19-23. Ed. M. Evkuran, Sistematik Kelam, s. 106-109.
5	2	Yaratıcının Birliği ve Delilleri	
	2	TENZİHAT: YARATICININ YARATILMIŞLIK EMARELERİNDEN BERİ OLMASI	Sabuni, el-Bidaye fi-Usûliddin, s. 23-25.
6	2	İstiva Konusu	Sabuni, el-Bidaye fi-Usûliddin, s. 23-25.
	2	Müteşabihat	Ed. M. Evkuran, Sistematik Kelam, s. 185-204.
7	2	YARATICININ SIFATLARI Sıfatlar Meselesi ve Zat-Sıfat ilişkisi	Sabuni, el-Bidaye fi-Usûliddin, s. 25-28. Ed. M. Evkuran, Sistematik Kelam, s. 110-116.
	2	İsim-Müsemma	Sabuni, el-Bidaye fi-Usûliddin, s. 28-29.
		Müşabehet ve Mümaselet	Sabuni, el-Bidaye fi-Usûliddin, s. 29-31.
8	2	KELAM SIFATININ EZELİ OLUŞU	Sabuni, el-Bidaye fi-Usûliddin, s. 31- 35. Ed. M. Evkuran, Sistematik Kelam, s. 301-316.
	2	Kelamın Çeşitleri	

9	4	Tekvin-Mükevven	Sabuni, el-Bidaye fi-Usûliddin, s. 35-38.
10	4	RU'YETULLAH	Sabuni, el-Bidaye fi-Usûliddin, s. 38-43. Ed. M. Evkuran, Sistematik Kelam, s. 581-596.
11	2	İRADE SIFATI	Sabuni, el-Bidaye fi-Usûliddin, s. 43-44.
	2	NÜBÜVVET Nübüvvetin İspatı	Sabuni, el-Bidaye fi-Usûliddin, s. 45-47. Ed. M. Evkuran, Sistematik Kelam, s. 218-220.
12	2	Mucize ve Nübüvvetin Şartları	Sabuni, el-Bidaye fi-Usûliddin, s. 45-47.
	2	Hz. Peygamberin Nübüvvetinin Delilleri	Sabuni, el-Bidaye fi-Usûliddin, s. 47-53. Ed. M. Evkuran, Sistematik Kelam, s. 220.
13	2	Peygamberlerin Özellikleri	Sabuni, el-Bidaye fi-Usûliddin, s. 53-54. Ed. M. Evkuran, Sistematik Kelam, s. 221-226.
	2	Velayet ve Keramet	Sabuni, el-Bidaye fi-Usûliddin, s. 54-55.
14	2	İMAMET ve İLGİLİ MESELELER İmametin Şartları	Sabuni, el-Bidaye fi-Usûliddin, s. 56-58. Ed. M. Evkuran, Sistematik Kelam, s. 597-610.
	2	Hulefayi Raşidinin İmameti	Sabuni, el-Bidaye fi-Usûliddin, s. 58-61.
15	**DÖNEM SONU SINAVI**		

AKAİD-KELAM-II (III. DÖNEM, 14x2=56)

HAFTA	SAAT	KONULAR	KAYNAKLAR
1	2	TADİL-TECVİR VE HİKMET Hikmet Hakkında Farklı Görüşler	Nureddin es-Sabuni, el-Bidaye fi-Usûliddin, s. 61-62.
2	2	İSTİTAAT	Sabuni, el-Bidaye fi-Usûliddin, s. 62-67. Ed. M. Evkuran, Sistematik Kelam, s. 425-440.
3	2	Kulların Fiillerinin Yaratılması Halk-Kesb Meselesi	
		Tevlid	Sabuni, el-Bidaye fi-Usûliddin, s. 68.
4	2	TEKLİF MÂ LÂ YUTAK Konuyla İlgili Nasslar	Sabuni, el-Bidaye fi-Usûliddin, s. 69-70.
5	2	İradenin Kapsamı Tamimilmuradat Madumun İradeyle İlişkisi	Sabuni, el-Bidaye fi-Usûliddin, s. 71-74.
6	2	Salah-Aslah Meselesi	Sabuni, el-Bidaye fi-Usûliddin, s. 74-75. Ed. M. Evkuran, Sistematik Kelam, s. 441-460.
7	2	Rızık	Sabuni, el-Bidaye fi-Usûliddin, s. 75-77. Ed. M. Evkuran, Sistematik Kelam, s. 509-522.
		Ecel	
8	2	Kaza ve Kader	Sabuni, el-Bidaye fi-Usûliddin, s. 77-78.
		Biyoloji-Kader İlişkisi	Ed. M. Evkuran, Sistematik Kelam, s. 523-540.
9	2	Hidayet ve Dalalet	Sabuni, el-Bidaye fi-Usûliddin, s. 79-80. Ed. M. Evkuran, Sistematik Kelam, s. 491-508.
10	2	BÜYÜK GÜNAH Şefaat Küfür ve Şirkin Affedilmesi Zulüm ve Sefeh Kebair ve Seğair	Sabuni, el-Bidaye fi-Usûliddin, s. 83-85. Ed. M. Evkuran, Sistematik Kelam, s. 383-394.
11	2	İMAN-İSLAM İmanın Hakikati İman ve Amel İlişkisi	Sabuni, el-Bidaye fi-Usûliddin, s. 85-91. Ed. M. Evkuran, Sistematik Kelam, s. 333-354.
12	2	Mukallidin İmanı	

		İmanın Artması ve Eksilmesi İmanda İstisna	
13	2	Sem'an İman Edilmesi Gereken Hususlar Kabir Suali ve Azabı Cesedlerin Haşrı / Haşr-ı Cismani Amel Defterleri	Sabuni, el-Bidaye fi-Usûliddin, s. 91-93. Ed. M. Evkuran, Sistematik Kelam, s. 565-580.
14	2	Mizan Sırat Cennet ve Cehennem	
15	**DÖNEM SONU SINAVI**		

3. GÜNCEL İNANÇ PROBLEMLERİ

GÜNCEL İNANÇ PROBLEMLERİ DERSİ KAZANIMLARI

1. Güncel inanç problemleriyle ilgili kavramları tanır.
2. Güncel inanç problemlerini değerlendirir.
3. Günümüz inkarcı akımlarını, iddialarını ve bunlara verilebilecek cevapları açıklar.
4. Güncel inanç problemleri konusunda toplumu aydınlatma becerisine sahip olur.
5. İtikadî meseleleri eleştirel düşünmenin yanı sıra külli ve inşacı bir bakış açısıyla değerlendirir.
6. Güncel inanç sorunlarına çözümler üretir.
7. Klasik dönem ile günümüz toplumlarını inanç açısından karşılaştırır.
8. İnanç problemleri alanıyla ilgili sistematik düşünme yeteneği kazanır.

GÜNCEL İNANÇ PROBLEMLERİ (III. DÖNEM, 14x2=28)

HAFTA	SAAT	KONULAR	KAYNAKLAR
1	2	Günümüz İnanç Problemlerine Giriş Din-Bilim İlişkisi	Cağfer Karadaş, İslam İnanç Esasları: Akaid İlmi, DİB Yayınları. Temel Yeşilyurt, Çağdaş İnanç Problemleri, s.17-24. Ed. Fatih Kurt, Modern Çağın İnanç Sorunları, DİB yay., 7-51. Ed. M. Evkuran, Sistematik Kelam, s. 73-80 Cağfer Karadaş, Kafama Takılanlar, s.13-27.
2	2	Pozitivizm Materyalizm Satanizm	Cağfer Karadaş, İslam İnanç Esasları: Akaid İlmi, DİB Yayınları. Temel Yeşilyurt, Çağdaş İnanç Problemleri, s. 34-58. Ed. M. Evkuran, Sistematik Kelam, s. 381-395.
3	2	Ateizm	Cağfer Karadaş, İslam İnanç Esasları: Akaid İlmi, DİB Yayınları. Temel Yeşilyurt, Çağdaş İnanç Problemleri, s.27-34. Cağfer Karadaş, Kafama Takılanlar, s.27-39; 124-136. Ed. M. Evkuran, Sistematik Kelam, s. 381-395. Ed. Fatih Kurt, Modern Çağın İnanç Sorunları, DİB yay., 51-69; 91-102.

4	2	Deizm	Cağfer Karadaş, İslam İnanç Esasları: Akaid İlmi, DİB Yayınları. Adnan Bülent Baloğlu, Son Hurafe Deizm, DİB yay., s.15-289. Temel Yeşilyurt, Çağdaş İnanç Problemleri, s. 27-58. Ed. Fatih Kurt, Modern Çağın İnanç Sorunları, DİB yay., 61-69.
5	2	Agnostisizm Nihilizm Evrimcilik	Cağfer Karadaş, İslam İnanç Esasları: Akaid İlmi, DİB Yayınları. Temel Yeşilyurt, Çağdaş İnanç Problemleri, s. 27-58. Ed. M. Evkuran, Sistematik Kelam, s. 381-395. Ed. Fatih Kurt, Modern Çağın İnanç Sorunları, DİB yay., 103-119; 127-...
6	2	Kötülük Problemi Doğal Afetler ve Din	Cağfer Karadaş, İslam İnanç Esasları: Akaid İlmi, DİB Yayınları. Ed. M. Evkuran, Sistematik Kelam, s. 117-146. Metin Özdemir, İlahi Adalet ve Rahmet Penceresinden Kötülük ve Musibetler, DİB Yay. Ed. Fatih Kurt, Modern Çağın İnanç Sorunları, DİB yay., 69-81. Cağfer Karadaş, Kafama Takılanlar, s.113-118.
7	2	Küreselleşme Kavramı ve Küreselleşen Dünyada Din	İhsan Çapcıoğlu, Küreselleşme Sürecinde Kültürün ve Dinin Değişen Görünümleri, İslami Araştırmalar, 2017. Fatih Kurt, Küreselleşen Dünyada Din ve Dinî Değerler, Diyanet İlmi Dergi, 2022.
8	2	Cinsiyet Karşıtlığı	Cağfer Karadaş, İslam İnanç Esasları: Akaid İlmi, DİB Yayınları. Diyanet Aile Dergisi, "Fıtratın Tahribatı Cinsiyetsizleştirme (İlgili Makaleler), Ocak 2024. Diyanet Aylık Dergisi, "Fıtratı Korumak (İlgili Makaleler), Ekim 2024.
9	2	İslamofobi	Diyanet Aylık Dergisi, Korku Endüstrisi İslamofobi, Mayıs 2017 İslamofobi ve Batı'da Yükselen Irkçılık, DİB Yayınları.
10	2	İntihar ve İlgili Sorunlar	Temel Yeşilyurt, Çağdaş İnanç Problemleri, s. 89-111.

11	2	Cinler ve İnsan Hayatına Etkileri Ruh ve İlgili Meseleler Reenkarnasyon	Cağfer Karadaş, İslam İnanç Esasları: Akaid İlmi, DİB Yayınları. Temel Yeşilyurt, Çağdaş İnanç Problemleri, s. 112-139; 172-207. Temel Yeşilyurt, Çağdaş İnanç Problemleri, s. 140-171.
12-13	4	Okültist Eğilimler Falcılık Kehanet Medyumluk Astroloji Sihir	Cağfer Karadaş, İslam İnanç Esasları: Akaid İlmi, DİB Yayınları. Temel Yeşilyurt, Çağdaş İnanç Problemleri, s. 208-258.
14	2	Dijitalleşme ve Din Transhümanizm Yapay Zekâ	Cağfer Karadaş, İslam İnanç Esasları: Akaid İlmi, DİB Yayınları. Yapay Zekâ Transhümanizm ve Din, DİB Yayınları. Transhümanizm ve Din Özel Sayısı, Diyanet Aylık Dergi.
15	**DÖNEM SONU SINAVI**		

YARDIMCI KAYNAKLAR

1. Abdullatif Harputi, Tenkihu'l-Kelâm
2. Adududdin el-İci, Mevâkıf
3. Ali el-Kârî, Şerhu'l-Fıkhi'l-Ekber
4. Bekir Topaloğlu,
   -Kelam İlmine Giriş
   -Kitabü't-Tevhid (tahk.)
5. Ed. Şaban Ali Düzgün, Kelam El Kitabı, Grafiker Yayınları,
6. Gazzali, el-İktisad fi'l-İtikad
7. İzmirli İsmail Hakkı, Yeni İlm-i Kelâm
8. Kemaleddin el-Beyâzî, İşârâtu'l-Merâm min İbârâti'l-İmâm
9. Nesefi, Tebsiretu'l-Edille
10. Seyyid Şerif Cürcânî, Şerhu'l-Mevâkıf
11. Şerafettin Gölcük-Süleyman Toprak, Kelam Tarih-Ekoller-Problemler
12. Teftazani, Şerhu'l-Akâid

4. ÇAĞDAŞ İSLAMİ AKIMLAR

ÇAĞDAŞ İSLAMİ AKIMLAR DERSİ KAZANIMLARI

1. Mezhepler Tarihi'nin konusu, gayesi, amacı, metodu ve temel yaklaşımlarını açıklar.

2. Mezhep, fırka, milel, nihal gibi temel kavramları açıklar.

3. Mezhepler Tarihi alanına dair temel kaynakları tanır.

4. Mezheplerin dinin anlaşılma biçimi olup beşeri bir karakter arz ettiğini ve din ile özdeşleştirilemeyeceğini kavrar.

5. Tarih boyunca mezheplerin oluşum süreçlerini ve bunları etkileyen faktörleri değerlendirir.

6. Mâtürîdîlik ve Eş'arîlik mezheplerinin teşekkülü, temel görüşleri ve günümüzdeki durumlarını analiz eder.

7. Şia'nın ana kollarını (İmamiyye, Zeydiyye, İsmailiyye) tarihsel süreçleriyle birlikte değerlendirir.

8. Nusayrîlik, Dürzîlik gibi bâtınî hareketlerin temel görüşlerini ve günümüzdeki etkilerini analiz eder.

9. Selefîliğin tarihsel süreçteki gelişimini ve modern dönemde ortaya çıkan neo-Selefî akımları tanımlar.

10. İslam dünyasında ortaya çıkan dini yapıların tarihî gelişimlerini bilir.

11. Tecdid, ihya, ıslah gibi kavramları tanımlar ve İslam dünyasındaki ıslah hareketlerini tarihsel bağlamda değerlendirir.

12. Cedidcilik, İslamcılık ve Modernizm akımlarını ve etkilerini analiz eder.

13. Çağdaş İslami akımların dini yorum biçimlerini ve günümüz Müslüman toplumlarına etkilerini analiz eder.

ÇAĞDAŞ İSLAMİ AKIMLAR (IV. DÖNEM, 14x2=28)

HAFTA	SAAT	KONULAR	KAYNAKLAR
1	2	❖ İslam Mezhepler Tarihine Giriş • Mezhepler Tarihinin Tanımı, Amacı, Metodu ve Kaynakları • Temel kavramlar; fırka, mezhep, milel, nihal-fırak, makalat. • Mezhepler ve güncel dini akımları doğuran etkenler	Halil İbrahim Bulut, İslam Mezhepleri Tarihi s.15-50.
2	2	❖ Ehli Sünnet ve'l Cemaat • Maturidiyye (Teşekkülü, Tarihçesi, Temel Görüşleri, Mevcut Durumu)	Halil İbrahim Bulut, İslam Mezhepleri Tarihi s.93-120.
3	2	• Eşariyye (Teşekkülü, Tarihçesi, Temel Görüşleri, Mevcut Durumu)	
4-8	10	❖ İbadiyye (Teşekkülü, Tarihçesi, Temel Görüşleri, Mevcut Durumu)	Halil İbrahim Bulut, İslam Mezhepleri Tarihi, s. 60-66; 121-168. DİA, İlgili Maddeler
		❖ Şia • İmamiyye (Teşekkülü, Tarihçesi, Temel Görüşleri, Mevcut Durumu) • Zeydiyye (Teşekkülü, Tarihçesi, Temel Görüşleri, Mevcut Durumu) • İsmailiyye (Teşekkülü, Tarihçesi, Temel Görüşleri, Mevcut Durumu)	
		❖ Bâtınî Eğilimli Akımlar • Nusayrîlik	Halil İbrahim Bulut, İslam Mezhepleri Tarihi, s.185-206, 221-237.

		• Dürzilik • Yezidilik • Babîlik-Bahâilik ❖ Kâdıyânilik	
9-11	6	❖ Selefi Akımlar • Vehhabilik • İlmi Selefilik • Siyasi Selefilik • Cihadi Selefilik ▪ el-Kaide ▪ Deaş ▪ …	Halil İbrahim Bulut, İslam Mezhepleri Tarihi, s. 207-220. Mehmet Ali Büyükkara, Çağdaş İslâmî Akımlar, s. 45-84. Recep Şentürk, Usûlsüz Metincilik: Tarihselcilik veya Selefîcilik Arasında Çağdaş İslam Düşüncesi, Modernleşme Protestanlaşma ve Selefîleşme: Modern İslam Düşüncesinde Nassın Araçsallaştırılması, 2019, s. 303-316 Küresel Terörizm ve Neoselefilik, DİB Yay. Deaş Dehşete Dayalı Bir Din İstismarı, DİB Yay.
		❖ Sosyopolitik Dinî Akımlar • İhvan-ı Müslimîn • Cemaat-ı İslâmî • Ensarullah (Husiler) • Lübnan Hizbullahı • Tebliğ Cemaati • Tâlibân • …	Mehmet Ali Büyükkara, Çağdaş İslâmî Akımlar, s. 85-117. DİA, İlgili Maddeler
12-14	6	❖ İslam Dünyasında Yenilenme ve Modernleşme Hareketleri • Tecdid, İhya ve Islah Kavramları • İslamcılık • Cedîdcilik • Modernizm ▪ Metinselci Modernizm ▪ Tarihselci Modernizm	Mehmet Ali Büyükkara, Çağdaş İslâmî Akımlar, s. 19-44, 149-158, 205-250. Muammer Esen, Gelenek ve Modernite Bağlamında Müslüman Dinî Düşüncesinde Tecdid, İhya, Islah, İslam ve Yorum II: Temel Tartışmalar, İmkânlar ve Sorunlar, 2018, cilt: III, s. 57-67 Mehmet Görmez, İslam Tecdid Geleneği ve Musa Carullah Bigiyev, Ölümünün 50. Yıldönümünde Musa Carullah Bigiyef (1875-1949) (Sempozyum), 2002, s. 123-128 Tahsin Görgün, Selefî(ci)lik ve Modernizm Üzerine Bazı Gözlemler, Modernleşme Protestanlaşma ve Selefîleşme: Modern İslam Düşüncesinde Nassın Araçsallaştırılması, 2019, s. 73-79 DİA, "Islah, İslamcılık, Cedîdcilik, Mûsâ Cârullah, Fazlurrahman" Maddeleri
15	**DÖNEM SONU SINAVI**		

YARDIMCI KAYNAKLAR

1. Abdulkahir el-Bağdadi, el-Fark beyne'l-Fırak
2. Ebu'l-Hasen el-Eş'ari, Makalatü'l-İslamiyyin ve İhtilafu'l-Müsallin
3. Ethem Ruhi Fığlalı, Günümüz İslam Mezhepleri
4. İbn Hazm, Kitabu'l-Fasl
5. Muhammed b. Abdulkerim eş-Şehristani, el-Milel ve'n-Nihal
6. Muhammed Ebu Zehra, Tarihu'l-Mezahibi'l-İslamiyye
7. Mustafa Öz, Başlangıç Günümüze İslam Mezhepleri Tarihi
8. Ed: Hasan Onat-Sönmez Kutlu, İslam Mezhepleri Tarihi El Kitabı, s.19-62. Grafiker Yay.

5. YAŞAYAN DÜNYA DİNLERİ

YAŞAYAN DÜNYA DİNLERİ DERSİ KAZANIMLARI

1. Yahudilik kaynaklı akımların kurumsal yapılarını inanç ve sembollerini açıklar.

2. Hıristiyanlık kaynaklı akımların kurumsal yapılarını inanç ve sembollerini açıklar.

3. Misyonerlik faaliyetleri ile ilgili bilgi sahibi olur ve İslam açısından değerlendirir.

4. Hindistan ve Uzak Doğu kaynaklı dinlerin kurumsal yapılarını ve inanç sembollerini açıklar.

5. Günümüz yeni dini akımların kurumsal yapı ve inanç sistemlerini bilir ve değerlendirir.

YAŞAYAN DÜNYA DİNLERİ (V. DÖNEM, 14x2=28)

HAFTA	SAAT	KONULAR	KAYNAKLAR
1-14	10	❖ Dinin Tanımı ❖ Diğer Dinleri Öğrenmenin Önemi ❖ Dinin Kaynağı ❖ Dinlerin Tasnifi • İlkel Kabile Dinleri • Milli Dinler • İlahi Dinler	Enver Osman Kaan, Geçmişten Günümüze Dinler ve Mezhepler, DİB Yayınları. Ed. Şinasi Gündüz, Yaşayan Dünya Dinleri. Ed. Ali Erbaş, Yaşayan Dünya Dinleri. Ali Köse, Milenyum Tarikatları. A. Rafet Özkan, Kıyamet Tarikatları: Yeni Dini Hareketler.
		❖ Milli Dinler • Hint Dinleri ▪ Hinduizm ▪ Budizm • Uzakdoğu Dinleri ▪ Konfüçyanizm ▪ Taoizm ▪ Şintoizm ▪ Caynizm ▪ Sihizm • İran Dinleri ▪ Zerdüştlük ▪ Maniheizm • Geleneksel Türk İnançları ▪ Tanrı İnancı ▪ Kutsalları ▪ Atalar Kültü ▪ Kamlar ▪ Bazı İnanç ve Uygulamaları	

	10	❖ İlahi Dinler • Yahudilik ▪ Hristiyanlık Öncesi Mezhepler ▪ Kutsal Metinleri ▪ Yahudiliğin Temel Özellikleri ▪ Yahudiliğin İnanç Esasları ▪ Mabed ve İbadet ▪ Haftalık İbadet Günü (Şabat) ▪ Yahudi Bayramları ▪ Günümüzde Yahudi Mezhepleri ▪ Yahudilerin Diğer Dinlere ve Irklara Bakışları ▪ Yahudilikten Doğan Gruplar • Hristiyanlık ▪ Konsiller ▪ Hristiyanlığın Temel Özellikleri ▪ İsa'nın Sistemi ▪ Kutsal Kitap ▪ İbadet Sistemi ▪ Hristiyanlıkta Mezhepler ▪ Diğer Dini Gruplar ▪ Türkiye'de Hristiyanlık ve Hristiyanlar ▪ Türkiye'de Önemli Hristiyan Gruplar ▪ Misyonerlik ▪ Ökümenizm • Sabiilik	

	8	❖ Yeni Dini Hareketleri Ortaya Çıkaran Nedenler ve Temel Karakteristikleri ❖ Doğuda ve Batıda Ortaya Çıkan Yeni Dini Akımlar • Yehova Şahitleri • Mormonlar • Sayentoloji Kilisesi • New Age Hareketi ❖ Dini Kullanan Yeni Küresel Örgütler • Evanjelistler • Moon Tarikatı • Kesnizani Tarikatı • Minhacü'l-Kur'an Hareketi • Scientology Tarikatı • Falun Gong Tarikatı • FETÖ ❖ Uzak Doğu ve Hint Kökenli Yeni Akımlar • Divine Light Mission • Transandantal Meditasyon • Rajneesh (The Osho Movement) • Reiki • Brahma Kumaris	
15	**DÖNEM SONU SINAVI**		

YARDIMCI KAYNAKLAR

1. Ali Erbaş, Hristiyanlıkta Reform ve Protestanlık Tarihi
2. Günay Tümer-Abdurrahman Küçük, Dinler Tarihi
3. Muhammed b. Abdilkerim eş-Şehristani, el-Milel ve'n-Nihal

6. TASAVVUF

TASAVVUF DERSİ KAZANIMLARI

1. Tasavvuf ilminin temel kavram ve kaynaklarını açıklar.

2. Tasavvuf ilminin tarihi gelişimini açıklar.

3. Tasavvuf kaynaklarının yapısal özelliklerini değerlendirir.

4. Tasavvuf kaynaklarını okur ve açıklar.

TASAVVUF (V. DÖNEM, 14x2=28)

HAFTA	SAAT	KONULAR	KAYNAKLAR
1	2	❖ Tasavvuf Tarihine Giriş • Klasikleri • Konusu • Gayesi • Diğer İlimlerle Münasebeti • Kaynakları ❖ Tasavvuf-Mistisizm	H.Kamil Yılmaz, Ana Hatlarıyla Tasavvuf ve Tarikatlar, 17-59.
2	2	❖ Tasavvuf Dönemleri • Zühd Dönemi • Tasavvuf Dönemi	
3-4	4	• Kurumsallaşma/Tarikatlar Dönemi ▪ Seyr-ü Sülûk Usûllerine Göre Tarikatlar	

		▪ Başlıca Büyük Tarikatlar ve Mevcut Durum ➢ Kadiriyye ➢ Rifaiyye ➢ Şaziliyye ➢ Mevleviyye ➢ Nakşibendiyye ➢ Halvetiyye ➢ …	
5	2	❖ Tasavvufî Düşünce • Vahdet-i vücud • Varlık mertebeleri • Panteizm	Selçuk Eraydın, Tasavvuf ve Tarikatlar, MÜİFV Yayınları, İstanbul, 1994, 209-252.
		• Vahdet-i şühud • Vahdet-i kusûd	Ahmet Ögke, "Vahdet-i Kusûd ve Vahdet-i Vücûd", Tasavvuf El Kitabı, ed. Kadir Özköse, Grafiker Yayınları, Ankara, 2016, 481-484.
6-7	4	❖ Tasavvufi Meseleler • Ricalül-gayb	Ahmet Ögke, "Ricalü'l-gayb", Tasavvuf El Kitabı, 444-451.
		• Tevessül, istigase, teveccüh	Rıfat Okudan, Tasavvuf El Kitabı, 431-438.
		• Biat-İntisap	Selvi, Dilaver, "Biat Sünnetinin Tasavvufta İhyası". İhya Uluslararası İslam Araştırmaları Dergisi 1/1 (Haziran 2015), 1-28.
		• Rabıta	Sevim Arslan, "Muhabbet Râbıtası", Eskişehir osmangazi Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, c. III, 3, 2015.
8-14	14	❖ 31-75 Arası Bablar	Ebû Bekr Tâcülislâm Muhammed b. Ebû İshâk İbrâhîm b. Ya'kūb el-Buhârî el-Kelâbâzî, et-Ta'arruf li-meẕhebi ehli't-taṣavvuf
15	**DÖNEM SONU SINAVI**		

YARDIMCI KAYNAKLAR

1. Ahmed Zerruk, Kavaidu't-Tasavvuf
2. Erol Güngör, İslam Tasavvufunun Meseleleri
3. Ethem Cebecioğlu, Tasavvuf Terimleri ve Deyimleri Sözlüğü
4. Kuşeyri, er-Risale
5. Mustafa Kara, Tasavvuf ve Tarikatlar Tarihi
6. Süleyman Uludağ, Tasavvuf Terimleri Sözlüğü

7. İSLAM FELSEFESİ VE ÇAĞDAŞ İSLAM DÜŞÜNÜRLERİ

İSLAM FELSEFESİ VE ÇAĞDAŞ İSLAM DÜŞÜNÜRLERİ KAZANIMLARI

1. İslam felsefesinin doğuşunu ve gelişimin açıklar.

2. İslam felsefesinin temel meselerini açıklar.

3. İslam filozoflarının felsefi yaklaşımlarını karşılaştırır.

4. İslam düşüncesinin temel özellikleri ve sorunlarını açıklar.

5. İslam düşüncesinin kapsamına giren disiplinleri açıklar.

6. İslam düşünce okullarını, gelişimini ve ortaya çıkış sebeplerini kavrar.

7. İslam düşüncesini şekillendiren mütefekkirleri, eserlerini ve görüşlerini değerlendirir.

8. Çağdaş İslam düşünürlerini ve temel fikirlerini değerlendirir.

İSLAM FELSEFESİ VE ÇAĞDAŞ İSLAM DÜŞÜNÜRLERİ (VI. DÖNEM, 14x2=28)

HAFTA	SAAT	KONULAR	KAYNAKLAR
1	2	❖ İSLÂM FELSEFESİNE GİRİŞ	Ömer Mahir Alper, "İslâm Felsefesine Giriş" İslâm Felsefesi Tarihi-I, Ed. Bayram Ali Çetinkaya, Grafiker Yay., s. 13-55.
2	2	❖ İSLÂM DÜŞÜNCESİNDE FELSEFİ EKOLLER • Giriş • Revâkıyye • Meşşâiyye • İşrâkıyye	Eyüp Bekir Yazıcı, "İslâm Düşüncesinde Felsefi Ekoller", İslâm Felsefesi Tarihi-I, Ed. Bayram Ali Çetinkaya, Grafiker Yay., s. 77-99.
3	2	❖ KİNDÎ	Enver Uysal, "İlk İslâm Filozofu: Kindî", İslâm Felsefesi Tarihi-I, Ed. Bayram Ali Çetinkaya, Grafiker Yay., s. 99-124.
4	2	❖ FÂRÂBÎ	Şenol Korkut, "Meşşâî Geleneğin Kurucu Filozofu: Fârâbî", İslâm Felsefesi Tarihi-I, Ed. Bayram Ali Çetinkaya, Grafiker Yay., s. 124-179.
5	2	❖ İBN SÎNÂ	Ömer Mahir Alper, "İslâm Felefesinde 'Altın Çağ'ın Başlangıcı: İbn Sînâ ve Felsefesi", İslâm Felsefesi Tarihi-I, Ed. Bayram Ali Çetinkaya, Grafiker Yay., s. 179-210.
6	2	❖ İBN RÜŞD	Hüseyin Sarıoğlu, "İbn Rüşd", İslâm Felsefesi Tarihi-II, Ed. Bayram Ali Çetinkaya, Grafiker Yay., s. 75-109.
7	2	❖ MEŞŞÂÎ FELSEFEYE YÖNELTİLEN ELEŞTİRİLER • Mantığa Yapılan Eleştiriler ▪ Metot Olarak Mantığa Yapılan Eleştiriler ▪ Mantık Problemlerinin Eleştirisi • Metafizikle İlgili Eleştiriler ▪ Allah'ın Varlığı ve Birliği Meselesi ▪ Allah'ın Sıfatları Meselesi	Fatih Toktaş, "Meşşâî Felsefeye Yöneltilen Eleştiriler, İslâm Felsefesi Tarihi-I, Ed. Bayram Ali Çetinkaya, Grafiker Yay., s. 210-247.

		▪ Allah-Alem İlişkisi	
8	2	❖ İHVÂN-I SAFA	Bayram Ali Çetinkaya, "Onuncu Yüzyilda Felsefî Bir Topluluk Olarak İhvân-ı Safâ" İslâm Felsefesi Tarihi-I, Ed. Bayram Ali Çetinkaya, Grafiker Yay., s. 247-329.
9	2	❖ EBÛ HÂMİD EL-GAZZÂLÎ • Ebû Hâmid el-Gazzâlî ▪ Hayatı ▪ Eserleri ▪ Hakikat Arayıcıları ▪ Kelami Düşüncenin Kaynağı; Tehâfüt • Tehâfüt'le Gazzâlî Düşüncesi ▪ Tabiata Ait Meseleler ▪ İlahiyata Ait Meseleler ▪ Gök Hakkında	Gürbüz Deniz, "Ebû Hâmid el-Gazzâlî Ve Tehâfüt'ü", İslâm Felsefesi Tarihi-I, Ed. Bayram Ali Çetinkaya, Grafiker Yay., s. 423-462.
10	2	❖ İBN HALDUN	Mevlüt Uyanık, Aygün Akyol, "İbn Haldun'un Felsefesi ve Tasavvuf Eleştirisi", İslâm Felsefesi Tarihi-II, Ed. Bayram Ali Çetinkaya, Grafiker Yay., s. 136-155.
11	2	❖ OSMANLILARDA DÜŞÜNCE HAYATI VE FELSEFE	Süleyman Hayri Bolay, "Osmanlılarda Düşünce Hayatı ve Felsefe", İslâm Felsefesi Tarihi-II, Ed. Bayram Ali Çetinkaya, Grafiker Yay., s. 336-383.
12-14	6	❖ ÇAĞDAŞ İSLÂM DÜŞÜNCESİ • Meşrûtiyet Dönemindeki Felsefî Akımlar ve Temsilcileri ▪ Pozitivistler ▪ Materyalistler ▪ Anti-Materyalistler (Spiritüalistler) • Çağdaş İslâm Düşünürleri ▪ Cemaleddin Efgani ▪ Muhammad Abduh ▪ Seyyid Ahmet Han ▪ Muhammed İkbal ▪ Musa Carullah ▪ Ebu'l-Â'la Mevdudi ▪ İsmail R. Faruki ▪ Fazlurrahman ▪ Muhammed Hamidullah	Bayram Ali Çetinkaya, "Çağdaş İslâm Düşüncesi", İslâm Felsefesi Tarihi-II, Ed. Bayram Ali Çetinkaya, Grafiker Yay., s. 485-533.

		▪ Ziya Gökalp ▪ İsmail Hakkı İzmirli ▪ M. Hamdi Yazır ▪ Şemsettin Günaltay ▪ Nurettin Topçu ▪ Hilmi Ziya Ülken	
15	**DÖNEM SONU SINAVI**		

F. DİN HİZMETLERİ VE UYGULAMASI

DİN HİZMETLERİ VE UYGULAMASI ALANI ÖĞRETİM ESASLARI

1. Kursiyerlerin öğrendikleri teorik bilgilerin beceri haline gelebilmesi için din hizmetleri ve uygulama alanının önemi hatırlatılacak, bu alanın etkin ve verimli bir şekilde değerlendirilmesi için ilgili Akademi Merkezi gerekli tedbirleri alacaktır.
2. Hutbe ve vaaz uygulamalarının öncelikle camilerde gerçekleştirilebilmesi için il/ilçe müftülükleri ile koordineli hareket edilecektir.
3. Din hizmetleri ve uygulaması alanının etkin ve verimli bir şekilde yürütülmesi için kursiyer, eğitim görevlisi, Akademi Merkezi ve Müftülük gerekli hassasiyeti gösterecektir.
4. Cuma günleri camilerde her bir kursiyerin hutbe ve vaaz sunmasına yönelik gerekli planlamalar yapılacaktır.
5. Uygulama becerisinin yeteneğe bağlı yönü dikkate alınacak, bu bakımdan uygulamada bireysel farklılıklar göz önünde bulundurulacaktır.
6. Her kursiyer programda yer verilen merasimlerin icrasında yapılabilecek dualar ve bu merasimlere uygun 10-15 dakikayı geçmeyen konuşmalar hazırlayacak ve bu konuşmaları irticalen yapma becerisi kazanacaktır.
7. Hz. Peygamberin hitap örnekleri ile Halifelerden vaaz örnekleri üzerinde durulacak ve meşhur hatipler hakkında bilgi verilerek vaazlarının tahlili yapılacaktır
8. Ders kapsamında kursiyerlerin cami dışı din hizmetleri (MDR) ve yaygın din eğitimi alanlarını tanımalarına yönelik bilgilendirici sunumlar yapılarak eğitim süresince en az bir defa yerinde staj yapmaları sağlanacaktır.
9. Manevi danışmanlık ve rehberlik dersinde Diyanet İşleri Başkanlığımızca yürütülen hizmetlere ana hatlarıyla değinilecek ve din görevlilerinin bu hizmetleri yürütürken dikkat etmesi gereken hususlar vurgulanacaktır. Alanla ilgili Başkanlığımız manevi danışmanlık ve rehberlik hizmetleri kitap serisinden istifade edilecektir.
10. Manevi danışmanlık ve rehberlik dersinin bu alanda koordinatör olarak çalışan personel başta olmak üzere alan uzmanları tarafından verilmesine dikkat edilecektir. Ayrıca manevi danışmanlık ve rehberlik alanlarında ilgili kurum yetkililerinin kursiyerlere bilgilendirici sunum yapmaları sağlanacaktır.
11. Manevi danışmanlık ve rehberlik hizmetlerinde din görevlilerinin hedef kitlenin kişisel ve dini gelişim düzeylerini, ilgi, ihtiyaç ve beklentilerini dikkate alması gerektiği hususu vurgulanacaktır.

DİN HİZMETLERİ VE UYGULAMASI ALANI KAZANIMLARI

1. Görevinin gerektirdiği bilgi, beceri ve yetkinliklere sahip olur.
2. Din hizmetlerini din görevliliği adab ve erkanına uygun olarak yerine getirir.
3. Cami içi ve cami dışı hitabet becerilerini geliştirir.

4. Dini hitabette hutbe ve vaazın önemini kavrar.

5. Yöntem ve ilkelerine uygun olarak hutbe hazırlar.

6. Usulüne uygun hutbe sunar.

7. Yöntem ve ilkelerine uygun olarak vaaz hazırlar.

8. Usulüne uygun vaaz sunar.

9. Vaaz ve hutbelerin muhatap kitle üzerindeki etkililik düzeyini değerlendirir.

10. Mutat olan duaları (nişan, nikâh, hatim, yemek, yağmur, açılış, vb.) usulüne uygun yapar.

11. Manevi danışmanlıkta din görevlisinin sahip olması gereken nitelikleri kavrar.

12. Manevi danışmanlık hizmetlerinin etkin yürütülmesinde sorumluluk alır.

13. Manevi danışmanlık hizmetlerinde hedef kitle ile etkili iletişim kurar.

14. Cami dışı din hizmeti alanlarını açıklar.

15. Manevi danışmanlık ve rehberliğin temel ilkelerini açıklar.

16. Manevi danışmalık ve rehberliğin önemini açıklar.

17. Manevi danışmalık ve rehberlik alanları ile bilgi sahibi olur.

1. HİTABET (I. DÖNEM, 14x2=28)

HAFTA	SAAT	KONULAR	KAYNAKLAR
1-7	14	Hitabet ve Dini Hitabet Kavramları Dini Hitabetin Çeşitleri Cami İçi Dini Hitabet • Hutbe ▪ Tanımı, Yer ve Zamanı ▪ Hutbe Yazımında Dikkat Edilecek Hususlar ▪ Hükmü ve Şartları ▪ Duaları ▪ Hutbe Örnekleri ▪ Hutbe İradı, Usul ve Esasları ▪ Değerlendirilmesi ▪ Meşhur Hatiplerden Örnek Hutbe Değerlendirmeleri ❖ Merasimler ve Gündemli Konuşmalarda Dini Hitabet • Cenaze Merasimi • Nişan-Nikâh-Düğün Merasimi • Hacı Uğurlama Merasimi • Asker Uğurlama Merasimi • Müessese Açılışı • İhtida Merasimi • Milli Günlerde Düzenlenen Merasimler • Hicri Yılbaşı ve Muharrem Ayı	▪ Din Görevlisi Rehberi, DİB Yayınları. ▪ Dualar, DİB Yayınları. ▪ Dini Hitabet (Çeşitleri, İlkeleri, Örnekleri). Prof. Dr. İsmail Lütfi Çakan, İFAV Yayınları. ▪ Minberden Öğütler I-II-III, DİB Yayınları. ▪ Örnek Vaazlar I-II, DİB Yayınları. ▪ Zeki Koçak, İmamet ve Hitabet Rehberi, Erzurum, 2023.

8-14	14	• Vaaz ▪ Tanımı, Yer ve Zamanı ▪ Vaaz Hazırlanmasında Dikkat Edilecek Hususlar ▪ Duaları ▪ Vaaz Örnekleri ▪ Sunumu ▪ Değerlendirilmesi ▪ Meşhur Vaizlerden Örnek Vaaz Değerlendirmeleri	
		❖ Medyada Dini Hitabet ve İrşat • Diyanet İşleri Başkanlığı Dijital İrşat Faaliyetleri ▪ Diyanet Radyoları ▪ Diyanet TV ▪ Dijital Mecralar (Sosyal Medya, Dijital Yayınlar) • Sosyal Medyada Dini Hitabet ve İrşat ▪ Teknik Altyapı ▪ Tanıtımı ▪ Kullanımında Dikkat Edilmesi Geren Hususlar ▪ Örnek Sunumlar ▪ Hazırlanması ▪ Sunumu ▪ Değerlendirilmesi	
15	**DÖNEM SONU SINAVI**		

2. MANEVİ DANIŞMANLIK VE REHBERLİK (IV. DÖNEM, 14x2=28)

HAFTA	SAAT	KONULAR	KAYNAKLAR
1	**2**	❖ Kavramsal Çerçeve • Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Kavramları • Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Nedir, Ne Değildir? • Manevi Danışmanlık ve Rehberliğin Önem ve Gerekliliği	▪ Dini Danışma ve Rehberlik, Prof. Dr. Suat Cebeci, DİB Yayınları. ▪ Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Serisi (10 Kitap), DİB Yayınları. ▪ Din Görevlisi Rehberi, DİB Yayınları. ▪ Alanla İlgili Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları ve Eğitim Görevlisi Tarafından Hazırlanan Ders Notları.
2	**2**	❖ Manevi Danışmanlıkta Din Görevlisinin Rolü ve Sahip Olması Gereken Temel Yeterlikler ❖ Manevi Danışmanlık ve Rehberliğin İlkeleri	
3	**2**	❖ Manevi Danışmanlık ve Rehberlikte Kullanılan Yöntem ve Teknikler	
4	**2**	❖ Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Alanları • Aile ve Dini Rehberlik Merkezlerinde Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Hizmetleri ▪ Hizmet Alanı ve Faaliyetler ▪ Çalışma Usul ve Esasları ▪ Karşılaşılan Sorunlar ▪ Dikkat Edilecek Hususlar	
5	**2**	❖ Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Alanları • Hastanelerde Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Hizmetleri ▪ Hizmet Alanı ve Faaliyetler ▪ Çalışma Usul ve Esasları ▪ Karşılaşılan Sorunlar ▪ Dikkat Edilecek Hususlar	
6	**2**	❖ Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Alanları • Ceza İnfaz Kurumları ve Denetimli Serbestlik Müdürlüklerinde	

		Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Hizmetleri ▪ Hizmet Alanı ve Faaliyetler ▪ Çalışma Usul ve Esasları ▪ Karşılaşılan Sorunlar ▪ Dikkat Edilecek Hususlar	
7	**2**	❖ Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Alanları • Gençlere Yönelik Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Hizmetleri ▪ Hizmet Alanı ve Faaliyetler ▪ Çalışma Usul ve Esasları ▪ Karşılaşılan Sorunlar ▪ Dikkat Edilecek Hususlar	
8	**2**	❖ Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Alanları • Çocuk Evi, Çocuk Evleri Sitesi ve Çocuk Destek Merkezlerinde Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Hizmetleri ▪ Hizmet Alanı ve Faaliyetler ▪ Çalışma Usul ve Esasları ▪ Karşılaşılan Sorunlar ▪ Dikkat Edilecek Hususlar	
9	**2**	❖ Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Alanları • Kadın Konukevlerinde Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Hizmetleri ▪ Hizmet Alanı ve Faaliyetler ▪ Çalışma Usul ve Esasları ▪ Karşılaşılan Sorunlar ▪ Dikkat Edilecek Hususlar	

10	**2**	❖ Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Alanları • Bağımlılıkla Mücadelede Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Hizmetleri ▪ Hizmet Alanı ve Faaliyetler ▪ Çalışma Usul ve Esasları ▪ Karşılaşılan Sorunlar ▪ Dikkat Edilecek Hususlar	
11	**2**	❖ Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Alanları • Huzurevi, Yaşlı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezlerinde Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Hizmetleri ▪ Hizmet Alanı ve Faaliyetler ▪ Çalışma Usul ve Esasları ▪ Karşılaşılan Sorunlar ▪ Dikkat Edilecek Hususlar	
12	**2**	❖ Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Alanları • Engellilere Yönelik Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Hizmetleri ▪ Hizmet Alanı ve Faaliyetler ▪ Çalışma Usul ve Esasları ▪ Karşılaşılan Sorunlar ▪ Dikkat Edilecek Hususlar	
13	**2**	❖ Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Alanları • Afet ve Acil Durumlarda Sunulan Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Hizmetleri ▪ Hizmet Alanı ve Faaliyetler ▪ Çalışma Usul ve Esasları ▪ Karşılaşılan Sorunlar ▪ Dikkat Edilecek Hususlar	

14	**2**	❖ Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Alanları • Şehit Yakınları ve Gazilere Sunulan Manevi Danışmanlık ve Rehberlik Hizmetleri ▪ Hizmet Alanı ve Faaliyetler ▪ Çalışma Usul ve Esasları ▪ Karşılaşılan Sorunlar ▪ Dikkat Edilecek Hususlar	
15	**DÖNEM SONU SINAVI**		

3. YÖNETİM VE MEVZUAT

YÖNETİM VE MEVZUAT DERSİ ÖĞRETİM ESASLARI

1. Başkanlığın kuruluşu, teşkilatlanması, misyon ve vizyonu gibi hususlar çerçevesinde kurum tarihi ile ilgili bilgilendirilecektir.
2. Başkanlığın merkez, taşra ve yurt dışı birimleri ile bu birimlerin yürüttükleri hizmetlerle ilgili genel bilgiler verilecektir.
3. Başkanlıkla ilgili Anayasada yer alan hususlara ve 633 Sayılı Kanun'a değinilecektir. Ayrıca din görevlilerinin görev alanlarıyla ilgili yönetmelik ve yönergelere atıflarda bulunulacak; mevzuatla ilgili kavramsal çerçeve oluşturulacaktır.
4. Personelde görev, hak ve sorumlulukları konusunda farkındalık oluşturulacaktır.
5. Başkanlık mevzuatı işlenirken ayrıntıya girilmeyecek, bu konuda kursiyerlerin Başkanlık web sayfasına yönlendirilmesi sağlanacaktır.
6. Başkanlık mevzuatı işlenirken konular muhatapların hizmet hayatlarıyla ilişkilendirilecek, Başkanlık personelinin alanda karşılaşabileceği muhtemel risklere dikkat çekilerek görev vakarına yakışmayan hususlarda gerekli bilgilendirmeler yapılacaktır. Bu kapsamda, ilgili mevzuatta yer alan "Atanmalarında dini öğrenimi esas alınan unvanlarda; itikad, ibadet, tavır ve hareketlerinin İslam törelerine uygunluğunun çevresinde bilinir olduğu" şeklinde ifade edilen "ortak nitelik şartı" hakkında da kursiyerler bilgilendirileceklerdir.

YÖNETİM VE MEVZUAT DERSİ KAZANIMLARI

1. Devlet teşkilatı ve kamu mevzuatını tanır.
2. Devlet memurlarının hak ve sorumluluklarını kavrar.
3. Başkanlık teşkilatını ve mevzuatını tanır.
4. Diyanet Akademisi Başkanlığını tanır.
5. Diyanet İşleri Başkanlığının teşkilat yapısını ve görevlerini genel hatlarıyla açıklar.
6. Resmi ve toplumsal iletişim kurallarını uygular.

YÖNETİM VE MEVZUAT (VI. DÖNEM, 14x2=28)

HAFTA	SAAT	KONULAR	KAYNAKLAR
1-14	2	❖ Diyanet İşleri Başkanlığı'nın Tarihçesi, Teşkilat Yapısı ve Görevleri	• www.diyanet.gov.tr • www.mevzuat.gov.tr • 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu. • Din Görevlisi Mevzuat Rehberi, DİB. Yayınları. • Tahir Kasım TOPRAK, Kurumsal ve Sosyal Davranış Bilgileri • Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri ile Başvuru Usûl ve Esasları Hakkında Yönetmelik. • Diyanet İşleri Başkanları Din Hizmetleri Uygulama Genelgesi, https://hukukmusavirligi.diyanet.gov.tr/Documents/DinHizmetleriUygulamaGenelgesi.pdf • Ahmet Koç, "Tebliğ ve Davette Etkili İletişim", Din Hizmetlerinde İletişim ve Tebliğ, 2021, s. 251-317. • Eğitim Görevlisi Tarafından Hazırlanacak Ders Notları.
	2	❖ TDV Tarihçesi, Hizmet Alanları ve Faaliyetleri	
	2	❖ 657 Sayılı DMK	
	4	❖ Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun • Yönetmelikler ▪ Diyanet İşleri Başkanlığı Görev ve Çalışma Yönetmeliği ▪ Diyanet İşleri Başkanlığı Kur'an Eğitim ve Öğretimine Yönelik Kurslar ile Öğrenci Yurt ve Pansiyonları Yönetmeliği ▪ Diyanet İşleri Başkanlığı Atama ve Yer Değiştirme Yönetmeliği ▪ Diyanet İşleri Başkanlığı Disiplin Amirleri Yönetmeliği • Genelgeler ▪ Diyanet İşleri Başkanlığı Din Hizmetleri Uygulama Genelgesi	
	2	❖ Resmi Yazışma Kuralları	
	2	❖ Şikâyet ve Müracaatlarla İlgili İş ve İşlemler İle Disipline Konu Olan Meseleler Bağlamında Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar	
	2	❖ Atama ve Nakil İşlemleri, Hesap İşleri-Taşınır Mal İş ve İşlemleri	
	2	❖ Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri ve Temel İnsan Hakları	

	2	❖ Yönetim Sanatı ve Liderlik	
	2	❖ Din Hizmetlerinde Etkili İletişim	
	2	❖ Dijital Medya Okuryazarlığı	
	2	❖ Resmi ve Toplumsal İletişim Kuralları (Protokol)	
	2	❖ Diksiyon ve Etkili Konuşma	
15	**DÖNEM SONU SINAVI**		

4. UYGULAMA/STAJ

UYGULAMA/STAJ-I (II. DÖNEM, 14x2=28)

HAFTA	SAAT	KONULAR
1-14	28	❖ İmamet ve Müezzinlik Uygulamaları • Cuma Namazı • Vakit Namazları • Cenaze Namazı ❖ Hutbe ve Vaaz Uygulamaları • Cuma Hutbesi • Vaaz ❖ Merasim, Gündemli Konuşmalar ve Dua Uygulamaları

UYGULAMA/STAJ-II (III. DÖNEM, 14x2=28)

HAFTA	SAAT	KONULAR
1-14	28	❖ İmamet ve Müezzinlik Uygulamaları • Cuma Namazı • Vakit Namazları • Cenaze Namazı ❖ Hutbe ve Vaaz Uygulamaları • Cuma Hutbesi • Vaaz ❖ Merasim, Gündemli Konuşmalar ve Dua Uygulamaları

UYGULAMA/STAJ-III (V. DÖNEM, 14x2=28)

HAFTA	SAAT	KONULAR
1-14	28	❖ MDR Uygulamaları • Aile ve Dini Rehberlik Merkezleri • Gençlik Merkezleri • Hastaneler • Ceza İnfaz Kurumları ve Denetimli Serbestlik Müdürlükleri • Çocuk Evi, Çocuk Evleri Sitesi ve Çocuk Destek Merkezleri • Huzurevi, Yaşlı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezleri • Kadın Konukevleri